

2025-2026 BAHAR DÖNEMİ

HIST200 DERSİ

FİNAL

AMASYA TAŞOVA'DA YEREL BASIN: ALİ RIZA GÜNAYDIN'IN GAZETESİ

DERS KODU: HIST200

ŞUBE KODU: 17

TAKIM NO: 9

ÖĞRETİM GÖREVLİSİ: KUDRET EMİROĞLU

TAKIM ÜYELERİ:

- 1) MEHMET YAVUZ ERGEN, 22303626, POLS
- 2) EMİR HASAN YİĞİT, 22301712, LAW
- 3) SUDE YILMAZ, 22303602, LAW
- 4) AYBALA MANSUROĞLU, 22403310, LAW
- 5) AYŞE ZEYNEP ÜNLÜTÜRK, 22303086, IE

Öz: Bu araştırmada, Amasya'nın Taşova ilçesinde Ali Rıza Günaydın tarafından 1971'de çıkarılan gazete ve matbaasında yayımlanan tüm yerel gazetelerin tarihsel seyri incelenmektedir. Çalışmanın temel amacı, Taşova'daki yerel basının ortaya çıkış sürecini, ilçedeki haberleşme yöntemleri ve bunların toplumsal yapı ile kamuoyu oluşumu süreci bağlamında değerlendirmektir. Çalışma yapılırken sözlü tarih yöntemi kullanılmış; Ali Rıza Günaydın'ın kardeşi Ahmet Günaydın ve oğlu Yusuf Turan Günaydın ile yapılan görüşmelerden faydalanılmıştır. Araştırmada, 1971'de Taşova Gazetesi ile başlayan yerel gazetecilik faaliyetinin yalnızca bir basın girişiminden ibaret olmadığı; aynı zamanda yerel bölgedeki iletişimi sağlayan, yerel halkın sorunlarını görünür kılan ve halk ile yöneticiler arasında köprü işlevi gören önemli bir kamusal alan yaratma gücüne sahip olduğu görülmektedir. Matbaanın 1979'da Of'a taşınması, 1984'te Yeni Taşova adıyla yeniden yayımlanması ve 2014 sonrasında Taşova Havadis'e dönüşmesi, yerel basının ekonomik ve teknolojik koşullardan doğrudan etkilendiğini göstermektedir. Sonuç olarak Taşova örneği, yerel basının bir ilçenin toplumsal hafızasını, aidiyet ilişkilerini ve kamu gündemini taşıyan tarihsel bir kurum olduğunu ortaya koymaktadır. Dijitalleşme basılı gazetenin etkisini azaltmış olsa da Ali Rıza Günaydın'ın başlattığı yerel gazetecilik geleneği hâlen varlığını sürdürmektedir.

Anahtar kelimeler: Taşova, Yerel Basın, Matbaa, Amasya, Ali Rıza Günaydın, Taşova Gazetesi, Yeni Taşova Gazetesi, Taşova Havadis, Of Gaze

İçindekiler

I. GİRİŞ	2
II. TAŞOVA’NIN KISA TARİHİ İLE DEMOGRAFİK VE COĞRAFİ YAPISI	3
III. TAŞOVA’DA MATBAA ÖNCESİ HABERLEŞME VE BİLGİ AĞLARI	5
IV. ALİ RIZA GÜNAYDIN’IN MATBAASININ KURULUŞ SÜRECİ.....	6
V. İLK YEREL GAZETENİN YAYIN HAYATINA BAŞLAMASI.....	8
VI. MATBAA VE GAZETENİN EKONOMİK VE TEKNİK YAPISI	10
VII. YEREL BASIN VE KAMUOYU	11
VIII. GAZETENİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE DÖNÜŞÜMÜ	12
IX. DİJİTALLEŞME VE YEREL BASININ GELECEĞİ	14
X. SONUÇ	16
Kaynakça:.....	18
a. Yazılı Kaynaklar:.....	18
b.Sözlü Kaynaklar:.....	19
c. Ekler:	19
i. Ahmet Günaydın Röportajı:.....	19
ii. Yusuf Günaydın Röportajı:.....	43

I. GİRİŞ

Araştırmanın amacı Amasya ilinin Taşova ilçesindeki ilk matbaanın ve o matbaada çıkan ilk gazetenin tarihin tozlu raflarına karışmadan önce yazılı bir kaynak haline getirmektir. Araştırma konusu, 1971 yılında Ali Rıza Günaydın (d.1941 ö.2017) tarafından kurulan matbaasında çıkarttığı gazeteleri ve göç hasebiyle Of'ta kısa süreli haftalık olarak çıkarttığı 75 sayılık *Of* gazetesini kapsamaktadır. Bu matbaanın sadece bir basın işletmesinden ibaret olmadığı, yerel halkın üzerindeki kamuoyu oluşturma ve sorun çözme yetenekleri de konu kapsamındadır.

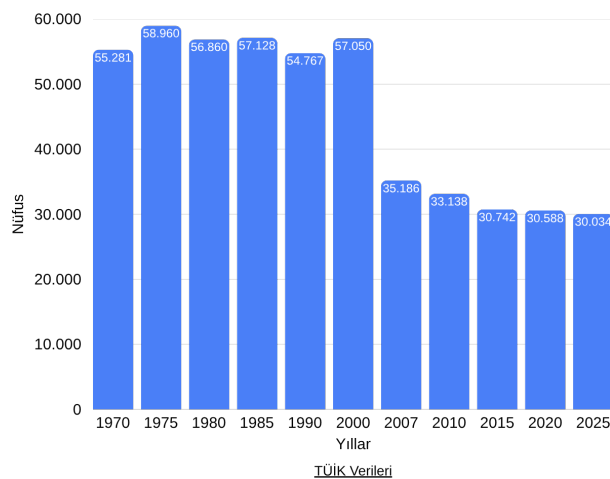
Görüldüğü üzere yerel basınların haber üretmelerinin yanı sıra aynı zamanda bir lokal oluşturma işlevi vardır.¹ Basının gelişimi aynı zamanda demokratik ilerleme ile bağlantılı olduğu için bu gelişimin yerel ölçekte incelenmesi Türkiye tarihi için kaynak zenginliği bakımından büyük bir önem taşımaktadır. Taşova gibi az nüfuslu bir taşrada demokrasinin gereği olan gazeteciliğin kayıtlara geçirilmesi önemlidir.

Araştırmanın kapsamı 1971 yılı ile günümüz yılları arasında çıkan sırasıyla; *Taşova* gazetesi(1971-1979), *Of* gazetesi(1979-1981), *Yeni Taşova* gazetesi(1984-2014) ve hala devam etmekte olan *Taşova Havadis* Gazetesidir(2014-günümüz). Ali Rıza Günaydın'ın matbaa ve gazetesinin kuruluş yılı olan 1971'den önceki basımı Samsun'da, dağıtımı Taşova'da olan *Yeni Taşova* gazetesi (1967) de bahsedilmeye değer olduğu için kısaca değinilecektir. Bu araştırmaya bölgedeki başka matbaalar ya da dijital habercilik girişimleri dahil değildir. Halbuki söz konusu olan Ali Rıza Günaydın'ın matbaası ve gazetesi bir yandan da 2000li yıllar ile birlikte internet haberciliği dalına da geçiş yapmıştır. Matbaanın ve gazetenin yaşadığı dijital dönüşüm ve etkileri de araştırma kapsamının sınırlarına dahildir.

¹ Vural, Ali Murat. Bir İletişim Kurumu Olarak Yerel Basının Kamuoyu Oluşumu Sürecindeki İşlevi ve Yerel Basın-Kamuoyu İlişkileri: Eskişehir Basını Örneğinde Bir Uygulama. Doktora tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi, 1997.

Araştırmada sözlü tarih yöntemi ana metod olarak kullanılmıştır. Matbaanın kuruluşuna ve ileri ki süreçlerine birinci elden tanıklık etmiş oldukları için Ali Rıza Günaydın'ın oğlu Yusuf Turan Günaydın (d. 1967) ve kardeşi Ahmet Günaydın (d. 1958) ile röportajlar yapılmıştır. Röportaj öncesinde soru listesi katılımcılar ile hazırlanabilmeleri için önceden paylaşılmış ve araştırmanın detayları paylaşılmıştır. Katılımcılar ile yüz yüze ses kaydı alınarak mülakat yapılmış her biri anlattıklarının kayda geçeceğinin bilincinde olmuştur. Röportajlarda gerektiği zaman ara verilmiş ve duygu bakımından ağır konular konuşulduğunda birkaç dakikalık molalar verilebilecekleri söylenmiştir. Katılımcıların ikisi de isimlerini gizli tutma haklarından feragat etmişlerdir ve yapılan görüşmelerin her biri ortalama 2 saat sürmüştür. Yapılan görüşmeler sonucunda hiçbir olumsuzluk oluşmamıştır. Araştırmaya başlamadan önce yazılı kaynaklar “taşra” ve “basın” anahtar kelime arama yöntemi ile taranmış literatür incelemesi yapılmıştır. Birçok doktora ve yüksek lisans tezi araştırma yaparken başka yerel ölçekler konusunda karşılaştırma oluşturması bakımından kullanılmıştır. Hüseyin Menç'in *Amasya Basın Tarihi* gibi yöreyle ilgili niş kaynaklar kullanılmıştır.

II. TAŞOVA'NIN KISA TARİHİ İLE DEMOGRAFİK VE COĞRAFİ YAPISI

Taşova'nın nüfusu incelendiğinde 1970 itibariyle uzun yıllar hep stabil bir şekilde devam ettiğini ancak 2000'li yıllardan sonra ciddi bir miktarda nüfusta azalma olduğu anlaşılmaktadır.² TÜİK verilerine göre hazırlanmış bu nüfus grafiği 1970'ten 2025'e kadar olan nüfus değişimini gözler önüne sermektedir. Buna göre Taşova'nın nüfusu Ali Rıza Günaydın'ın matbaayı kurmadan bir yıl önce 55.281 kişi olarak belgelenmiş. 5 yıl sonra nüfus 58.960 kişiye ulaşarak son 55 senenin en yüksek noktasına ulaşmıştır. Bu dönemdeki nüfus değişimi köyden şehre göç ile ilişkilendirilebilir. 2000 yılındaki belirgin düşüş kırsal nüfusun ve tarım çalışanlarının artık şehirlere göçünün başlaması ile açıklanabilir. Bu nüfus kaybının Taşova'daki işletmeleri müşteri azalması bakımından negatif yönde etkileme ihtimali oldukça çoktur.

Taşova Amasya iline bağlı yüzölçümü olarak en büyük, nüfus bakımından 3. en kalabalık ilçedir. Karadeniz Bölgesinin ortasında yer alan Taşova'nın doğusunda Erbaa, güneyinde Tokat ve kuzeyinde de Samsun ili yer almaktadır. Coğrafi konumu tam olarak Yeşilırmak Havzası içerisinde yer almaktadır. Verimli tarım arazilerine sahip olduğu için tarım bazlı bir ekonomik yapıya sahiptir. En önemli doğal unsuru ise Yeşilırmak Nehri olup ilçe bu akarsunun yanına konuşlanmıştır. Çevresinin arazi yapısı genel olarak dağlık ve engebeli olmak ile birlikte kasaba etrafını çevreleyen bu arazi yapısının ortasındaki ovada kurulmuştur. İklimi karasal iklim ile Karadeniz iklimi arasında ortak eserler taşımakta, yazları kurak ve sıcak; kışlar ise genelde soğuk ve yağışlı geçmektedir

Taşova'nın tarihine kısaca bir bakacak olursak bölgenin eski yerleşim alanlarından birisi olduğunu görürüz. İlçe tarihi boyunca birçok farklı siyasi yapıların boyunduruğu altına girmiş. Antik çağlarda Hititler, Persler, Romalılar; Orta Çağ'da çoğunlukla Bizans yönetimi altında kalmış olup 11. yüzyıl itibariyle Türklerin Anadolu'ya yerleşmesiyle birlikte Türk egemenliği altına girmiştir. Önce Selçuklu Devleti'nin bir parçası olan Taşova daha sonra

² Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), "Genel Nüfus Sayımı Sonuçları: Taşova İlçesi Nüfus Verileri, 1970–2000," <https://data.tuik.gov.tr>.

Osmanlı İmparatorluğu'nun topraklarına katılmıştır. Cumhuriyet'in kurulmasından sonra, 1944'te, resmi olarak Tokat'tan ayrılıp Amasya'ya ilçe olarak katılmıştır.

III. TAŞOVA'DA MATBAA ÖNCESİ HABERLEŞME VE BİLGİ AĞLARI

Taşova'da yerel basının kurulmasından önceki dönemde haberleşme, büyük oranda sözlü kültüre ve civarda haber aktaran insanlara dayanmaktaydı. Yazılı basının henüz bulunmadığı bu yıllarda haber akışı, fısıltı ve söylentilerin ötesine geçen "destanlar" aracılığıyla sağlanırdı. Bu destanlar, genellikle halk içinde heyecan yaratacak cinayet, kaza gibi haberler yer alırdı. Anadolu'da yerel basının henüz kurumsallaşmadığı bu tür dönemlerde, şifahi anlatıların yerel gerçekliği yansıtan ve bir nevi erken dönem yerel kamuoyu oluşturan en önemli araç olduğu görülmektedir.³ A4 veya A3 boyutundaki kağıtlara basılan bu metinler, özellikle pazartesi günleri kurulan halk pazarında destan satıcıları tarafından yüksek sesle veya bir ezgi eşliğinde okunarak satılırdı. Böylece halk, önemli hadiseleri bu tek sayfalık gazete niteliğindeki somut materyaller üzerinden takip ederdi. Bu durum, yerel basının sadece bir haber iletim aracı değil, aynı zamanda toplumda bir farkındalık yaratarak hedef ve amaçların ortaklaşmasını sağlayan bir mekanizma olduğu yönündeki tespitlerle örtüşmektedir.⁴ Mamafih, Taşova'da Ali Rıza Günaydın'ın çıkardığı gazete öncesi haberlerin yayılması ve halka ulaşması çok kısıtlıydı bu sebeple Gazetenin çıkması Taşova için çok değerli olmuştur. Ayrıca köy halkında ulusal bazda yazılan gazetelere de bir ilgi bulunmamaktaymış çünkü bu gazetelerin çoğu genellikle köy halkını ilgilendirmeyen ülke sorunları veya magazinle ilgiliymiş. Nitekim yerel halkın kendi yaşam alanına dair somut bilgi alma talebi, yerel basının "yayımlandığı yerin gerçekliğini yansıtan bir araç" olma özelliğiyle (birleşerek matbaanın kurulma aşamasındaki en önemli

³ Seçil Özey, "Türkiye'de Yerel Basının Gelişmesi ve Demokrasiye Etkisi" (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 2005), 12.

⁴ Banu Özgür Arslan Yılmaz, "Yerel Kamuoyunun Oluşumunda Yerel Basının Önemi: Amasya Örneği" (Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 2008), 3.

motivasyonu oluşturmuştur. Bu sebeple yerel haber yapan bir gazetenin bulunması hevesi kurulma aşamasında önemli aşama olmuştur. 1971 yılının başında matbaa çalışmalarına başlamış ve kısa süre sonra 27 Mart 1971'de ilçenin kendi matbaasında basılan ilk gazetesini çıkarmıştır.

Yerel bir gazetenin eksikliğinde halk arasındaki bilgi akışı, "fısıltı gazetesi" olarak nitelendirilen şifahi yöntemlerle ve bazen abartılı şehir efsaneleriyle sağlanmaktaydı. İnsanlar yerel olaylardan haberdar olmak için pazar yerlerini, kahvehaneleri ve cami çevrelerini kullanırdı. Bölgesel haberler ise komşu illerden gelen anlatıcılar veya destan satıcıları sayesinde duyulurdu. Bu dönemde bilgi, profesyonel bir süzgeçten geçmediği için doğruluğu teyit edilemeyen ancak toplumsal merakı gideren bir yapıdaydı. Sonuç olarak, Gazete öncesi yerel halklarda ve toplumlarda bilgi alışverişi, haberin yayılması çok kısıtlıydı.

Ulusal tarzda yayınlar zaten Taşova'da bulunmaktaydı ama yerel haber üreten yayınlar 1960'ların sonlarına doğru Taşova'da ortaya çıkmıştır. İlk olarak 1967 yılında Samsun'da basılarak ilçeye getirilen *Yeni Taşova* gazetesi ile halk yerel süreli yayınlarla tanıştı. Ancak bu gazetenin ömrü kısa olmuş ve basımı dışarıda yapıldığı için tam bir yerelleşme sağlanamamıştır çünkü çıkarılan gazete de Taşova'nın yerel haberleriyle ilgili bir bilgi bulunmamakta olup Taşova'da zaten var olan ulusal yayınları tekrar basıp Taşova üzerinden para kazanılmaya çalışılan bir gazete olmuştur. Sonra 1971 yılında Ali Rıza Günaydın'ın matbaayı kurması ve bizzat ilçede gazete basmaya başlamasıyla halkın adaptasyon süreci hızlanmıştır. Matbaanın gelmesiyle birlikte "okuntu" denilen geleneksel davetiyelerin yerini basılı kartlar almış; resmi ilanlar, kayıp belgeler ve kongre duyuruları yerel gazete üzerinden takip edilmeye başlanmıştır.

IV. ALİ RIZA GÜNAYDIN'IN MATBAASININ KURULUş SÜRECİ

1941 yılında doğan Ali Rıza Günaydın, aslen Oflu bir ailenin ferdi olup 1945 yılında ocuk yaşta Taşova'ya gelmiştir. O yıllarda Taşova'da lise olmadığından 1957 yılında

Kastamonu Abdurrahman Paşa Lisesine kayıt oldu ancak 1. sınıftan ayrıldı. Sonrasında baba mesleği olan Bakırcılık ve kalaycılık mesleğine başladı 1963 yılında askere gitti ve Jandarma İnzibat Çavuşu olarak 1965'de teskere aldı. 27 Mart 1971'de Taşova gazetesini çıkardı ve matbaacılık mesleğine başladı. Matbaacılık mesleğine girmeden önce bu alanda herhangi bir tecrübesi veya eğitimi bulunmamaktaydı. Ancak okul yıllarından gelen bir hevesle duvar gazeteleri çıkardığı ve yayıncılığa karşı içsel bir ilgisi olduğu bilinmektedir. 1971 yılında matbaayı kurduğunda 30 yaşındaydı ve zekasıyla mesleğin inceliklerini kısa sürede kavramıştı. Ali Rıza Günaydın'ın bu kişisel girişimi, yerel basında mülkiyet yapısının genellikle tek bir kişide toplanması ve yöneticinin aynı zamanda işletme sahibi olmasıyla ortaya çıkan tipik yerel basın yönetici profilini yansıtmaktadır.⁵

Ali Rıza Günaydın'ın matbaa kurma fikri, Taşova'daki büyük bir eksikliği fark etmesiyle doğmuştur. O dönemde Taşovalılar en basit davetiye veya fiş basımı için bile Amasya veya Erbaa gibi çevre ilçelere gitmek zorundaydı. Bu ticari potansiyelin yanı sıra, ilçenin sesini duyuracak yerel bir platform oluşturma arzusu bu girişimin temel motivasyonu olmuştur. Ayrıca köy halkında ulusal bazda yazılan gazetelere de bir ilgi bulunmamaktaydı çünkü bu gazetelerin çoğu genellikle köy halkını ilgilendirmeyen ülke sorunları veya magazinle ilgiliydi. Bu sebeple yerel haber yapan bir gazetenin bulunması hevesi kurulma aşamasında önemli aşama olmuştur. Taşova örneğinde görülen bu durum, yerel gazetelerin biçimsel olmayan bir örgüt yapısıyla kurulsa dahi, bulunduğu bölgenin sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarından doğan birer "yerel hizmet kurumu" olma niteliğini doğrulamaktadır.⁶ Ali Rıza Günaydın'ın 1970 yılında Taşova MHP kurucu İlçe Başkanı olması, sonraki yılda matbaa açma fikrini

⁵ Feyyaz Bodur, "Yerel Basında Yönetim ve Örgüt Yapısı (Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar ve Bir Model Önerisi)" (Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, 1996).

⁶ Bodur, 1996.

güçlendirmiştir. Nitekim yayımlamayı planladığı gazetede her türden siyasi görüşlere de yer vermek istemiştir.

Matbaanın kuruluşu, teknik bilgi eksikliği nedeniyle oldukça zorlu geçmiştir. Ali Rıza Günaydın, işi öğrenmek için Tokatlı Nurettin Özgencil adlı bir ustayı Taşova'ya getirmiş ve yaklaşık iki yıl boyunca kurşun harflerle dizgi yapmayı, kalıp bağlamayı ve baskı tekniklerini ondan öğrenmiştir. İlk etapta İstanbul'dan getirilen, ayak pedallı ve yarı otomatik bir baskı makinesi kullanılmıştır. Bu makine, 3.750 Lira gibi o dönem için ciddi bir meblağ ödenerek alınan ayak pedallı baskı makinesidir. Ayrıca Kurtuluş Savaşı zamanında Erzurum Kongresi bildirilerinin basıldığı makine olduğu söylenerek kendisine satılmış olması da manevi yönden değerli olmuştur. Teknik zorluklar ve liyakatli eleman bulma sıkıntısı, aile fertlerinin de sürece dahil olması ve ustadan alınan eğitimle aşılmıştır. Taşova'daki bu kuruluş süreci, yerel gazetelerde iş bölümü ve uzmanlaşmanın sınırlı kaldığını, üretim sürecinin genellikle aile üyeleri ve usta-çırak ilişkisiyle yürütüldüğünü gösteren klasik bir model teşkil etmektedir.⁷

V. İLK YEREL GAZETENİN YAYIN HAYATINA BAŞLAMASI

Taşova'nın ilk yerel gazetesi olma niteliği taşıyan *Taşova* gazetesi Ali Rıza Günaydın'ın kişisel hevesi ve matbaacılığa olan tutkusuyla 27 Mart 1971 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Matbaanın ve gazetenin kuruluş aşamasında entelektüel birikimi yüksek olan ve Taşova'nın Alpaslan kasabasında ortaokul müdürlüğü yapan Zeki Alan maddi ve manevi teşvikleriyle bu girişimin hayata geçmesinde kritik bir rol üstlenmiştir. İlk etapta haftalık olarak perşembe günleri, yani ilçede köylülerin de merkeze indiği halk pazarının kurulduğu gün okuyucuya sunulan bu gazete, Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü'nün belirlediği resmi kurallar ve resmi ilan standartları çerçevesinde hazırlanmıştır.⁸ Bu girişimden

⁷ Bodur, 1996.

⁸ Yeşim Yakışır, "Medya-Demokrasi İlişkisi: Yerel Basın ve Basın İlan Kurumu" (Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2016).

önce ilçede Ferruh Çetin tarafından 1967-1968 yıllarında kısa süreli bir deneme yapılmış olsa da bu gazete Samsun'da basılmaktaydı ve sürekli değildi. Gazetenin isimlendirilmesinde, yerel basının karakteristik bir özelliği olarak ilçenin adının merkeze alınması tercih edilmiş ve bu nedenle yayın hayatına Taşova Gazetesi ismiyle başlamıştır.

Gazetenin içerik politikası baştan itibaren çok net bir temel olan Taşova'nın yerel sorunlarını merkeze alma ve halk ile idareciler arasında doğrudan bir köprü kurma amacına oturtulmuştur.⁹ Basın Yayın Kanunu'nun gerektirdiği üzere gazete içeriğinin en az %70 ila %80 oranında mahalli haberlerden oluşması kuralı bu yayın çizgisinin temel dayanağı olmuştur. Ali Rıza Günaydın, o dönemde MHP'nin Taşova kurucularından biri olmasına karşın, sahip olduğu keskin siyasi duruşunu gazetenin tarafsız yapısına hiçbir zaman yansıtmamış ve habercilikte otosansür oluşturmamıştır. Gazete, yalan haberden ve asılsız iftiralarından uzak durarak her türlü siyasi görüşe eşit mesafede yaklaşan objektif bir politika izlemeyi ilke edinmiştir. Gerektiğinde bürokrasi ve yerel idarecilerin eksiklikleri yapıcı bir muhalif dille eleştirilmiş, yerel problemlerin gazete aracılığıyla çözüme kavuşturulması sağlanmıştır.

Taşova gazetesi'nin okuyucu kitlesi oldukça çeşitli ve çok katmanlı bir sosyokültürel yapıya sahiptir. İlk grup, doğrudan ilçedeki gelişmeleri, idarecilerle yapılan röportajları, asayiş durumlarını ve esnafın yerel faaliyetlerini takip eden Taşova merkezindeki halktan oluşmaktadır. İkinci ve ekonomik açıdan en büyük sadakati gösteren kitle ise başta Almanya olmak üzere yurt dışında veya Türkiye'nin diğer büyük illerinde yaşayan memleket özlemiyle yanıp tutuşan gurbetçi Taşovalılardır. Bu sadık aboneler, memleketlerine duydukları hasret nedeniyle gazetede yer alan son derece sıradan zayıf ilanlarını ve resmi ilanları dahi satır satır okuduklarını ifade etmişlerdir. Üçüncü kitle ise, gazetede yayınlanan edebi ve siyasi makaleleri yakından takip eden, basılı kültürün değerini bilen, matbaayı adeta bir tartışma lokali gibi

⁹ Özay, 2005.

kullanan farklı siyasi görüşlerdeki gençler ve öğretmenlerdir. Gazete, bu noktada hiçbir ayrımcılık yapmamış komünistlerden ülkücülere kadar toplumun zıt kutuplarındaki her kesime kucak açmış, hatta sol görüşlü isimleri, Kemal Ceylan ve Şükrü Soyal gibi, sorumlu müdürlük gibi kritik görevlerde çalıştırarak yöredeki aydınlar için kamusal ve demokratik bir tartışma alanı oluşturmayı başarmıştır.¹⁰

VI. MATBAA VE GAZETENİN EKONOMİK VE TEKNİK YAPISI

Taşova'da yerel basın faaliyetleri, 1971 yılında Tokatlı Nurettin Özgencil ustanın rehberliğinde tipo baskı teknolojisiyle başlamıştır. Bu sistemde haber metinleri; kurşun, antimon ve kalay alaşımından dökülen harflerin kumpas adı verilen el aletleriyle tek tek dizilmesiyle oluşturulmaktaydı. 1950'li yıllarda görülen elektrik kesintileri sırasında baskı makinelerinin insan gücüyle elle çevrilmesi gibi teknik zorluklar, yerel basının Anadolu'daki genel hazırlık aşamasındaki zahmetini göstermektedir.¹¹ Matbaada kullanılan kurşun harfler zamanla aşınmakta ve özellikle "i" gibi noktalı harfler çabuk kırıldığı için İstanbul'dan düzenli olarak yeni hurufat siparişi verilmekteydi. Teknolojik dönüşüm, 1980 sonrası alınan tam otomatik makinesiyle hızlanmış ve 2000'li yılların başında bilgisayarlı dizgi ile ofset baskıya geçilmesiyle modern bir yapıya kavuşularak şimdiki halini almıştır.

Yerel gazetelerin ekonomik sürdürülebilirliği, büyük oranda Basın İlan Kurumu (BİK) tarafından dağıtılan resmi ilan gelirlerine bağlıdır.¹² Sivas yerel basını üzerine yapılan çalışma, gazetelerin resmi ilan gelirlerini kaybetmemek için asgari kadro ve fiili satış şartlarını yerine getirmek zorunda olduğunu; ilan gelirlerinin toplam kazancın yaklaşık %66,58'ini oluşturduğunu ortaya koymaktadır.¹³ Taşova örneğinde de resmi ilanlar can damarı olmuş,

¹⁰ Berna Erçin Arslan, "Yerel Basın Örgütlerinde Örgütsel İletişimin Rolü ve Önemi" (Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 1999).

¹¹ Asya Avcı, "1950'li Yıllarda Nevşehir'de Yerel Basın" (Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2024), 44.

¹² Yakışır, 2016, s.128.

¹³ Bora Öç, "Türkiye'de Basın İlan Kurumu'nun Yerel Basına Etkileri: Uygulamalı Bir Alan Çalışması; Sivas Yerel Basını Örneği" (Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2014), 108.

ancak BİK'in sigortalı fikir işçisi çalıştırma zorunluluğu gibi mali yükleri nedeniyle gazete 2014 yılında ilan hakkından feragat etmek zorunda kalmıştır. Ayrıca, İstanbul'dan temin edilen özel matbaa mürekkebi ile kâğıt maliyetleri, döviz kuruna bağlı olarak işletme üzerinde bitmek bilmeyen bir ekonomik baskı oluşturmuştur.

Taşova'da üretim süreci, tipo döneminde bir sayfanın basılıp kurşun harflerin tekrar yerlerine dağıtılması ve ertesi gün için yeniden dizilmesi şeklinde oldukça zahmetli bir döngüden ibaretti. Dağıtım süreci ise hem yerel hem de uluslararası bir boyut kazanmıştır; gazete ilçe merkezinde elden dağıtılırken, Almanya ve Fransa'daki Taşovalı gurbetçilere posta yoluyla ulaştırılmıştır. Eskişehir örneğinde görülen "aile şirketi" modeli Taşova'da da egemendir; üretimden dizgiye kadar tüm süreç profesyonel bir kadrodan ziyade aile üyeleri tarafından yürütülmüştür.¹⁴

VII. YEREL BASIN VE KAMUOYU

Yerel basın, yayımlandığı bölgenin toplumsal hafızasını inşa ederek halkın kendi sesini duyurduğu bir platform işlevi görür.¹⁵ Taşova Gazetesi, ilçe halkı için diğer ilçelerle rekabet edebilmeyi sağlayan bir övünç kaynağı olmuş ve gurbetçilerin memleket aidiyetini korumak için resmi ilanları dahi satır satır okuduğu bir bağ kurmuştur. Gazetenin denetim gücü, yerel bir heyelan veya yol sorunu haber yapıldığında yetkililerin hızla harekete geçmesiyle somutlaşmış ve halkın sesi olma işlevi pekişmiştir.

Basın, demokrasinin dördüncü kuvveti olarak yerel yönetimleri denetleme ve kamuoyunu bilgilendirme görevi yapar.¹⁶ Ancak ilan gelirlerine olan bağımlılık, yerel makamlarla girilen ilişkilerde basının muhalif gücünü kısıtlayabilen bir unsur olarak dikkat çekmektedir.¹⁷ Taşova'da 2013 yılında bir okulun kapatılmasına dair yapılan haberde olduğu

¹⁴ Bodur, 1996, s.5.

¹⁵ Mustafa Arıkan, "Amasya Basın Tarihine İlişkin Bazı Yeni Tespitler," *Karadeniz İncelemeleri Dergisi* 36 (2024): 159.

¹⁶ Bodur, 1996, s.79.

¹⁷ Yakışır, 2016, s.129.

gibi, gazete yönetimi kaymakamlık baskısına rağmen haberi kaldırmayı reddederek denetim işlevini koruma çabası göstermiştir.

Taşova'daki matbaa binası, özellikle 1980 öncesi ve sonrası dönemde farklı siyasi görüşten insanların gelip fikirlerini tartışabildiği, yerel bir kamusal alan teşkil etmekteydi. Bu mekân, bir sosyal kulüp, lokal gibi işlev görerek ilçedeki entelektüel canlılığı beslemiş ayrıca karşıt görüşlü siyasi fikirlerin bir araya gelerek toplumsal mutabakat zemini oluşturmaya da katkı sağlamıştır.

İlçede uzun süreli tek basın aktörü Günaydın ailesi olsa dahi, 2000 yılında açılan Kamadan Matbaası gibi rakipler de bulunmaktadır. Ancak başta Kamadan Matbaası olmak üzere basın Taşova'daki diğer basın aktörleri genellikle gazetecilik faaliyetinde bulunmayarak sadece fiş, fatura ve kartvizit gibi piyasa işleri olarak tanımlanabilecek ekonomik faaliyetler ile sınırlı kalmıştır. Bu durum, Taşova'da gazetecilik misyonunun neredeyse tamamen bir aile geleneği haline getirmiş ve tekelleşmeye neden olmuştur.

VIII. GAZETENİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE DÖNÜŞÜMÜ

Türkiye'nin siyasi tarihinde yaşanan çalkantılar ve kutuplaşmalar, *Taşova* gazetesinin yayın hayatında ciddi kırılmalara, hatta uzun süreli kesintilere neden olmuştur. 1980 Askeri Darbesi öncesinde, Taşova "Küçük Moskova" olarak anılacak düzeyde yoğun bir sağ-sol çatışmasının ve terör eylemlerinin merkez üssü haline gelmiştir. Bu tehlikeli anarşi ortamında matbaa silahlı gençlerin saldırılarına hedef olmuş, Ali Rıza Günaydın dükkânda çalışırken kurşunlara hedef olmaktan kıl payı kurtulmuş ve amcası haksız yere tutuklanarak tam beş yıl boyunca cezaevinde kalmıştır. Can güvenliği endişelerinin dayanılmaz bir boyuta ulaşması üzerine Günaydın ailesi, 1979 yılı sonlarında matbaadaki tüm ekipmanlarını toplayarak memleketleri olan Trabzon'un Of ilçesine mecburi bir göç gerçekleştirmek zorunda kalmıştır. Bu taşınma sonucunda *Taşova* gazetesinin yayın hayatı büyük bir kesintiye uğramış, gazete

ismi Erbaalı Hüsamettin Çetinkaya isimli başka birine devredilmiş ve onun idaresinde yalnızca 2-2,5 yıl daha devam edip tarihe karışmıştır. Günaydın ailesi ise Ofta bulundukları bu zorlu süre zarfında yayıncılık tutkularından asla vazgeçmeyerek geçici bir süreliğine *Of* gazetesini çıkarmışlardır.

1980 Darbesi'nin ardından Taşova'daki suların nispeten durulmasıyla birlikte aile, 1983 yılında ilçeye geri dönmüş ve 6 Mart 1984 tarihinde *Yeni Taşova* adıyla gazetelerini ikinci bir milat olarak yeniden canlandırmıştır. 12 Eylül sonrası devam eden sıkı yönetim şartları altında yeniden yerel gazetecilik yapmak büyük handikaplar yaratmıştır. Askeri idarenin getirdiği antidemokratik koşullar nedeniyle basın özgürlüğü büyük ölçüde kısıtlanmış, tekrar bir cezaevi süreci yaşama korkusuyla sert siyasi konulardan kaçınılarak mecburi bir otosansür mekanizması işletilmek durumunda kalınmıştır. O baskı döneminde asayiş haberleri yalnızca emniyet ve jandarmanın resmi izni ve koyduğu kotalar doğrultusunda yapılabilmiş, haberlerin içeriği mecburen daha zararsız sosyal ve kültürel konulara kaymıştır.¹⁸ Tüm bu idari zorluklara ve geçmişte bırakılan gazetenin ismini geri alma mücadelelerine rağmen, *Yeni Taşova* gazetesi iddialı bir atılımla haftanın altı günü (pazartesi hariç) günlük gazete olarak çıkmaya başlamıştır. Bütün kurşun harflerin tek tek elle kumpaslara dizildiği tipo baskı teknolojisiyle günlük yayını hazırlamak, personel ve aile üyeleri üzerinde matbaada geceli gündüzlü yatıp kalkacak kadar yoğun bir fiziksel iş yükü yaratmıştır. Bu yıpratıcı mesai temposu zamanla sürdürülemez bir hale gelince, gazetenin yayın periyodu mecburen önce haftada üç güne, ardından iki güne ve son olarak tekrar haftalık düzene düşürülmüştür. Teknik altyapı bölümünde detaylandırıldığı üzere, yıllar içerisinde yarı otomatik makinelerden ofset baskıya ve sonunda bilgisayarlı dizgiye geçilerek teknik sıkıntılar büyük ölçüde aşılmıştır. Ancak bu teknolojik dönüşüm, taşrada

¹⁸ Murat Yaşar Şengül, "12 Eylül 1980 Askeri Darbe Sürecinde Erzincan Yerel Basınına Yansıyan Siyasal Gelişmeler (Öz Erzincan, Erzincan'ın Sesi ve Birlik Gazeteleri Özelinden) " (Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, 2020).

gazetecilik yapmanın getirdiği sosyoekonomik zorlukları bitirmeye yetmemiştir. 2013 yılına gelindiğinde biriken sigorta borçları ve yasal yükümlülükler neticesinde gazete 4 ay kapalı kalmak zorunda kalmış, ardından 2014 yılında Basın İlan Kurumu'nun kısıtlamalarını aşmak adına *Taşova Havadis* ismini alarak dijitalleşme çağına kadar hayatta kalmaya çalışacağı yeni bir dönüşüm evresine adım atmıştır.¹⁹

IX. DİJİTALLEŞME VE YEREL BASININ GELECEĞİ

Taşova yerel basınının 2000'li yıllardan itibaren geçirdiği dijital dönüşüm, yalnızca yeni baskı tekniklerinin kullanılmasından ibaret değildir. Yukarıda teknik altyapı ve tarihsel dönüşüm bölümlerinde anlatıldığı gibi tipo baskıdan ofsete ve bilgisayarlı dizgiye geçilmesi üretimi hızlandırmış; ancak asıl kırılma haberin dolaşım biçiminde yaşanmıştır. Haber, belirli aralıklarla basılan ve posta yoluyla dağıtılan bir gazete olmaktan çıkıp internet sitesi ve sosyal medya üzerinden anlık yayılan bir içeriğe dönüşmüştür.²⁰

Bu değişim, gazetenin tarihsel okuyucu kitlesini de dönüştürmüştür. 1984 sonrası *Yeni Taşova* gazetesi toplam 610 tiraja ulaşmış, bunun 480'i yurt içi ve 130'u yurt dışı abonelerden oluşmuştur. Bu tablo, basılı gazetenin özellikle gurbetçiler için memleketle bağ kurma aracı olduğunu göstermektedir. İnternetin yaygınlaşmasıyla bu bağ tamamen kopmamış, fakat gazete sayfasından çok dijital haber akışı ve sosyal medya paylaşımları üzerinden kurulmaya başlamıştır.²¹

Röportajlarda verilen bilgiler, kuşaklar arası farkı açık biçimde göstermektedir. Ahmet Günaydın, yaşlı kuşağın gazeteyi kâğıt olarak açmanın sesine ve hissine değer verdiğini, buna karşılık gençlerin internette okudukları bir haberi ertesi gün basılı gazeteden takip etmeyi

¹⁹ Salih Kinsün, "Türkiye'de Yerel Basının Gelişimi, Sorunları ve Geleceğine Yönelik Öngörüler: Bingöl Yerel Basın Örneği" (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 2019).

²⁰Kinsün, 2019.

²¹Ahmet Günaydın ile yapılan görüşme, 10.04.2026.

anlamalı bulmadığını belirtmektedir. Bu nedenle 1971-1979 arasında 280-300 olan tirajın, *Yeni Taşova* gazetesinin son döneminde yaklaşık 280'e, *Taşova Havadis* döneminde ise yaklaşık 180'e düşmesi yalnızca ekonomik bir daralma değil, okuma alışkanlığındaki kuşak değişiminin de göstergesidir.²²

Ekonomik açıdan dijitalleşme iki yönlü bir etki yaratmıştır. Bir yandan bilgisayarlaşma, e-fatura, hazır tasarım ve çevrim içi ilan sistemleri matbaanın geleneksel iş alanlarını daraltmış; diğer yandan sigortalı personel çalıştırma, kâğıt ve mürekkep maliyetleri gibi giderler basılı gazeteyi daha zor sürdürülebilir hale getirmiştir. Buna karşılık internet haberciliği daha düşük kadro ile daha hızlı haber üretme imkânı sağlamış, gazeteciliğin ağırlık merkezini matbaadan dijital içerik üretimine kaydırmıştır.²³

Bu noktada *Taşova Havadis*'in bugünkü konumu, yerel basının tamamen yok olmadığını, yalnızca araç değiştirdiğini göstermektedir. Röportajlarda gazetenin internet ve sosyal medya alanında Amasya genelinde dikkat çekici bir kitleye ulaştığı; Instagram'da yaklaşık 16-17 bin, Facebook'ta ise 23.590 civarında takipçisinin bulunduğu ifade edilmektedir. Dolayısıyla basılı nüshanın tirajı düşerken yerel haberin erişim alanı dijital ortamda genişlemiştir.²⁴

Yerel basının geleceği açısından temel mesele, gazetenin kâğıt üzerinde devam edip etmeyeceğinden çok, Taşova'nın gündemini kimlerin ve hangi ilkelerle kayda geçireceğidir. Basılı gazetenin etkisi azalsa bile yerel sorunları duyurma, ilçenin hafızasını oluşturma, gurbetçi kitleyle bağ kurma ve yerel yönetimleri görünür biçimde denetleme işlevleri devam

²²Ahmet Günaydın ile yapılan görüşme, 10.04.2026.

²³Ahmet Günaydın ile yapılan görüşme, 10.04.2026.

²⁴Ahmet Günaydın ile yapılan görüşme, 10.04.2026.

etmektedir. Bu nedenle Ali Rıza Günaydın'ın başlattığı gazetecilik geleneğinin geleceği, büyük ihtimalle basılı gazeteden çok dijital haber sitesi ve sosyal medya üzerinden şekillenecektir.

X. SONUÇ

Bu çalışma, Taşova'da yerel basının ortaya çıkışını yalnızca bir matbaa veya gazete kurma girişimi olarak değil, ilçenin bilgi ihtiyacı ve kamusal hayatı üzerinden değerlendirmiştir. Matbaa kurulmadan önce haberleşmenin büyük ölçüde sözlü kültüre, fısıltı gazetesi niteliğindeki bilgi ağlarına ve destanlara dayanması, yerel ve düzenli bir haber kaynağına duyulan ihtiyacı açık biçimde göstermektedir. Ali Rıza Günaydın'ın 1971'de matbaayı kurması ve 27 Mart 1971'de *Taşova* gazetesini yayın hayatına başlatması bu ihtiyaca verilen yerel bir cevap olmuştur.

Bu girişim kısa sürede yalnızca teknik bir basım faaliyeti olmaktan çıkmış; resmi ilanların, duyuruların, yerel sorunların ve toplumsal taleplerin takip edildiği bir mecra haline gelmiştir. Gazete, halk ile yerel yöneticiler arasında bir köprü kurmuş, ilçenin sorunlarını görünür kılmış ve farklı siyasi görüşlerden insanların bir araya gelebildiği yerel bir kamusal alan yaratmıştır. Bu yönüyle Taşova'daki basın faaliyeti, küçük bir ilçede kamuoyu oluşumunun ve toplumsal hafızanın şekillenmesinde önemli bir rol üstlenmiştir.

Gazetenin tarihsel gelişimi ise kesintisiz ve sorunsuz bir ilerleme şeklinde gerçekleşmemiştir. 1979'da siyasi baskı ve güvenlik sorunları nedeniyle matbaanın Of'a taşınması, 1979-1981 arasında *Of* gazetesinin çıkarılması, 1983'te Taşova'ya dönüş ve 1984'te *Yeni Taşova* adıyla yeniden yayına başlanması bu kırılganlığı göstermektedir. Daha sonraki yıllarda teknik dönüşümler, resmi ilan koşulları, sigorta yükleri, tiraj kaybı ve 2014'te *Taşova Havadis* adına geçiş gibi gelişmeler de gazetenin yayın hayatını doğrudan şekillendirmiştir.

Sonuç olarak Taşova rneği, yerel basının yalnızca basılı bir ürün değil, bir ilçenin hafızasını, aidiyet ilişkilerini ve kamusal gündemini taşıyan tarihsel bir kurum olduğunu göstermektedir. Dijitalleşme, basılı gazetenin eski gücünü azaltmış olsa da yerel haberin işlevini ortadan kaldırmamıştır. Aksine, Taşova’da Ali Rıza Günaydın’ın başlattığı yerel gazetecilik geleneği bugün dijital mecralara uyum sağlayarak yaşamaya devam etmektedir. Bu nedenle Taşova’da matbaanın ve gazetenin hikyesi, aynı zamanda yerel toplumun bilgi ihtiyacının, değişen iletişim biçimlerinin ve kamusal yaşamının tarihidir.

Kaynakça:

a. Yazılı Kaynaklar:

- Arıkan, Mustafa. "Amasya Basın Tarihine İlişkin Bazı Yeni Tespitler." *Karadeniz İncelemeleri Dergisi* 36 (2024): 159–182.
- Arslan, Berna Erçin. *Yerel Basın Örgütlerinde Örgütsel İletişimin Rolü ve Önemi*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 1999.
- Arslan Yılmaz, Banu Özgür. *Yerel Kamuoyunun Oluşumunda Yerel Basının Önemi: Amasya Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, 2008.
- Avcı, Asya. *1950'li Yıllarda Nevşehir'de Yerel Basın*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, 2024.
- Bodur, Feyyaz. *Yerel Basında Yönetim ve Örgüt Yapısı (Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar ve Bir Model Önerisi)*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, 1996.
- Kinsün, Salih. *Türkiye'de Yerel Basının Gelişimi, Sorunları ve Geleceğine Yönelik Öngörüler: Bingöl Yerel Basın Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 2019.
- Menç, Hüseyin. *Amasya Basın Tarihi*. İstanbul: Amasya Belediyesi, 2018.
- Öç, Bora. *Türkiye'de Basın İlan Kurumu'nun Yerel Basına Etkileri: Uygulamalı Bir Alan Çalışması; Sivas Yerel Basını Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, 2014.
- Özay, Seçil. *Türkiye'de Yerel Basının Gelişmesi ve Demokrasiye Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 2005.
- Şengül, Murat Yaşar. *12 Eylül 1980 Askeri Darbe Sürecinde Erzincan Yerel Basınına Yansıyan Siyasal Gelişmeler (Öz Erzincan, Erzincan'ın Sesi ve Birlik Gazeteleri Özelinden)*. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, 2020.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2007–2025," erişim 15 Nisan 2026, <https://data.tuik.gov.tr>.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). "Genel Nüfus Sayımı Sonuçları: Taşova İlçesi Nüfus Verileri, 1970–2000." Erişim 15 Nisan 2026. <https://data.tuik.gov.tr>.
- Vural, Ali Murat. *Bir İletişim Kurumu Olarak Yerel Basının Kamuoyu Oluşumu Sürecindeki İşlevi ve Yerel Basın–Kamuoyu İlişkileri: Eskişehir Basını Örneğinde Bir Uygulama*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, 1997.
- Yakışır, Yeşim. *Medya-Demokrasi İlişkisi: Yerel Basın ve Basın İlan Kurumu*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2016.

b.Sözlü Kaynaklar:

Ahmet Günaydın (Ali Rıza Günaydın'ın Kardeşi) 10.04.2026.

Yusuf Turan Günaydın (Ali Rıza Günaydın'ın Oğlu) 06.04.2026.

c. Ekler:

i. Ahmet Günaydın Röportajı:

Başlangıç olarak eee bir kendimi tanıtabilir misin? Gazeteciliğe nerede? Ne zaman, nasıl başladın?

1958 yılında Taşova'da doğdum. Tabii bizim gazetecilik olayı rahmetli abeyim Ali Rıza Günaydın'ın 1971 27 Mart günü çıkarttığı gazete ile fiilen başladı. Yani resmen olmasa da. Tabii ben o zamanlar 1314 yaşlarındayım. Özellikle gazetenin dağıtım kısmında işte 25 kuruş ile gazete bu gazetenin satışını yapıyordum. Sonraki süreçte hemen akabindeki işte gençlik çağı diyebileceğimiz 16-17 yaşlarında eee spor haberleri ile ilgili Taşova bölgede işte Amasya'da işte Erbağa, Ladik işte bunlar komşu ilçeler eee yapılan maçlar eee onların haberlerini toparlıyordum. Yine tabii daha sonraki yıllar ki bu 1981'de ilk defa düzenlenen 1981'de Kaymakamlık kupası derken kısa bir orada bir ara bir kesit var. İşte askerlikte, cezaeviydi. O konulara çok fazla girmeyeceğim. Eee ve benim yani artık hani profesyonel demeyelim yerel gazetecinin profesyonelliği ne kadar ama eee özellikle sigortalı olarak işte profesyonel derken resmi olarak 1984'ün 1 Nisanında başladım. gazeteciliğe.

Hı hı.

Ve hala da devam ediyorum.

Gazetenin ilk ismi eee Taşova Gazetesi olarak mı çıkmıştı?

Şimdi tabii bizim gazetenin ilk adı Taşova Gazetesi.

Hı hı.

Önceki bir süreçte, o da rahmetli oldu, Samsun'dan eee haftalık olarak geliyordu Taşova'nın. Hatta o zaman eee halk pazarı pazartesi günleriydi. Gazeteyi pazartesi günü getiriyordu veya pazar günü. O merkez camisi taşanın onun yanında bir idarehanesi vardı ama uzun ömürlü olmadı. 1967'de başladı. 1968'de bir sene 4 ay gibi kısa bir süre Ferruh Çetin Allah rahmet rahmet eylesin abimiz tarafından çıkartıldı. Bizim 1971'deki ilk adımımız Taşova gazetesi olarak başladı. İlk çıkan gazetenin adı da Yeni Taşovaydı.

İlk çıkan gazete Yeni Taşova 1967'de

sonraki Taşova.

Sonra sizin çıkarttığınız Taşova. İsim biraz böyle değişik denk gelmiş.

Evet.

Eee taş Taşova gazetesi ismi neden böyle bir yani biraz garip bir soru kalıyor da isim neden Taşova Gazetesi?

Ya tabii genelde bizim eee yerel basındaki gazeteler eee özellikle ilçenin adını taşır mutlaka. Yani buna eklentileri olur. İşte atıyorum Havza Ekpres işte Vezirköprü Özlem gibi veya işte eee Ladiin Sesi

yani. Ama ilçenin adı mutlaka bir tarafında olur.

Hı hı.

Ama bizimki işte sadece taşova olarak eee başladık. Yani dediğim gibi yerel gazetelerde o çıkartılan ilçenin adı mutlaka bir gazetenin bir tarafında olurdu. Hı hı.

Eee şim biraz matba öncesi Taşova hakkında bir şeyler sormak istiyorum. Eee matbaa

kurulmadan önce siz ilk matbaasınız.

Yani abeyim tabii Taşova'ya ilk matbaı kuran bu konudaki ilk Ali Rıza Günaydın. Hı hı.

E çünkü o zaman 1967'de çıkartılan Yeni Taşova gazetesi Taşovada basılmıyordu. O dönemde Samsun tabi

Samsun'da basılıyor

şimdi gibi bu bölgenin başkenti konumundaydı Samsun. O zaman belki bizim nüfusumuz işte merkez nüfusu 3500 ama Samsun gene bölgede en büyük şehir yani işte Trabzon, Ordu, Giresun, Çorum veya diğer bu çevredeki hatta Kayseri de dahil olmak üzere yani İç Anadolu'nun ve Karadeniz'in neredeyse tamamının en büyük ilçesi konumundaydı.

Dolayısıyla orada basılıyordu. Ancak matba işte davetiyeler, broşürler, kart vizitler gibi ve kaseti de bunların içinde. Tabii eee özellikle dediğim gibi Taşvan'ın ilk matbaacısı Ali Rıza Günaydın ve çok kısa bir sürede de 1971'de başladı matba çalışmasına. Akabinde hemen de 27 Mart'ta da gazeteyi çıkarttı.

Eee, matba kurulmadan önce Taşova'da haberleşme, bilgi dolaşım gibi mekanizmalar nasıl oluyordu? Millet'in yerel bir olaydan haberi nasıl oluyordu? Eee, Yani hangi kanallar üzerinden bilgi alımı yürütülüyordu?

Yani şu an için tabii bunu cevaplayabilmek eee zor. Belki yaşım da yetiyor ama o zamanlar destanlar vardı. Yani bölgede olan işte Allah korusun böyle cinayet veya birtım başka türlü olaylar işte kayıplarla ilgili eee işte destanlar satılırdı. İşte ilçenin pazarının kurulduğu, halk pazarının kurulduğu gün bu önce pazartesiydi. Daha sonra perşembe olarak devam etti ve hala perşembe olarak devam ediyor. Ama yani başka türlü bir haberleşme aracı yoktu. Ama dediğim gibi Taşovanın eee kısa bir süre 1 bu5 yıla yakın yine yani mahalli basına eee kurulduğundan 23 yıl sonra 1944'te kurulmuş. Eee 67'de bir gazeteye kavuşmuş. Yani yerel basının Taşova'daki tarihçisi şu anda 59 yıl geride kalmış. Sonrasında da Taşovada öncesinde dediğim gibi çok fazla Yani Fısıltı Gazete mi gazetesi mi diyelim haberleşme veya işte şehir efsanesi denilen işte abartılı bir takım şeylerle böyle bir haberleşme sağlanıyordu. Yine bölgesel olarak ilçemizin çevresindeki illerde veya işte birtım eee ilçelerde olanları da destanlar sayesinde eee insanlar duyabiliyordu. Sonrasında tabii destlar eee tarihe karıştı. Yani eee bu da tabii hem Türkiye genelindeki eee ulusal basının da güçlenmesi daha sonraki yıllarda hem birbirini takip ediyor zaten. Radyonun daha çok yaygınlaşması akabinde işte Taşova'da 1975 yılında eee televizyon yayınlarının izlenebilmesi gibi etkenlerle yani şu anda eee destan diye bir şey kalmadı. Eski destanların o yani A4 kağıdının eee veya biraz daha işte A3 kağıdı gibi o şeylerin nüsalarını da bulamıyoruz. Onlar da çok önemliydi aslında. Fakat dediğim gibi yani birtım yenilikler bazı şeyleri ne yapsan eee izale ediyor, ortadan kaldırıyor. İşte bugün günümüzde de aynı durum oluyor. Yani bizim şimdi yerel basın olarak çıkarttığımız bu gazete de yani bırakın yerel basını. Ulusal basındaki gazetelerin de eee bir 5 yıllık bilemediğiniz 6 yıllık bir ömrü var. Çünkü insanlar kağıt noktasında artık eee belli bir bizim yaşı bizden bir tık daha ileri yaşlar. Şimdi işte 75 80 diyelim. Onlar için o gazetenin kağıdını işte açması ne bileyim onun sesi hışırtısı bile eee çok şey önem arz ediyor. Ama şimdi bunu 40 yaşın altındaki gençlere anlatamazsın. Onlar için hiçbir şey arz etmiyor. Çünkü ben gene çok kısa bir anekdot olarak aktarıyorum. Eee böyle bir gençlerle bir sohbetimde dedim ki ya kitap okumuyorsunuz. Tamam iyi de yani gazete de okumuyorsunuz. filan dedim. Bir tanesi bana dedi ki amca dedi yani ben dedi bugün dedi internette işte cep telefonunu gösterdi. Okuduğum bir haberi diyor yarın diyor para verip diyor 24 saat sonra diyor niye gazete alıyım dedi. Yani cevap bulamadım yani. Çünkü haklı. E yani ben onun için yerel basından da öte ulusal basının da çok uzun ömürlü olduğunu sanmıyorum. Her şey artık bu eee işte 6'ya 12 ebadın Akıllı cep telefonu ki şimdi işte iPhone'lar var 17'lere kadar geldi veya

diğer işte telefon gelsanlar nasıl gittiyse kaybolduysa yarın eee bu bizim gibi hem yerel gazetelerin hem de ulusal basın da yani bir çok değil 10 sene sonra yani 2036'ları filan düşündükçe yani onlar da zaten ulusal basın şimdi tamamen dijital hazırlıklarını o kadar hızlandırdı ki

yani onlar da biliyorlar artık. Yani gençler gazete okumuyor. Ölen her insan iyi bir gazete okuyucusuydu ama ölüyorlar. Ölüyoruz yani. Ama yeni gençler için eee kağıda basılmış gazetenin çok fazla bir önemi de kalmadı.

Evet. O zaman gene benzer bir konudan gideyim. Matbaanın kuruluş sırasında Taşova'nın ya sosyokültürel profili böyle yerel bir basımcılık eee faaliyetini taşıyabilecek ve destek destekleyebilecek yeterlilikte miydi?

Tabii ki. Yani o zamanki taşovayı düşünüyorum. 1970 sayımını baz alıyorum.

O zaman taşanın nüfusu daha fazla. Çok ilginç. Yani taşovada o zaman gazete de bir ihtiyaçtı, matbaa da bir ihtiyaçtı. Çünkü insanlarımız işte okuntu dediğimiz o dönemde davetiye yeni adıyla eee bunları bastırmak için Amasya'ya, Erbağa'ya işte eee gitmek zorundaydık. Çevre illere. Kaldı ki Ladik bize yakın bir ilçe Samsun. Ama Ladikte o zaman matbaa yoktu. Yani hala da zaten basın konusunda filan taşovaanın fersah fesah geride olan bir ilçe. Yani işte Erbahaya'ya eee özellikle de Amasya'da basılıyordu. Bunun yanında gazetede o zamanlar za ilanları mecburdu. Birçok kayıp ilanları yani bunların içinde nüfusanından tutun da diplomalar veya buna benzer işte plaka işte araç ruhsatları yani bunların yayın için de aynı şekilde Amasya gazetesine ilan verecek. O gazeteyi tekrar almaya gidecek veya onu E gazete yayınladıktan sonra bir dostu. Amasya'dan Erba'dan gönderecek falan filan ve kongre ilanları vardı o zaman. Şimdi kalktı tabii o şeyler özellikle. Yani o dönemde dediğim gibi bir ihtiyaçtı. Taşovanın nüfusu bunu kaldırabilecek kapasitedeydi. Taşovada bir matba yerel gazeteyi. Bu açıdan çok fazla eee sıkıntı olmadı. Ekonomik bazda bir kazanç sağlandı yani Taşa. Çünkü çevresiyle beraber çok ciddi bir nüfusa sahipti. Şimdi tabii o nüfusları Son 30 yıldır hiç göremedik. Yani 30.000'e düştü. Taşovanın tüm köyleriyle beraber nüfusu. O zamanlar 58. Evet. Öyle bir haber okumuştum senin dersler. **O zaman şöyle bir soru sormak istiyorum. Eee matba kuruldu, üretime başlandı. Bu Taşova'nın farklı toplumsal şeylerinde, sınıflarında nasıl bir tepki, algı, yankı uyandırdı? Hani idari sınıflar yönetimden ya da eee yerel esnaf ya da halk nasıl bir tepki verdiler?**

Yani tabii ki olumluydu tepkiler. Yani özellikle o dönemin idarecileri işte kaymakamdır veya belediye başkanıdır. Eee diğer işte mal müdürü veya eee işte ilçe milli eğitim müdürü gibi kurumların başındaki insanlar için de kendi seslerini duyurabilmek açısından eee çok olumlu karşılandı. Esnaf da aynı şekilde burada bir matbaanın olması işte perakende satış fişini basmak için Amasya'ya gitmek zorunda kalmaması gibi başka başka etk de vardı. O açıdan olumlu karşılandı. Ama şimdi matbaacılık başka bir şey, gazetecilik başka bir şey. Yani bizim meslektaşlarımızın eee matbaa işini yapan eee çok sayıda hiç gazeteyle bulaşmayan insanlar var. Kaldı ki Taşovada şu anda iki tane matba. 2000 yılında açıldı Kamadan matbaası. Bu arkadaşımız asla ve asla eee bir gazete işine girmede. Onu teşvik edenler oldu. Bizim karşımıza işte bir güç olarak çıkartmak için işte sen de gazete çıkart, seni destekleyeceğiz deseler de yani gazeteciliğin hem ayrı bir eee kabiliyet gerektirdiği gibi yani zor bir meslek, riskli meslek insanlarla karşı karşıya geliyorsun. Matbaacılık normal bir esnaf gibisin.

Evet.

Ama işin içine gazetecilik girdi mi tabii burada bazı şeyler eee sıkıntı oluşturabiliyor. Ama burada bizim de duruşumuz önemliydi. Rahmetli abimizden aldığımız bir eee terbiye onun bir

duruşu vardı. O duruşu hiç bozmadan bugünlere kadar geldik biz. Yani öyle bir matbaaya belki 12 Eylül öncesinde çok küçük bir saldırı olmuştur. Ama onun dışında yani sen şu haberi niye yaptın öyle tehdittir, şudur, budur veya buna benzer eee böyle bir sıkıntıya uğramadık. Ama burada da gene gazetenin yayın ilkesini yani Türk basın meslek ilkelerine uyduğumuz için yani yalan haber yazmadık. Yalan haber yani ben yaklaşık olarak tahminen yani buna benzer şeylerle mutlaka tam kesin emin olmadığım bir olayda böyle bir net bir şekilde şey yazmam. Yani o açıdan bunlara da her gazetecinin bu mesleği yapacak olan insanların da dikkat etmesi lazım. Ama maalesef bu işte ayağa düştü artık.

Eee o zaman biraz matbaanın kuruluşundan, kuruluş sürecinde yaşadıklarınızla ilgili birkaç bir şey sormak istiyorum. Eee matba kurulduktan sonra makine, malzeme temini, liyakatlı eleman bulma ya da resmi izinler gibi alanlarda ne tür zorluklarla karşılaştınız? Bu sorunlar ilk yılları nasıl etkiledi?

Yani tabii bu işe abim başladığı zaman eee meslekle ilgili sadece bir hevesle başladı ama ne mürettepliği biliyordu yani o zamanlar har dizme işleri vardı. Bir gazeteyi çıkartmak veya matbaın da herhangi bir davetiye veya diğer bir işte duyuruyu basmak için bu bilgilerle haiz değildi. Ama eee ta okul yıllarından böyle işte duvar gazeteleri filan Böyle bir içinde uhde de

varmış. Eee, rahmetli abimin. Dolayısıyla o dönemde Turhallı hala yaşıyor. Nurettin abi, Nurettin Özgenci'in oğlu Murat bu mesleği devam ettiriyor. Allah selamet versin kendilerine de. O abimiz eee bize öğretti bu mesleğe. Yani mürettepliği de öğretti. İşte baskı yapmayı da. Abim de tabii o zamanlar 30 yaşında. Yani 1941 doğumlu, 1971'de açıştığı zaman e zeki de bir insan. Ve dolayısıyla eee çok kısa sürede tamamen bütün ayrıntılarını da öğrendi. Nurettin abi sonra veda etti, ayrıldı. Daha sonra Turhal da kendi matbaasını açtı. Yani o dönemdeki matbaa makinemiz tabii daha bir ilk. Yarı otomatikti. Sonraki süreçte mutlaka işte 79 yılına kadar biz öyle idare ettik. Yarı otomatik makineyle. Bir de küçük bir el pedalı vardı. Sonra eee şey aldık. Albert Frankental diye 4157'da hem gazeteyi çıkartabile haiz bir makine hem de otomatik bir makina yani makine işte 1900 eee 1968 modeldi fakat daha yesyeni gibiydi. Biz mesela çarşı içinde matbaamız olduğu zamanlar yani gazeteyi çıkarttığımız zaman matbaşleri basarken yani ben söz konusu olduğu için anlatıyorum. Yani düşünebiliyor musun? Makineye bağlıyorduk e kağıtları. Ondan sonra gidip işte ikindi namazını, öğlen namazını, bazen akşam namazını kılıyorduk. O makine o kadar güzel baskıyı yapıyor, arka tarafa istikliyor. Yani bizim için çok olağanüstü bir olaydı bu. Ama tabii o da demoda oldu. Mesela onu biz 5 sene önce elimizden çıkarttık. Eee, hiçbir anlamı da kalmadı zaten. Tipo,

bu tipo,

tipo, bas

harfleri kendin dizdiğin, kuruşun harfler olduğu.

Hah, öyle. Yoksa ofset değil.

Hı hı.

Tipo baskı, ofset baskı. İki tür tabii o diğer baskı türleri de var da onlar bizim burada biz matbaada filan kullanamadık. Kullanmaya da gerek. de duymadık zaten. Sonrasında tabii geldik uzun bir süreç ama eee 2000 yılında biz eee gazeteyi Amasya'da aşağı yukarı bir 6 yıl falan 6,5 yıla yakın her cuma götürüyorduk. Kendimiz bütün mizampajını her türlü şeyini hazırlıyoruz. Ofsete basmak üzere götürüp Amasya'da bastırıyorduk. Baktık o da olmayacak gibi. 2007 yılında kendi makinemizi aldık. Yani 4664 ebatında eee Nebola diye bir makine. O makineyle şu anda işte gazetenin baskısını yapıyoruz. Bir de getler 311 diye eee daha küçük ebat işte 2535 ebatındaki davetiye duyuru veya kart visit buna benzer birçok eee işleri de onunla yapıyoruz. Yani makine teshizat konusunda da dediğim gibi bir süreç kendi kendine eee gelişti ama bundan sonra artık matbaa ile ilgili makine yatırımı yap yapmanın hiçbir anlamı yok. Çünkü burası zaten hep aynı kaldı nüfus olarak. Biz artık böyle geldi. Artık gittiği yere kadar böyle gidecek.

Buu o zaman 5 yıl önce elden çıkarttık dediğiniz makine tipo teknolojisiydi.

Şu anki offset.

Tabi. Şu anki offset.

Offset. Eee, ilk makineyi nereden Ali rıza Günaydın nereden temin etmiş?

Ya şimdi tabii o makinenin hikayesi de eee, o zaman Tokat'la bağlantımız eee, daha fazlaydı. Yani abim eee, rahmet etti. O zaman işte Murat Polatoğlu diye Tokat'ta bir matbaacı. Onunla bir bağlantı kurdu. O şekliyle işte o yara otomatik dediğim makineyi aldı. Ondandır gazete de bastık. O ilk çıkarttığımız nüsalar 1971'de ebatı bayağı küçüktü. Çünkü makinenin ebatı oydu. Dört sayfa olarak gene çıkıyordu o zaman da. Ama ebat dediğim gibi çok ufaktı. İşte onu biz Tokat'tan aldık. Tabii işte daha sonra da şu anda kullandığımız makineyi işte Kızılcıcamam Ankara'dan eee getirttik. Yani olay böyle. Diğer makinelere de gene eee mesela el pedalı da aynı şekilde eee yakın çevrelerden temin ettik. Ama şimdi el pedalının da hiçbir anlamı kalmadığı için yani elimizde şimdi bir tane gretlerimiz var. Eee bir de işte şey eee Nebola Torino diye büyük makinemiz var gazete için.

Eee o zaman şu soruyla devam etmek istiyorum. Ali Rıza Günaydın'ın kültürel sermayesi, mesleki arka planı bu matbaı kurma girişiminde nasıl bir motivasyon sağlamış? Yani bu matbaı kurmadaki motivasyon nasıl bir şeydi?

Tabii abim işte dediğim gibi ta okul yıllarında bu işe eee gönül vermiş. Aslında 1957'lerde Kastamonu Abdurrahman Paşa Lisesi'e eee rahmetli dayımın yanında da e bir yıl okuyup daha sonra da aslında okuyamadığından filan değil. Yani düşünün yani o yıllarda neredeyse istese liseyi bitiriyordu. Ama bir an gaflet mi diyelim artık her şey nasip tabii insanoğlu yarın ne olacağını hiçbirimiz bilemiyoruz. Dolayısıyla o kapasitesi vardı. Yani her şeyden önce de isteklilik yani bir işe eee merak sarmak ve o işi yapmak. Ama bu tabii eee böyle cah bir insanın da yapabileceği bir iş değil. Matbaa demek işte okumak demek, eğitim demek. O açıdan o tür donanımı vardı zaten.

Eee, lise terk değil mi?

Yani liseyi tabii bitiremedi.

Hım. Liseyi bitiremediği için de şey falan olmuyor tabii.

Yani o yıllarda rahmetli baba mesleğini yapmak zorunda kaldı aslında.

Neydi?

Kalaycılık, bakırcılık, işte züccarciye satış eee işleri. Kendi dükkanımız vardı taşanın meydanında. Ama mesela ben kalacılığı öğrenemedim. Çünkü çok zor bir meslekti. Kapkalaylama o zaman. O da tarihe karışmak üzere meslek olarak. Eee, şimdilerde sadece yayla zamanında işte geliyor kalaycılar Maraş'tan veya değişik yerlerden. Onlar işte bu işi biraz devam ettiriyorlar ama bakır eee, kazanlar veya diğer şeyler işte yaylaya çıkarken böyle geçici bir iş. Ama rahmetli abim Taşova'da o zaman bizim Karadeniz bizim aslen ofluyuz. Bizim gibi birçok hane vardı. Onların da çoğunun mesleği gene kalaycılık işte Akırcılıktı ama abim bu mesleği çok iyi yapan biriydi. Yani o işin öyle bir zamanlaması vardı ki yani o fırında işte ekmeğin, pidenin zamanlaması gibi. Kalayın da öyle bir zamanlaması vardı. Yani ben öğrenemedim ama abim benden daha seki olduğu için o işin de üstesinden geldi ve bu matba işini de başardı.

Hı hı. Eee, peki Taşova'da matba kurma fikrini doğuran dönemsel ihtiyaçlar ve de bu fikirlerin oluştuğu tarihsel siyasi ortam, yerel ihtiyaçlar. Konjonktür nasıldı o zamanın?

Ya o dönemde tabii bizim gene rahmetli olduğu Zeki Alan diye bizim burada Alpaslanlı eski adı Zuday eee çok eğitilmiş bir beldemiz. Daha sonra tabii nüfus nedeniyle köye dönüştü ama şu anda bile işte lokantası olan bir köy. Bırakın lokantayı müzesi olan bir köy. Çok güçlü, güzel bir müzesi olan bir köy burada. sağlık ocağı gibi yani birçok e farklı şeyler var. E kiraz kirazı çok meşhur. İşte kiraz alım merkezi de yapılıyor şu anda beldenin girişine. Tabii o Zeki abimizin abimi teşvik edip yani bu işe başlamasında çok büyük rolü var. Yani Zeki Alan eee aynı zamanda kendi beldesinin ortaokulunun müdürüydü o dönemde. Ama Taşova'da böyle bir ihtiyaç vardı. Yani hem matbaa matbaa ihtiyacı vardı daha çok. Tabii gazete ihtiyacı da vardı. Dediğim gibi birtüm şeyler o zaman şimdi kaldırıldı. Bakmayın yani o say ilanları veya işte kongre ilanları dernekler vardı o zaman daha çoktu. Onların işte kongre ilanlarının yayınlama zorunluluğu olduğu için onlar işte Erba Amasya'ya işte gidiyorlardı veya Samsun'a veya Tokat'a. E şimdi tabii biz açtığımız zaman işte rahmetli abim Zeken'den açtığı zaman tabii böyle bir kolaylık da sağlanmış oldu ilçe halkına. Yani siyasi olarak da o zaman bu eee Yani sağ sol dediğimiz eee sıkıntılar yoktu. Eee bilindiği gibi 1976'larda böyle bir ayrım başladı. Tabii Zeki abi bıraktı daha sonra Ankara'ya taşındı. Ama biz o dönemde bile keskin bir şekilde sağ ülkücü tandaslı abim işte MHP'nin Taşvara kurucusu 1971'de 1972'de Türkiye geliyor yani o dönemde. Ama bunu gazeteye hiçbir zaman için hissettirmedi. Yani bizim sorumlu müdürlerimiz Aslında eee yakın zamana kadar Sultan'dan gene rahmetli olan Kemal Ceylan hocamız vardı. Eee buna benzer işte Şükrü Soyal o da geçen sene rahmetli oldu. Yani o tür şeyleri aşan bir yapısı vardı abimin. Dolayısıyla çok fazla öyle bir sıkıntılar da oluşmadı Taşovada siyasi bir yönde.

Bu dediğiniz isimler sol görüşlü isimler ama gene de sizin gazetede çalışıyorlardı?

Tabii tabii gazetede bir görevi vardı.

Her türlü yazıları yay yayınlanabiliyordu. Yani bizim için hala da devam eden yani bir ölçümüz var. Eee tarafsızlık ölçüsü. Çünkü zaten olunması gereken eee duruş da bu. Yoksa tek taraflı karşı tarafa hayat hakkı tanımayan, onun görüşlerini yayınlamayan eee böyle bir gazeteciliği biz abimizden de öğrendik ve hala devam ettiriyoruz. Her türlü sosyal demokrat, komünist hatta yani daha iki gün önce toprağa verilen Türkiye çapında ünlü sel yayıncılığın sahibi İrfan Sancı geçmişte devrimci görüşe sahip. Karadeniz bölgesinde tanınan bir isim. Biz cenazesi ile ilgili üç ayrı haber yaptık. Yani bu konularda bizim böyle bir şeyimiz eee duruşumuz var. Asla ve asla tek taraflı tek cepheden bakan bir yayın politikası izlemedik. İzlemeyeceğiz de.

Hı hı. Eee o zaman gazetenin o zamanki şeyi nasıldı? tirajı.

Tabii o zamanlar abone sistemi vardı. Her ne kadar bir haftada Almanya'ya ulaşsa da bizim Almanya'daki abone sayımız o dönem 85 90 arasında. Yani toplam 160 tane başta Almanya olmak üzere tek tük işte Fransa eee ve işte Arabistan vardı. Ne bileyim İngiltere'den vardı gene taşıma olup da oralarda yaşayan insanlar. Bunlara eee gazete gönderiyordu. Toplam 480'e yakın yurtçi ve yurt dışı abonemiz vardı. Yine taşova içinde devamlı alanlar vardı. Halen de devam ediyor o sistem. Ama internette işte bu hızlı gelişim olunca eee postayla gönderme olayını yaklaşık 12 sene falan olmuştur. Yani 2014 gibi tamamen bıraktık. Çünkü posta süreci zaten aynı şekilde devam ediyor. Yani bunun eee biliyorsunuz işte kargolar çıktı. Kargolarla gazeteyi göndermek zaten gazete şu anda bile 5 lira kargoyla gönderilse zaten 100 lirayı geçiyor.

Evet.

Aç kapa anlaşma da yapsam bir kargo şirketiyle. Yani o tür bir eee şeyimiz de oldu ama şu anda her şey artık dediğim gibi internetteki haber sitelerine ya biz de zaten tamamen ağırlığı oraya kaydirdık.

Hı hı.

Ama haftada bir gün bu sefer salı günleri olmak üzere gazetenin yayını sürüyor.

Bu şu an haftada salı günleri mi çıkıyor?

Evet.

O ilk çıktığı zaman 1971'deki gazete nasıldı?

O zaman o zaman da Taşan'ın pazarı Perşembeye alınmıştı. Uzun süre perşembe günleri çıktı. Ha sonra bizim bir günlük gazete maceramız da var. 1984'te. Yani oftan döndükten sonra

tabii pazartesi hariç haftanın 6 günü biz böyle bir seneyi geçtik. Baktık ondan sonra hem ağır artık matbaada yatıyorduk zaten. Çünkü o zaman teknik ofset de değil.

Tipo hepsini yerleştiriyorduk. El ell. Ondan sonra öbür sayfaya başlamak için onu tekrar dağıtmak zorundayız. Yani böyle bir çok ağır şartlarda da bir günlük gazete oldu süreç olarak. Sonrasında haftada 3 güne de düştü. Haftada iki gün de çıkarttık. Ama şu anda da haftada bir gün eee işte bu nereye kadar gidiyorsa devam edeceğiz. Başka türlü de tekrar böyle bir gazete macerasını biraz daha geliştirip renklendirip bu tür talepler var ama mümkün değil bu ortamda. Çünkü ki ilgi gittikçe azalıyor.

Evet.

Eee o zaman bu matbaanın ilk kurulduğunda maddi darboğazlar, teknik kısıtlamalar ve de matbaanın fiziksel kapasitesi üretim hacmini sınırlandırdı yani bayağı.

Yani tabii o dönemde eee ilk etapta işte dediğim gibi zeki alan eee bayağı karşıladı eee maddi yönden. Tabii rahmetli abimin belli bir şeyi vardı. Eee o zaman da hatta ikisi ortaktı o zaman.

Yani ortakta ama resmiyetli tabii Zeki abinin ortak olması mümkün değildi. Devlet memuru olması asbiyle.

Eee bu işe abimin başlaması aslında yani spor tutodan çıkan bir 3.500 L ki 1971 başında çok ciddi bir paraydı yine de işte makine alımı veya diğeri birtım teçhizatları o şekilde yerine

getirdi. Tabii sonrasında artık işte Taşovanın o potansiyeli Dediğim gibi işte o zaman belde sayısı ilk açıldığı zaman 6'ydı. Sonra 8'e çıktı. 1999'da Ballıdere kasabası ile beraber 10 tane beldemiz vardı. Belediyelik.

H.

Tabii daha sonra 2014'teki eee işte çıkan bir yasayla bu beldeler 2000 nüfusunun altına düştüğü için hepsi kapandı.

H

şu anda 63 tane köy var Taşan'ın ama o gazetenin açıldığı günkü nüfusun neredeyse yarısı kadar. Onu da antiparantez belirteyim. Tabii

h düştü yani b

yani nüfus da düştü işte. Göç

göç şeyhe göç.

Eee o zaman bu haftalık çıkarttığınız offan döndüğünüzde haftalık çıkarttığınız zamanlarda Taşova'daki elektrik kesintilerinde matbahaa çalışması mümkün değildi.

Yani çok böyle bazen gazetenin çıkmamasına da neden oluyordu. Uzun süreli olabiliyordu o zaman ya. Ama böyle bir yarım saatlik bir saatlik kesintiler Yine de bizi e o zaman günlüktü kastı zaten. O

günlük olduğu zaman internet kesintisi şey elektrik kesintisi.

Tabii bak yani bazı sayıları işte es geçiyorduk mecburen.

H

atlıyorduk mecburen.

İnsan gücüyle çevrilmesi falan mümkün değil. Teknoloji yok tabii yani. Çünkü elektriksiz mümkün değil.

H. **Peki bu şeydeki matbaada usta çırak ilişkisi nasıl oldu?**

Yani dediğim gibi Nurettin abi abimden küçük diyor yaş ama iyi bir e ustaydı. Yani çok kısa sürede bizlere hep öğretti. İşte bizden sonra işte abimin oğulları da öğrendi. Özellikle işte Yusuf Turan Günaydın Yusuf'un hem dizgi noktasındaki eee katkısı hem ciltçilik noktası. O zaman ciltik de çok ayrı bir para kazandıran bir işti. Kitaplar hep ciddenmeye gelirdi. Ama Yusuf'un entelektüel birikimi yani babası ından da bizden de daha fazla olduğu için gazetenin bir ilavesini bile çıkarttı. Taş Gazetesi eee Kültür Edebiyat diye.

Hı hı.

Onun dışında katkıları hala sürüyor. Şu anda Ankara'da yaşıyor kendisi. Yani o noktada da dediğim gibi, eee, Yusuf da bizim için bir şanstı. Yusuf Duran Günaydın'ın Hı hı. bizlerle beraber olması.

O ne okumuştun?

Şimdi onun aslında bir basın yayın eee Ankara eee okudu ama sonrasında bıraktı. Daha sonra ilahiyatı kazandı. Ankara'da yine

Hı hı.

Yani 1983

Ankara Üniversitesi mi?

Yani Ankara Üniversitesi o zaman İlahiyat Fakültesi bir tek Ankara'da vardı.

H

diğerleri hep işte Kayseri'de veya diğer işte illerdeki diğer hep şeydi Samsun'da da vardı ama adı Yüksek İslam Enstitüsüydü.

Hı.

Ama Ankara İlahiyat Fakültesi ta 1940'lı yıllarda kurulan bir e fakülte. Eee sonradan Yüksek İslam Enstitüsü ismi kaldırıldı. Bütün Yüksek İslam Enstitüleri tabii ilahiyata dönüştü Yusuf'un. İşte ayrıca Mehmet Akif ile ilgili Mehmet Akif Ersoyla ilgili eee çok büyük bir deha bu konuda çok sayıda yazdığı kitapların büyük bir bölümü de zaten Mehmet Akif Ersoyla ilgili.

Hım.

Eee o zaman şeyi soracağım. Bu kağıt ve matba mürekkebi gibi eee hammaddeler nasıl temin edildi? Nereden temin ediliyordu?

ya? Onları tabii bize Samsun e daha uzak olsa da Tokat'tan işte Tokat 105 km, Samsun 126 km ama Samsun sürekli bir aracı olan bir şehrimiz. Eee o Samsun'u alıyorduk zaten.

Mürekkebi atıyorum 20 kiloluk var böyle. Onlar bize zaten uzun bir süre devam ettiriyordu. Bizim şeyimiz matbaa baskılarını. Yani kağıdı tabii öyle toplu kağıd aldığımız fazla bir dönemde olmamıştır. Yani şu anda Tokat'tan temin ediyoruz kağıdı. Ama e hem Tokat'tan hem Samsun'dan çünkü Tokat'tan kağıdı almaya başlamamız 2005'lerde filan. Eee bazen gene Samsun'dan da alıyoruz fakat asıl Tokat'tan alıyoruz. İşte 10 top alıyoruz atıyorum 8 top alıyoruz.

Bu bizim işte gazete konusunda bir 3 ay, 4 ay hatta bazen daha fazla da eee çıkarttığımız gazetenin sayısına göre. Yani o noktada işte bir dönem Çorum'dan böyle çok kısa bir süre aldık ama Amasya vilayetimiz ancak bu konularda öyle bir toplancı, kağıt satışı, matbaa malzemeleri satışı yapabilecek güce Amasya hiçbir zaman için erişmedi.

Hım.

Yani bunları dediğim gibi başta Samsun olmak üzere Tokat'tan bazen de Çorum'dan bazen de

Ankara'ya gittiğimiz zaman çok önceden işte İmamoğlu kağıtçılık vardı Rusta. Orada e rahmetli oldu Abdülkadir amca. Uzun süre ondan alışverişimiz oldu. Dediğim gibi bu dört vilayetten temin ediyordu.

Bu gazetenin ilk basında 1971'de resmi ilan gelirlerine bayağı bir bağımlılık vardı o zaman.

Yani resmi ilan olmadan kolay değil bir gazeteyi yaşatmak.

Yani resmi ilan potansiyeli de Taşvan'ın eee fena değil. Yani son yıllarda açılan Orman İşletme Müdürlüğü eskiden şeflikler vardı ama ihale yapamıyorlardı. Amasya yapıyordu. Şimdi tabii Taşova Orman İşletme Müdürlüğü 2020'de açılınca onun da gazeteye bir bayağı bir maddi katkısı oldu. Eee Taşovan'ın adliyesinden de gelen ciddi manada eee şeyler oluyor. Eee ilanlar işte Asliye hukuktan veya işte Sul Hukuktan filan. O açıdan ama işte onun da çok ü tane sigortalı çalıştırma zorunluluğu var basın ilan kurumunun. Ondan dolayı biz de artık eee bıraktık. Basın ilan kurumuyla ilişkimizi de kesmek zorunda da kaldık. Yani biz bu işi işte yeğenim işte abimin oğlu Kürşat'la beraber yapıyoruz ama eee Kürşat Bağkurlu eee ben emekli olmama rağmen tekrar bir daha devam ed ettim ama bizden iki tane daha ekstra eee işçi göstermemizi sadece sembolik olarak iş olsun, torba da olsun yani işsizlik azaltılmış gibi görülen o kafa la eee çıkartılmış bir yasa. Sonuçta tabii bu ilan şeyini eee karşılamıyor artık. Yani 28.000 L asgari ücret eee bunun yanı sıra sigorta ve stopaj artık kağıt ve kalıp masrafları diğer masraflar da hariç artık emek de ayrı bir konu da.

Tabii

o açıdan şu anda yani öyle haftada bir gün çıkartıp gittiği yere kadar da gideceğiz bakalım.

İlk eee gazetenin basınlarında ama resmi ilan gelirleri denen geliyordu gelir. Çoğun. Öyle mi?

Tabii. Öyle de ama şey de oluyordu. Ufak tefek reklamlar. Onların parası tabii resmi ilan gibi çok ciddi boyutlarda değildi ama yine de eee oradan da bir gelir oluyordu.

Hı hı.

Yani ama onun dışında o dediğim saydığım sonradan kaldırılan kongre ilanları, yeni kurulan derneklerin tüzük ilanları, işte zai ilanları bunların kaldırılması da büyük bir darbe oldu yerel basına. Ondan sonra da işte bu dayatmalar işte üç tane eee şey diyor. diyor. İşte işçi çalıştıracaksın diyor burada. Halbuki kişinin yapacağı bir iş de yok. Bu sefer şunu yapmak gerekiyor. Çalıştırdığın kişiye e parayı resmiyette verir gibi yapıp dekontla ama sonrasında elinden paranın büyük bir bölümünü geri alıp bu da zaten şık bir şey değil. Kul hakkı çok yanlış bir şey. Bakalım böyle gittiği yere kadar gideceğiz.

Eee bizim gördüğümüz kadarıyla o zaman bir mat ın zaman içerisinde ekonomik yapısı ve sürdürülebilirliği değişmiş. Yani

çok değişti yani bugün Türkiye'de yani eee bu gelişimle beraber internet veya diğer e teknolojik gelişimle beraber birçok mesleklerde eee mesleklere darbe vurdu. Yani bunun arasında fotoğrafçılık var veya başka şu anda aklıma gelmeyen meslekler var. E tabii matbaacılık da eski hani gazeteciliği bir tarafa bırakalım. Yani matbacının yapacağı işler de çok azaldı şu anda. ambalaj sanayi işte kutu

veya buna dönüştü. Şimdi biz eskiden mesela geçici görev yolluğu vardı. Hastanın sevgi isteği vardı. Buna benzer resmi kurumların bastırıldığı çok çok evraklar vardı. Tabii bunlar bilgisayarla beraber tamamen sıfırlandı. İşte dediğim gibi şu anda matbağacının da yapabileceği, eee, işte davetiyle, duyuru, kart visiti. Bu üçgenin dışında da çok zor artık. Zaten anlaşmalı matbaa olayı da bitti. Patura baskı Bunlar zaten e-faturaya geçildi derken yani matbacılar da Türkiye genelinde birçoğu da kapatıyor zaten. H

o zaman eee birazcık da matbaanın personel ve kurumlaşma açısından sorular soracağım. Bu bizim okuduğumuz örneklerde yerel matbaanın böyle teknik personel yetiştiren bir okul olma

işlevi olduğu söyleniyordu. Eee Ali Rıza günaydın dayımın da matbaasında böyle bir eee kültürel gelişim şeyi oldu mu? Okul yani bir matbacılık yetiştirme şeyi gördün mü?

Şimdi tabii ben okulda okudum yani matba meslek lisesinde ama bizim de yani taşmanın eee küçük olması dolayısıyla çok fazla bir usta kalfa çırak eee şeyimiz olmadı. İlk yıllarda oldu olmadı değil ama potansiyel azaldıkça ona da ihtiyaç kalmadı şu anda. Hele hele hiç ihtiyaç yok. Dediğim gibi çıkan gazetenin işte haberlerini ben toparlıyorum. Zaten internette önce yayınlıyoruz haberi. Ondan sonraki süreçte eee işte gaztiye önce bir mizantajını hazırlayıp o şekliyle de baskısını yapıyoruz. Yani bu işi haftalık veya haftada ik gün 3 gün de olsa çok fazla bir personele de gerek yok. O personelin dediğim gibi SSK primleri çok ağır. İşte asgari ücret belki bugün Çoğu büyükşehirler için çok cüzi bir para ama taşma gibi yerde bir işveren için de çok zor bir para. H yani bugün 28.000 işte 200 lira filan gibi bir rakam. Taşovada bunu eee çok zor ödememiz. Yani bırakmamızın asın ilan kurumundan ayrılmamızın nedeni de bu oldu zaten.

Hım. Eee ilk başta matbaada kaç kişi çalışıyordu? 1971 döneminde.

Yani o zaman tabii ilk etapta dediğim gibi ben ufaktım. Gelip ufak tefek işleri yapıyor. Yani abimle Nurettin abiydi.

Hı hı.

Tabii o zaman Yusuf daha da ufaktı. Sonradan dediğim gibi eee Surettin abi gittikten sonra abim bu işi iyice öğrendi. Daha sonra Erbağ'dan yine rahmetli Salim Karakaş diye bir ustamız vardı. O gitti gidiş geliş yaptı filan.

Yani ondan sonraki süreçte de zaten artık Hürşat da yetişti derken eee Yusuf tabii Ankara'ya gitti. Yusuf'un matbaaya bir teknik eleman olarak çok fazla bir katkısı olmadı. Dolayısıyla ben de işte beraber ama bir dönem yani takvim baskılarından alın da bazı matbu işlerde işte o zaman anlaşmalı matbaalar 86 yılında başladığı zaman 85 yılında çok muhteşem işler vardı. Eee o dönemde de gene işte aldığımız geçici de olsa bazen çıraklar oldu ama her şeyden önce matbaayı bir okul gibi gören, buraya devamlı müdavim olan abimin arkadaşları benim arkadaşlarım işte Kürşat'ın arkadaşları filan bunlar da o işlerin son derece yoğun olduğu dönemlerde takvimleri harmanlayıp ne bileyim işte eee her konuda bize yardımcı oldu tabii o arkadaşlarımız yani. Onun dışında da öyle çok fazla bir insan da yetiştiremedik işin doğrusu. H

eee bu basın kartı var mıydı? Matbaanın çalışanlarında

yani basın kartı Kürşat'ım var. Kürşat'ta şu anda sahibi olarak eee daimi basın kartına da sahip. Ben bir müracaatta hiç bulunmadım. Yani şifyle bulunmadım. Şoförlüğüm yok, aracım da yok. Yani bazı üstünlükler sağlıyor.

Hı hı.

Sarı basın kartı dediğimiziz.

Ama bunu küçük yerlerde çok fazla bir işlevi de kalmadı aslında. Bu özelleştirmeler olmadan o zamanki sarı basın kartı dediğimiziz yani hem telefon ev telefonu, işç yeri telefonlarında bile indirimi var. Hava

eee ve halen devam eden devlete ait taşımacılık sektöründe ancak devlete ait olan belediye otobüsler ki onlar da özelleşti. Yani bunun dışında elektrikte iş yerinin elektriğinde, gazetenin basımında onlarda da gene bayağı indirimleri vardı. Ama şu anda bu özelleştirme dalgasıyla beraber o avantajların da hepsi kalktı. Sarı basın kartı için. Yani dediğim gibi gazeteci olarak işte bizim eee Kürşat Günaydın sarı basın kartı vardı. Daimiye dönüştü geçen yıllar içerisinde. Eee yine sorumlu müdürümüz tabi basın ilan kurumunu bıraktığımız zaman eee onun da vardı sarı basın kartı. Y

sorunlu müdürünüz kimdi?

Sorunlu müdürümüz bu işin okulundan gelen yani mektepli eee Serdoğan Sıvacı diye genç bir kardeşimiz ama şu anda tabii o da kadro dışı kaldı. Eee şimdi sorumlu müdürü de sahibi de zaten tamamen Kürşat. Çünkü bu durumda daha başka türlü bir yanımıza alıp gösterebileceğimiz bir ismin mümkün değil. Sigortasını ödeyebilmemiz. Zaten bizim basın ilan kurumunda ayrılmamızın nedeni de sadece bu sigortalı işçilerin borçları

Hı

hı. Ayrılmak zorunda kaldık. Ödeyemedik. Yani

e bizim okuduğumuz kaynaklarda hani yerel basında, taşra basınında çalışanların basın kartının olmaması Bu işin iletişim eğitiminin eksikliği, gazeteciliğin böyle profesyonel bir meslek yerine geçici bir iş olarak görüldüğü söyleniyordu. Bu burada da geçerli oldu mu sizce?

Ya daha çok ilçelerde oldu tabii bu bugün yani bu işi yapan Ankara'daki, İstanbul'daki ve büyükşehirlerdeki Samsun'dakiler için eee böyle bir şey söz konusu olmaması lazım. Ama bizim gibi ufak ilçelerde yani bu var böyle bir sorun. Yani o dediğim sarı basın kartı bile çok bir şey ifade etmiyor zaten. Taşada sarı basın kartı olsa oluyor. Oyuy ya bu 71'de ilk açıldığında matba çevreden öyle bir düşüncelerde telkinlerde bulunan oldu mu mesela? Yani bu iş geçici bu sizin yaptığınız için bir şey yok diye böyle düşünceler oldu mu çevrenizde?

Ya ondan ziyade şimdi tabii birçok insan çırak olarak girdiği yerde de bu işin kendi adını açmak hayali yatar haklı olarak. Olması gereken de o zaten.

Evet.

Ama Yani işte buranın ufak bir ilçe olması eee böyle bir çırak bulmamızı da zorlaştırdı.

Hı hı.

Çünkü burada işte tekrar bir daha matbağı açıp yani işin o kadar aman aman bir işte olmadığı için o tür bir sıkıntı da oldu. Olmadı değil yani.

H

şeyi bir şey sordu mu? Bu arada istediğin zaman hani mola verebiliriz, şey yapabiliriz. Eee kaldığımız yerden daha sonra bir daha devam edebiliriz. Onu da belirteyim dedim.

Devam edebiliriz ya.

Peki eee matba ilk yıllarında eee böyle bir aile şirketi şeklinde mi ilerliyordu? Alev Rıza Günaydın tek yetkili miydi yoksa hani bir ortak karar verme mekanizması var mıydı? Yani eğer Ali Günaydın tek yetkiliyse bu haber mutfağında bir otosansür yaratmış mıdır hatırladığınız galada?

Yok. Yani tabii bir aile şirketi demeyelim. Eee zaten şirket de oluşturduk zamanını ama tabii abim de çok rahmetli demokrat bir insandı. Öyle haber noktasında da baskılayıcı bir şeyi durumu, duruşu olmadı. Biz bize tamamen devretti yaştan itibaren. Eee kendisi artık haber işine de bakmamaya başlamıştı. Yani 2003 yılında. Ama veya bize gelip de ya şunu niye yaptınız da demezdi. O çünkü bize bıraktığı o manevi mirası istismar etmediğimizi bildiği için yani o tür bir otokontrol gibi bize eee hiçbir zaman için asla şey yapmadı.

Hı hı.

Yani dediğim gibi her ne kadar aile şirketine de dönüşsek yani öyle ben işte burada benim dediğim olur son sözü ben söylerim gibi bir aramızda en ufak öyle bir şey de olmadı yani.

Hı hı. Eee matbacı gazete şeyi Görev dağılımı nasıldı ilk başlarda?

Ya o zaman işte dediğim gibi süreç e bizi şöyle bir bir buç yıl o çok zor bir süreçti günlük kas olay.

Çünkü aynı anda bizim eee şeyler mat işler devam ediyor. Hele hele yılbaşında filan başımızı kaşıyacak vaktimiz olmuyordu. Çünkü takvim sezonu başlıyordu.

H

işte aralarda ben

Ramazan imsakiyeleri ki teknolojinin işte en son bitirdiği eee işte konulardan biri saki işi de artık çok azaldı. O dört yapraklı takvimler vardı. Yani işte Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım, onlardan o kadar fazla baskı yapıyorduk ki inanılmaz bir şeyi vardı. Yani esnaflar çok ona ilgi gösteriyordu.

Hı hı.

Şeyler biraz pahalıydı. Bu kütüklü takvim dediğimiz 365 küçük sayfalar halinde. Eee, sonradan tabii şeyler ortadan kalktı. Dört yapraklı takvimler. Sonradan ne oldu? Eee, özellikle tabii bir 365'ye dönüş oldu. O işte tabii cemaatler her zaman için işte ilçelerde de var uzantıları. Bu arkadaşlarımız geldiler aldılar 365'li takvim siparişlerini atıyorum işte Türkiye gazetesi cemaati veya Süleymancılar Cemaati. E onların da şu anda zaten son yılları yani bugün reklam konusunda belki gemici takvimi dediğimiz eee eee biraz daha onun hükmü sürer ama insanlar artık ne imsakiyi çünkü herkes orucunu açarken de artık yani cep telefonundan bakıyor her şeye. Yani iftar saati yemaki de lazım değil. Kaldı ki ben bile son yıllarda yani evimle imsak işte usulen getiriyorum.

Yoksa bir anlamı da kalmadı yani.

Eee o zaman birazcık da gazetenin topluma olan etkilerinden sormak istiyorum. Eee, bu gazete özellikle 71'li yıllarda

Evet.

Taşova'da halkın belirli bir kesimine ortak bir görüş oluşturmada yardımcı oldu mu? Olduysa nasıl bir rol oynadı? Genelde bizim hocamızın bize verdiği örneklerde, anlattığı şekillerde işte bir yerel bir basında tek bir tane gazete, tek bir tane matbaa kucaklayıcı ve yerel sorunları eee gözler önüne taşıyan aslında bütün bir halk için ortak bir hareket gösteren bir yapı olduğunu söylemişti. Bu sizde de geçerli miydi hatırladığınız kadar?

Yani bizde de geçerliydi. Yani biz çünkü toplumun tüm kesimlerini kucaklayan yani siyasi görüş olarak eee her türlü siyasi görüşe yer veren yani biz burada mesela şimdi bakmayın artık eee villa yapıyorlar Apo'ya gene siyasi konuya geldi. Konu da ama yani bundan sanırım 2015 seçimlerinde HDP demek o zaman yani ben bile tereddüt ettim. HDP'nin adayı var Taşovada'da. Fazlı Kurulu diye bir abimiz. Fazıl Kuru denilen şahıs hala yaşıyor. Reuter Ajansı gelip röportaj yaptığı bir devrimci, bir kişilik. Yani o aday eee biz sürekli görüşürüz. Rahmetli abimle de diyalogu o iyiydi. E aradı beni ya Ahmet bizim genel merkezden gelen oldu dedi. Eee, seni parkta bekliyoruz dedi. Biz gittik mesela onu haber yaptık ya. Ama çok fazla bir tepki daha almadık.

Hı hı.

Yani düşün bak HDP 2015'lerde TUK, 2015'lerini hala da TUKK da ama eee demokrasi noktasında herkesin görüşlerini ifade etme hakkı vardır. Yani bizim yerel basında işte o kucaklayıcı rolümüz dediğim gibi eee hiç sevmediğimiz eee diğer partilerin de veya diğer görüşe sahip işte cemaatlerin de eee kabullenmesek bile onlara bile hep kucak açtık. Onların görüşlerini aksettirdik ki eee yani o açıdan böyle bir toplumsal bir konsensus sağlanmış oldu bizde. Taşovada böyle bir şeyimiz oldu. Hatkımız.

Hı hı. O zamanlar ilk başlarda okuyucu kitleniz kimlerdi?

Yani o zaman

herkes okuyor muydu yoksa

köylere tam ulaşamıyordu işin doğrusu. Yani eee köylerden işte gazetenin çıktığı gün satışını yapan e her zaman insanımız olmuştur. Yani işte o da her zaman biz har pazarlın olduğu gün gazete çıkartmadığımız için yani böyle bu işin çok hevesiz insanlar var. Hala bile var. Yani diyelim ki işte akıllı telefonun yok veya kullanmayı bilmeyen işte nesil olarak bizim bir tık üstümüzdeki o nesil eee şey yapıyor. Eee gazeteyi alıyor. Hatta buraya kadar gelip alan hala

bu matba biraz dışarıda olmasına rağmen çarşının eee eee biraz daha ücra noktası bu bulunduğumuz yer. Ona rağmen buradan alan abilerimiz var. O dönemde de vardı yani. Ama asıl kitlemiz genelde esnaflardı. İşte ücretsiz dağıttığımız resmi kurumlar vardı. İşte onlar da tabii haliyle bir bizim kitlemizdi. Eee fakat o yıllarda gazetenin fiyatı çok ucuz olmasına rağmen taşı oradaki öğrencilerle eee ne bileyim öğrenciler de aslında kitap okumuyor ki yıllardır Türk insanı. Eee, yani gazeteyi de okumuyor. Gazete halbuki, eee, 4 sayfalık bir gazete ama okuyucu potansiyelimiz arasında Taşada lisede, imam hatip lisesi veya diğer işte eee, sanat okulu gibi çok programlısı gibi oradan çok hevesli bir eee gençleri ve, öğrencileri de pek de göremedik işin doğrusu. Genelde esnaf dediğim gibi emekli veya buna benzer vardı tabii böyle bir kit

Peki bu eee sizin gazetenizin, sizin basınınızın bu bölgede kamuoy oluşumuna ve yöneticilerle halk arasındaki ilişkinin şekillenmesinde nasıl bir katkıda bulunmuştur?

Yani bizim yaptığımız haberler eee birçoğundan sonuç aldık. Çok yakın bir zamanda işte Taşo'ya 4 km kala ve şöyle de diyebiliriz. Amasya Karayolu'nun 4. kilometresindeki Kale çeviriği mevkiinde eee karayolların bir konuydu. Eee işte Serdoğan kardeşimiz bir haber yapmıştı. Yani ikinci gün geldiler oradaki o heylana eee giderdiler. Şu anda aklıma gelmiyor ama bu 55 yıllık süreçte onlarca dersem mübalağa olmaz. Belki yüzlerce konuyu çözdük. Eee onlarca problem bizim gazetemizin sayesinde çözüldü. Çünkü maalesef daire amirlerinde bazen vurdun duymazlık oluyor. İlla gazetede çıktığı zaman bunlar eee tedbir alıyorlar. O noktada yani gazetemizin taş halkına çok büyük katkılar olmuştu. Taş halkı da bunu biliyor yani. Hı hı.

Çünkü gazetede yazıldığı zaman mutlaka bir tedbir veya o konuyla ilgili hemen bir girişim oluyor.

O zaman bu Ali rıza Günaydın'ın girişimi ilçede sadece bir işletmeden ibaret değil. O halkı da eğiten ve de bütünleştirme amacı güden bir hareket olmuştur. Diyebilir miyiz.

Diyebiliriz diyebiliriz. Abimin de gayesi oydu zaten ya. Böyle bir maddeye öyle önem veren bir yapısı yoktu abimin.

Hı hı.

Ve olmadı da öyle bir maddi bir kazanç noktasında şeyi eee yani hani dostlar ve işte görsün de demeyelim ama eee tabii ki bu döngü devam etmesi için eee maddi açıdan eee para tabii ki önemli bir unsur ama önceliği para değildi. Abimin işte burada bir gazetenin yaşayıp işte bu sorunlara yerel konuların çözülmesi onu çok mutlu ediyordu.

Hı hı. Peki eee Taşova'da o zamanlar ilk kurulduğu zamanlar okur yazarlık nasıldı? Gazete gazeteyi tüketme açısından eee yeterli bir seviyede miydi halkın okuryazarlığı?

Yani Taşovava aslında okuryazarlık noktasında hatta bizim gazetede 71 yılında veya 72 yıl arşivimizde ben de okudum. Eee yüksek Yani yüksekti ama 1971 72'lerin Türkiye'sini şöyle bir gözümüzün önüne aldığımız zaman yani o zaman Türkiye genelinde çok düşüktü. Yani okur yazar olmayan binlerce insan vardı. Bu sadece taşova içinde değil. Yani e Türkiye'nin her tarafında cehalet kol geziyordu. Ama eee dediğim gibi bunlar işte kütüphaneler o zamanki şeyler bu tür yerel gazeteler işte kütüphanelerin dışında işte yayınlanan faydalı kitapların okunması ıyla ne oldu? Büyük bir oranda yavaş yavaş eğitim seviyesi de arttı. Yani Taş Gazetesi de zaten hep eğitimi teşvik edici yazılara yer verdi yıllardır. Bu da bizim için ayrı bir

duruşumuz zaten. Çünkü eğitilmiş insan zarar gelmez. Çünkü her kötülüğün başı cehalet. Bu açıdan topluma bütünlü katkı sağladığımıza inanıyorum.

Hı hı. O zaman birazcık da eee konu olarak siyaset baskı ve içerik politikasıyla ilgili sorular soracağım. Eee, yayın hayatınız boyunca 1971'den beri yönetimle yaşadığınız böyle herhangi

bir destek, baskı ya da müdahale olayı oldu mu? Olduysa da bu durum sizin gazetenizin rolünü nasıl şekillendirdi?

Ya bazı eee noktalarda sıkıntı çektik yazdığımız haberlerde. Belki bizim de tabii aceleyle gelip teksip aldığımız ama 55 senede bu gazetede çıkan teksip sayısı teksip biliyor makkene kanalıyla yayınlanıyor.

Evet.

Eee, çok az olmuştur. E, çünkü abim de bu konularda çok duyarlıydı. Ama bunun dışında biz gerçekten, eee, bu gazeteyle birçok e, soruna da çare bulduk. Yani öyle bir ne bileyim mahkemelik filan bir yalan haber veya herhangi bir şeyde bir sıkıntı da çekmedik ama ne yapsan eee, şeyle, idareyle karşı karşıya geliyoruz. Yani şimdi mesela hiç unutmam eee Bun daha çok hem gazetede yayınlanıyor. Bizim haber sitesinin işte kaç yılı? 2013 eee ilçe milli eğitim müdürü Ali Rıza Atasoyu işte kaymakam eee Engin Bey vardı. Eee Taşıya gelmiş geçmiş en dürüst kaymakam çok hassas. Ben öyle bir kaymakam hiç görmedim. 55 yılın eee gazetenin 45 yılın Aşağı yukarı bir fiil içindeyim ama onunla da ters düştük. Yani şöyle ters düştük. Eee, şimdi tabii okulun kapanmasıyla ilgili bir konuydu. Kavalolu diye bize bir 41 km uzaklıkta bir köyümüz var. Burada tabii eee, dağınık bir yerleşim merkezi var. Karadeniz tipi yapılaşma. Oradaki okulun kapanma durumu oldu o dönem başında. O dönemde bize gelip de eee, muhtar ihtiyari üyeleri bir dakika ara verelim mi.

İkinci kısım:

Evet, başladık. Eee, kaldığınız yerden devam edebilirsiniz.

Bu işte tabii o dönemde işte Muhtar Medet Iraz Araz diye bir kardeşimiz yanında ihtiyari heyeti üyeleri.

O dönem dediğiniz kaç yılı oluyor?

2013.

2013.

2013 yılı. Eee, ve Amasya Dernekler Federasyonu kısa adıyla ADEF'in yönetim kurulunda olan yine o köyden, eee, merhum Sebahattin Temel abimize beraber gazetemizi ziyaret ettiklerinde bu okulun kapanmaması gerektiğini, bu okuldan kaymakam çıktığını ve değişik meslek dallarında insanlar yetiştiğini, buna benzer ifadelerde bulundular. Biz de bu konuyu yine ihtiyar heyeti ve muhtarın işte beyanları doğrultusunda bir haber yaptık. Bu haberi yapmamız üzerine eee o çok değer verdiğimiz kaymakamımız eee önce işte ilçe milli eğitim müdürü o dönem işte Ali Rıza Atasoy şu anda kendisi Ankara'da yaşıyor. Yine de ort düzeyi meşhurlukta bir şairimizdir kendisi. Ankaralı, Çamlıdereli. Eee, biz bununla çok samimiyiz tabii. İşte o arıyor beni önce ya işte Ahmet Bey bunu işte eee, kaldırmanı istiyor Kaymakam Bey. Ya dedim ki bak bu yazıda bir şey yok. Yani biz bunu internet haber sitemizden böyle bir prensibimiz de var. Yani ne adına kaldıralım derken olay biraz daha büyüdü. Daha sonra benim çok sevdiğim eee, o dönemdeki arkadaşları devreye soktu. Kaymakam Bey eee sonuçta işte bir görüşme talep etti. Kendi makam a**** çağırdı. Akşam yani 5'te mesai bitiyor. 7 7.5 gibi bir saatler. Tabii o dönemlerde eee her ne kadar iyi bir diyalogumuz olsa da yani bu insanız tabii. Bir an sinir kat sayısı artacak belki beni tahrik edecek kendi makamında bazı sıkıntılar olabilir diye ben onu da kabul etmedim. Sonuçta o yazıyı da kaldırmadık. Yani şuraya gelmek istiyorum. Tabii bu tür bazı eee idarenin hoşuna gitmeyen haberler noktasında ufak tefek çatışmalarımız olmuştur. Eee, ondan sonra da zaten bu tür yapımızı da bildikleri için insanlar böyle bir teklifte başka da bulundurduğu hatırlamıyorum. Yani 2013'ten bu yana

13 yıl gibi bir süre geçti. O açıdan yani ne yapsan şimdi idareyle test düşünüyorsun. Ben o açıdan bizim beraber çalıştığımız genç arkadaşlara da söylüyorum. Şimdi bakın diyorum arkadaşlar kaymakam, belediye başkanı veya daire amirleriyle gazetecinin çok samimi olması çok yakışıklı bir şey. Niye? Çünkü bu insanlar bizim rakibimiz derken tabii biz bir çapsızlık yapmayalım, hadsizlik yapmayalım burada. Yani bu insanlarla ilgili çok samimi olursanız onların yapılan doğru bir haberi bile kaleme alıp sitenizde, haber sitenizde veya gazetede yayınlamayız. Bu açıdan sürekli bir mesafe koymamız lazım gibi böyle telkinlerde de bulunmuşumdur.

Eee, yayın içeriğiniz nelerden oluşuyordu? Yani hangi ne tür haberler ya da reklamlar?

Şimdi tabii reklamlar, esnaflardan gelen reklamlar vardı, resmi ilanlar vardı, haber içeriği şöyle bir konuydu. O zaman bizim çok ciddi sayıda abonemiz vardı. O zaman tiraş sayımızı da tekrar bir daha ben özellikle vurgulamak istiyorum. Yani bugün düşünün eee bu sayı tabii 1971'lerde eee daha azdı ama yani biz 1985'lerde bu tirajı 540'a kadar çıkarttık. Bunların işte 160 170 180'i değişebiliyordu. İşte Avrupa ve diğer dış ülkeler. İşte bunun yanı sıra gene nereden baksanız 300'ü eee yurtçi işte şehir içinde yani çarşı içindeki abonelerimiz filan yani çok ciddi bir potansiyelimiz de vardı. Yani bunların beklentileri haber noktasında özellikle bak yurtçi ve yurt dışını vurgulayarak söylüyorum. Onlar için o dönemin meşhur olayı Çernobil olayı veya buna benzer dünya çapında bir olay veya Türkiye çapında bir olay. Bunu bizi uyarıyorlardı. Abonelerimiz arıyordu bizi. Bak diyordu Ahmet yani biz bu haberleri anında Avrupa'da öğreniyor. Uz bize böyle bir haber bu gazetede biz görmek istemiyoruz. Bizim yerel basında yani biz mesela şeyleri yazardık işte kestaneler işte ekimin başında, ekimin ortasında pismeye başlardı, satışı başlardı. Şimdi gerçi o da kalmadı pahalılıktan dolayı. Yani o dönem işte kışın arazisi, kestaneler veya işte kırlangıçlar geliyordu Nisan başında işte tam da şimdi de Nisan ayındayız. Yuva yapıyorlardı. Özellikle o zamanki matbaamızın baskı tesislerinin bulunduğu Hüseyin Altun Pasajı ışıında yani bu haberler o kadar hoşlarına gidiyordu ki yoksa dünya çapında veya Türkiye çapında siyasi polemikler, siyasi olaylar bizim abone potansiyelimizi hiçbir şekilde ilgilendirmiyordu. Dediğim gibi onlar bizden bazılarına göre çok basit gelebilecek ama bu tür haberleri bekliyorlardı. Yani kendi köyünün, kendi ilçesinin basitlik görülse de bu tür haberleri bizden beklentileri buydu. **O zaman şeyleri de kesinleştirmiş olalım. Eee gazete 1971'de 27 Mart'ta ilk sayısıyla matbaile birlikte**

çıkmaya başladı. O zaman haftalık çıkıyordu.

Haftalık

hangi gün çıkıyordu o zaman?

O zaman Taşan'ın pazarı Ak pazarı dediğimiz Perşembe günüydü. Biz Perşembe gazete çıkartmaya başladık.

Perşembe günü haftalık çıkıyordu. Eee sonra 71'den eee 84'te günlüğe başladık, dönüştürdük.

Eee

o zamana kadar hep Perşembe günlüleri çıktı.

Eee

198 Hı hı.

Yeni bir dönem gazetenin ismi de yeni taşıma oldu.

Hı hı.

Eee, yani biz o sayıyı da yıl bir sayı 1 olarak başlatmak zorunda kaldık ama valili müracaat ettik. Yani çünkü bir arada bir bir sene bir buçuk senelik bir boşluk oldu. 1979-1981 arası of'a gitti abimler. İşte abim o zamanlar of'a gitmek zorunda kaldı. Biz aslen zaten Trabzon ofluyuz derken o 6 gün çıkan sayılar bir sene 2 ay gibi bir süreyle sürekli işte matbaada yattık. Yani

eee gazeteyi günlük olarak şart pazar hariç her gün çıkarttık ama bu bir yere kadardı. Çünkü o zaman teknolojik olarak da eee çok zayıftık. Ofset değil. Tipo baskı yapıyoruz. Tek tekte

karakteri diziyoruz. Yenisini çıkartmak için tekrar dağıtıyoruz. Derken sonuçta haftada 3 güne dönüştürdük. 86'da. Sonra haftada iki güne dönüştürdük. Derken sonrasında artık Perşembeler hala devam ediyor halk pazarının günü olarak. Ama biz eee cumaya çevirdik gazeteyi. Eee ve kaç yıldır yaklaşık 2014 bugüne de eee salı günleri çıkıyor.

Eee

haftada bir gün

1979 OF'a göçtünüz. daha doğrusu aileniz.

O sıra ben cezaevindeydim.

Hı hı. Biraz o zamanlardan bahsetmek isterseniz eğer

yani o dönemden

detaylı bir şekilde bahsedebilirsiniz sıkıntı yok.

Yani dönem olarak tabii o yıllar işte biliyorsunuz 12 Eylül öncesi eee benim bir 28 aylık bir cezaevi eee dönemim oldu. Bu cezaevinde işte 4 ayı Taşvada geçti. 6 ayı ama Kapalı cezaevi mahkeme bir türlü açılmıyor derken Bursa Kapalı Cezaevi ki 15 ay en son 3 ay ki bunun meşhur filmi çevrilen kapesta de dahil olmak üzere 3 ay A blokta yattım ki A blok o zaman dillere destan işte Raci Titik diye bir o zamanki kudretli albayı daha sonra öldü gitti neyse yani eee böcekler sizi ezeceğim deyip yani bizim koğuşı değil ama başka koğuşa silahlı ateş açan bir deliydi. Yani o dönemlerden Mamak'ta, Mamak askeri cezaevinde o dönemlerden de geçtik. Tabii o dönemde de abim sıkıntılardan dolayı artık Taşuvada da işte kurtarılmış bölgeler falan filan derken of'a gitti. Ofta of Emek gazetesini çıkarttı. Yani bu dediğim süreç de kaç biliyor musunuz? 80.

Oham ne zaman göçtüler?

81'de.

81'de

yani 12 pardon 80'de 12 Eylül'den önce eee yani 12 Eylül'de belki bir ay 2 ay kala ben o yıllarda cezan olduğum için tarih şu anda tam aklımda değil ama orada bir kalan bir 2 senelik bir süreç var.

Yani 83'te tekrar bir taşoya dönüş oldu.

Hı hı.

83'te matbaanın yeri bu sefer işte o günlük gazete çıkarttığımız Altun İşanı Hüseyin Altun Pazajında eee başlattık yeniden gazetenin ismini de değiştirerek. Yani o dönem dediğim gibi eee abim için de bir tecrübe olmuş oldu. İşte gazetede de artık bir tecrübeli bir dönemimiz oldu. Çünkü eee nereden baks 71'den 84 gibi bir rakam 13 yıllık işte eee badireli bir dönem oldu. Ama biz de piştik tabii bu dönemde. O dönemin Anadolu Ajansı muhabiri Taşmanın abeyimdi. Eee sonuçta abimden sonra ben devraldım eee Anadolu Ajansı Muhabirliği'nin. Daha sonra ben yine burada gazeteciliğe devam eden Tevfik Öztürk diye bir arkadaşımıza devretmiş oldum. Yani böyle bir süreçle yaşamış olduk.

Eee matbaın ilk zamanlarında başyazıları kim belirliyordu. Hangi konuların manşet olacağına nasıl karar veriliyordu?

Yani ilk yıllarında şimdi Taşuvayı yönetenler diye işte Zeki Alan daha evvel eee bahsettiğim eee Taşuva Gazetesi'nin yayınlanmasında maddi olarak manevi olarak büyük emeği olan eee Zeki abinin böyle yazı dizileri ve işte bazı makaleleri vardı. Tabii abim eee sürekli yazıyordu o dönemde. E ilk yıllardan bahsediyorum tabii.

Hı hı.

Onun dışında

1900 gene 84'lere gel ve hala da devam eden aşağı yukarı yani 86 87'lerde bizde başlayan

eczacı Nacı Konyar abimiz başyazarımız bizim. O süreç eee hala devam ediyor. Kendisi teşekkür ediyordur tabii bu vesileyle. Eee 15 günde bir ortalama mutlaka yazısını yazar. Yazı üzerinde çok büyük bir çalışma yapar. Karakaplı defteri vardır onun tabiriyle. Oradan aldığı notları, yazıları da hem taşovagenten.tr internet sitemizde de son derece ilgi Yani şu andaki

başyazarımız da dediğim gibi eee Naci Konar ama onun dışında da gene diğer arkadaşlarımız da var. Zaman zaman yazılar yazan. Eee makale konusunda da gene nereden baksanız 89 tane arkadaşımız var bizleri bu konuda eee yalnız bırakmayan.

Eee hem yönetim ile olan ilişkiniz ve hem de okuyucuyile olan ilişkiniz gazetenin içerik politikasını etkiledi mi

yani? siyaset bakışla eee tabii genelde hep sağ hükümetler yönettiği için eee o tür bir çelişme olmadı ama gazeteci demek muhalefet demektir, muhalif görüş demektir. Gazetecinin bakış açısı yani eee sürekli şekilde muhalif olmalı. Ben bunu her tarafta söylerim zaten. Şimdi bazıları diyor ki ya sen zaten işte belli bir görüşün adamısın falan. Ya benim kendi partim de iktidara gelse bu değişmeyecektir. En başta eleştiren Ben olacağım. Çünkü gazeteciliğin yani mayası bu. Yani eleştirmek. Ha böyle asla o duruma da düşmedik. Yalan haber de yazmadık. Gereksiz şekilde insanları da kırmadan dökmeden bu zamana kadar geldik. Ama burada ne abartılı şekilde eee mevcut hükümetlerin geçmiş hükümetlere de dahil yaptığını böyle şişirmasyon haberler de yapmadık. Onları yani böyle yeren yani onları işte zor duruma sokacak haber de yapmadık. Yani biz olanı yazıyoruz gazeteci. Yani olmayanı yazmamak lazım zaten. Ama bu maalesef Türkiye'de son yıllarda tamamen ayağa düşmüş durumda. Algı operasyonları. Basın bu görevi eee çok iyi eee yapabiliyor. Bu tabii geçmişte bu hükümetten önce de vardı. Bu hükümet döneminde biraz daha ayyuka da çıktı. Ama ben yine söylüyorum kesinlikle gazete bir kere objektif olmalı. Her görüşe aynı eee açılan bakmalı. Aynı uzaklıkta olmalı, aynı yakınlıkta olmalı.

Peki eee Gazete Ali Rıza Günaydın döneminde ki içerik politikası belirli bir siyasi aidiyet üzerinden mi şekillendi yoksa Taşova'nın yerel eee sorunları, yerel eee problemleri açısından mı daha farklı oldu?

Tabii ki öncelik Taşovanın yerel sorunlarıyla ilgiliydi ama herkesin yani birçok insanın siyasi bir görüşü olduğu gibi abimin de bir siyasi görüşü vardı. Bunu da hiçbir zaman için izlemezdik. Fakat yani bunu yayın politikasına asla yani yansıtırmazdık. O konuda biz de eee işte rahmetli abimin a şimdi şu anda 9 sene 5 ay oldu. Çünkü 2017'nin 27 Kasım'ında vefat etti.

Yani o açıdan eee önceliği Ali Rıza Günaydın'ın ve onun şu anda devam ettiren bir ekip olarak işte kardeşi veya o olarak da önceliğimiz tabii ki taşanın yerel sorunlarını dile getirmek, onlara eee çözüm bulabilmek, idareyle arada vatandaşın arasında köprü vazifesi kurabilmek.

Eee peki gerçi o zaman belki cevaplayamayabilirsiniz ama bizim gördüğümüz örneklerde gazetelerin içerikleri eee 80 darbesi sonrası siyasi açıdan zararsız konulara kaydığını gördük. Siz de öyle bir şey oldu mu? Bunu söyleyebilir misiniz tanıt?

Ya tabii şimdi 12 Eylül'den sonra eee bir baskı dönemi oldu. Yani tam da o ara biz işte eee bu Yeni Taş Gazetesi'ni çıkarttığımız dönemdi.

Ofan döndükten sonra

oftan döndükten sonra eee tabii ki her türlü haberi de yayınlamıyorduk. Makaleleri yazarken de eee belli bir şeyleri kıstasları gözetmek zorundaydık. Çünkü o dönem antidemokratik bir dönemdi. Her ne kadar 84'te tabii eee bu yerel seçimlerle beraber 83'te

yapılan genel seçimlerden sonra ama esintileri, tortuları eee nereden baksanız biz 86 87'leri de buldu. Ondan sonra biraz daha özgür basın olabildik. Eee daha fazla eee gerçekçi şeylere yaklaşabildik. Yoksa eee kimse o dönemde yani biz yine ihtilale rağmen, darbeye rağmen her türlü istediğimizi veya işte yazılması gerekenleri yazdık diyemez. Çünkü Bu işin sonu tekrar bir cezaevi macerasıyla sonuçlanacağı için o açıdan şeyleri oldu yani. Eee, konu değişimleri.

Tabii tabii.

Gazetenin ilk çıktığı zamanki eee, şeyi edit, editöryal politikası, içerik konuları, dönemin taşovasındaki hangi toplumsal sorunları ya da siyasi gündemleri temsil ediyordu ilk zamanlardaki yani o konular nasıl bir şeydi? Hatırlayabiliyor musunuz?

Yani Taşan'ın tabii eee böyle Amasya'nın bağlı olduğumuz Amasya'nın en doğusunda olması büyük bir handikapı. Yani geçmişten beri atalarımız hedefi yörüngesini hep batıya doğru hedef çizmiştir. Dolayısıyla biz bu e Amasya'nın işte coğrafyasında 5630 küsur kilometreklik coğrafyada şu anda 1000 47 kilometrekile en fazla eee Amasya'dan sonra en büyük ilçesiyiz coğrafi olarak. Ama bu nedense nüfus olarak eee bizim hiçbir zaman için bir eee Mersfond, Slova gibi ilçelerle hiçbir zaman için yarışamadık. Gümüşçiköyde zamanla bizi geçti. Yani o zaman da hep Taşuvanın niye ikinci planda kaldığını, eee, gazetenin yayın politikası olarak işte hizmetleri azaldığını, sporda öte elendiğini, diğer konularda da dışlandığı gibi yani birçok konularda hem yazarlarımızın hem de eee haber başlıklarında veya haber içeriklerinde bu konulara yer verdik.

Eee peki ilk zamanlarda yerel basın ile yerel siyasi otorite arasındaki ilişki herhangi bir şekilde denetim muhalefet edebilme yeteneği ekseninde nasıl bir seyir izlemiştir? Yani ne ölçüde değişmiş, ne ölçüde şekillenmiş? Yıl yıl eee 71'den bugüne kadar gazetenin, hükümetin ya da yerel hükümetin diyeyim desteklediği, desteklemediği dönemler diye bir ayırım yapabileceğimiz bir şey olmuş mu?

Yani biz tabii dediğim gibi hemen bakış açımız tabii ki eee yapılan hizmetleri görmemezlikten gelmediği asla böyle bir derdimiz olmadı. Her türlü haberi de yazdık ama ne yapsanız tabii bazen ters düştüğümüz oldu. Eee 84'ten sonra zaten eee ANAP iktidar, yerel idare 10 yıl boyunca eee hep muhalefette kaldı. Yani Doğru Yol Partisi kazandı iki dönem o zaman eee belediye başkanlığı seçimlerini. Eee sonuçta yani böyle bir ayrışma oldu. Ne zaman iktidarla hem belediyede hem yani genel idarede birleşmesi yaklaşık şöyle bir 202 2004 yılında da bu ayrışma vardı. O zaman yine Doğru Yol Partisi kazandı. İşte eee genel idare bu sefer AK Parti'de sonuçta bir dönem sadece böyle veya işte bu iki dönem eee AK Parti'nin hem belediyede hem de genel idarede bulunduğu dönemler oldu. Şu anda yine ayrıştı. Şu anda yer idare CHP'de. Tabii genel idare zaten 24 yıldır hep AK Parti'de ama biz yani bu dönemlerde de eee yerel idarenin de hem yaptığını hem de yapmadıklarını da yazdık. Eee genel idare ile ilgili yapılan işte Türkiye genelindeki hizmetlerden taşaya yansıyan yani işte eğitim kuruluşları veya diğer başka kuruluşlar noktasında da eee haberlerini yaptık. Ama mesela yapamadıkları 14 yılında akademik eğitim yılında Taşo'ya ilk defa şey açıldı. E bakın bu çok önemli. Eee üniversite ama yani üniversitenin işte ulaşım sektöründeki bölümlerden oluştu o zaman işte otobüs kaptanlığı vardı. işte eee PTT hizmetleri vardı. Bunun dışında raylı sistemler filan. Fakat 12 sene oldu. Hala daha taşada bir öğrenci yurdu yok. Eee KYK'nın Kredi Yurtlar Kurumuna bağlı olarak biz bunu her zaman için eee gündeme getirdik. Yani 2014 bugüne 12 yıl oldu. Eee gene bu yaptığımız haberlerin ki yurt konusuna çok öncelik tanıdık. Bayağı sıkıştırdık hükümeti. Yani onlar da en son eee eee bu eee spor bakanı ki bu konu onların ühtesinde kayaya kayıyordu. Eee bakan yardımcısı geldi Amasya'ya iki gün önce. Yani bugün cuma Çarşamba günü. Orada da zaten özellikle iktidar kanadı eee

Taşuruvad'daki yurt konusunu eee gündeme getirmişler. Bu konuyla ilgili işte eee bakan yardımcısı gerekli talimatları verip bakalım böyle bir sıkıntıyı da çözülmesine katkı sağlamış olacağız inşallah. O zaman birazcık da gazetenin genel bıraktığı etkiyle ilgili bir şey sormak istiyorum. **Hüseyin Benç'in 2018 basımı Amasya Basın Tarihi kitabı var.**

Evet.

Yanında getirmedim. Unuttum maalesef. Eee, böyle hiç gördünüz mü kitabı? Genel olarak Amasya'nın çevre illerinde içinde

eee, basılan dergileri, gazeteleri döneminden

cumhuriyet döneminden sonra belgelediği bayağı oldukça kapsamlı bir kitabı var.

Eee, Eee, ben neredeyse bulamıyordum sizin gazetenizin bahsedildiği kısmı. En son sayfada Taşova'da çıkan gazeteler diye, eee, Taşova Havadis Gazetesi diye 2013 yılında başladığı

söylüyor. Sadece o gazete var. Zaten 2013 yılında değil 2014 yılında

Taşova Havadis sadece ondan bahsedilmiş. Bunun

sebebi sizce nedir?

Yani aslında tabii o Hüseyin Bey'in bir eksikliği. Yani biz çok iyi bir dostuz kendisiyle. Ama o dönem o kitabı hazırlarken, eee, bizlerle bir istişare yapmadı. Yani aslında biliyor ki eee, burada 55 yıldır bu gazete Günaydın ailesi tarafından çıkartılıyor. Yani bu gazetenin isim değişikliği olarak işte Taşuva var, Yeni Taşuva var ve en son işte Taşuva, vadis var. Ama belki eee, kendi eringenliği veya unutkanlığı adına ne koyarsak koyalım böyle bir eksik olmuş. O kitap benim de dikkatimi çekti. Çünkü Taşada Yani şurada açıklıkla söyleyeyim. Suluova'daki gazete bizden eski. Tabii merfon'da vardı bizden eski gazeteler. Koskoca Merersfon vilayet olmaya aday yani tarihi bir eee kentimiz diyelim. Eee o orada vardı bizden eski gazete ama basın tarihi bizim gene de Gümüşeş Köyü'den önce. Gümüşeş köyü mesela merkez nüfus olarak bizden hem fazla hem de orası da yani bir merfon kadar eski bir yerleşim merkezi. Yani Gümüşçi köyü çok tarihi bir yer. Yani o açıdan o artık or Hüseyin Bey'in bir eksikliği diye düşünüyorum. Yoksa Hüseyin Bey le aynı çağdaşız. Yani işte 58 doğumluyuz 1958'de. Eee ve kendisi çok iyi beğendiğim bir araştırmacı. Ama orada dediğiniz gibi bir unutkanlık diyelim biz ona. Yani iyimser düşünmek istiyorum ben. Yoksa böyle kasıtlı bir şey yapması mümkün değil. Çünkü hala dostluğumuzu devam etti ettiği bir arkadaşımız.

Eee O zaman 1971'de matbaanın kurulmasıyla birlikte eee Taşova Gazetesi adıyla bir gazete çıkması, eş zamanlı olarak yayınlanması eee bunun planlı bir girişim olduğunu söylüyor. Öyle değil mi?

Elbette yani. Ama bu gayet bu taşıya hem matbaı kazandırmak ama hepsinin ötesinde bir gazete çıkartmak. O zaman rahmetli abeyimin hedefi öncelikli olarak gazeteyi çıkartmak. Ama bu gazeteyi çıkartmanın eee en güzel yolu da burada bir olması çünkü taşıma suyla değirmen döndürmek gibi e oluyordu geçmişte çünkü bunu taş yaşadı işte bir sene 2 ay sürdü eee 1967 yıllarının şaysini düşünün Taşı'da işte bir sene 2 ay gibi bir gazete çıktı ama ne oldu bir yere kadar devam etti ondan sonra kapandı. Yoksa o dönemde eee Samsun'dan Taş'ya tabii yine günde bir araba gidiyordu. Yani sabah gidiyordu işte akşam belli saatte de geliyordu. Ama buna rağmen yani bir sene ik aylık bir ömrü olabildi. Yoksa kazanç noktasında o zaman da gene resmiyle anılan bir gazeteydi. Fakat dediğim gibi işte uzaktan kumandalı bir iş olduğu için eee demek ki hesap etti, kitap etti rahmetli Ferruh Çetin. Sonuçta eee 14 aylık süreçten sonra da gazeteyi bırakmış oldu. Ferr

Çetin 67'de kurulan Evet.
gazetenin
sahibi

sahibi

aynı zamanda Günaydın gazetesi çok popülerdi. Bu 6 'larda 70'lerde onun çok uzun süre muhabirliğini yaptı. Diğer gazetelerin de muhabirliğini yaptığı, temsilciliğini yaptı.

Hangi gazetelerin?

Yani o e o zamanki vasıtlar yani bilmiyorum daha revaçta olan sanki Hürriyet eee ulusal basın

yani ulusal basında ama Samsun'da da bir İrel gazetesi vardı. Fakat şey olarak tam akımda da değil ama iyi bir gazeteci idi. Bu işe gönül vermiş bir abimizdi.

O zaman eee genel Özet olarak eee Matbahanın gazetesi 1971'in 27 Martında basınla başlıyor. Eee 80 kaç kadar sürüyor Taşova Gazetesi adıyla?

Taşova Gazetesi adıyla 1979 sonları eee devrediliyor.

Burada

darbe olmadan önce

darbe olmadan önce Erbağ'da gazete çıkartan Hüsamettin Çetinkaya diye eee Erek Gazetesi'nin sahibi devayları ona devredili

emanet olarak mı devrediliyor?

Yani emanet olarak değil. Gazeteyi tamamen Taş gazetesi onun noktasına geçti.

Tabii Samettin abi de eee şu anda yaşıyor. Allah sağlıklı uzun ömür versin. Eğer bu adam gidip gelip burada bu gazeteyi ne kadar sürdürdü onu da söyleyeyim. Yani 2 sene bilemedin 2 bu5 sene. Dolayısıyla Orta Şova Gazetesi isim olarak kapandı.

Hı hı. Onlar devam ettirmedi.

Biz biz onu devre almadık tek. Biz işte o yıllarda 84'te yine Mart ayının 6'sında 6 Mart 1984 bizim için ikinci milat.

Bu yeni taşız

yeni taşova isminin de yeni olmasının sebebi bir içerik şey olarak eee ideolojik bir yeniden konumlanma belirtiyor mu yoksa

yok yani eee

yeniden dönüşü sembol sembollediği için mi?

Aynen. Yani işte bizle beraber birkaç ay çıktı. Çok az ama

Taş Gazetesi

biz onun için günlük çıkarttık. Biz günlük çıkarttığımız için zaten ilan alamadı.

H

Taşı gazetesi

ya siz OF'tan eee Ali Rüzar Günaydın döndüğünde Yeni Taşova gazetesi ile yayın başladığında sizin devrettiğiniz Taşova gazetesi

biraz devam etti.

İlk başlarda devam etti ama sonra sizin

eee

günlük gazet olan yerlerde basın ilan kurumunun eee tüzüğüne göre ilan alamıyordu gazete.

Dolayısıyla o da bırakmak zorunda kaldı.

İnan alamadığı için de bıraktı.

Eee, sonra 84'ten bu yana nasıl ilerledi? E, Yeni Taşova Gazetesi ne zaman günlük eee, basımdan değil de haftalık basına geçildi?

Şimdi bizim dediğim gibi eee, önce günlük gazete işte bir ik seneye yakın 1 bu5 sene gibi bir rakam devam etti. Ondan sonra haftada 3 gün yani Salı, perşembe, cumartesi gibi aklımda kaldığı kadarıyla. Eee, ondan sonra tekrar bir haftada iki güne düştüm.

Haftada 3 gün ne kadar sürdü?

O da gene 1,5 ik sene.

Haftada iki güne düştükten sonra.

Ondan sonra biz eee gazete yani tekrar haftalığa dönüştü bu süreçte.

Haftada bir gün mü?

Haftada bir gün.

Hangi gün o da?

O da cuma günüydü o zaman.

Ne zaman? Hangi gün var? O da 2000 13'e kadar.

2013'e kadar kaçtan itibaren?

Tab yani 1989 gibi eee bir 134 sene şey olarak devam etti böyle haftada bir gün olarak. Ondan sonra gazetemizin kendi hatalarımızdan kaynaklandığı şekliyle 4 ay kapalı kaldık biz. Hı hı.

Kendi hatalarınız derken

yani işte yatırmadık biz gene SSK sıkıntısı birtım başka sıkıntılarla beraber işte ondan sonra zaten 2014'ün 21 Ekim gene gazeteciler gününe tekabül eden bir gündü. O dönemde sağ olsun bizim gene yazarımız eee Naci Konya'nın da maddi manevi destekleri Abdullah Seçkin eee Taşova Havadis gazetesinin isim babası. O da dedi abi Taşova Havadis olsun dedi gazete. Sonra işte o zaman basın ilan kurumuna bağlı değildi Amasya valilik bize veriyordu ilanı. Gittik biz valilikte üçümüz sohbet ettik o zaman işte basın hakla ilişkiler valilik il müdürümüz Hamdi Yanık beyle Hamdi Yanık da dedi ki ya Ahmet burada zaten Taşova'da gazete yok

sizden. Sizin yapacağınız ne? Yıl bir sayı bir başlayacaksınız adını değiştireceksiniz. 6 ay ilan almadan gene üç kişi de sigortasını yatırıp dışınızı sıkıp ondan sonra da gene taşanın bütün ilanlarını siz alacaksınız dedi. O süreçte de sağ olsun bizlere yardımcı olan Amas itimat firması işte Nur AVM bizden çok çokça gazeteler aldılar. Başka arkadaşlarımız da destek oldu. Derken o 6 aylık süreci de atlattık. O gün

niye 6 ay boyunca ilan basın kurumundan

yas yasa öyleydi. Basın ilan kurumu hala da öyle.

Bir ilk kurulduktan 6 ay sonra

ilan alamıyorsun.

İlan alamıyorsun

tabii.

H

ama o sigortalıların primlerini yatırmak zorundasın.

Tab.

Yani sonuçta dediğim gibi o süreci açtıktan sonra geldik 2026'nın Mart ayına kadar işte idaretilik vaziyete ama sonuçta tabii artık gitmiyor yani. Çünkü bir kısır döngüye dönüştü. Yani mahsup olayı var. İşte ilan eee şeyine yasağına girdik. Şu kadar eee ilan Amasya'daki gazetelere verilecek. O mahsup süreniz ki 750.000 lir bir ilan şeyi baktım artıkşat yeğenime de dedim yani oğlum buna daha şeyin bir anlamı yok. Bu gene abimin işte o işte isminin ne kadar yürütebilirsek bu gazeteyi ne kadar böyle eee canlı tutabilirsek devam böyle devam edeceğiz ama onun için eee şeyle ilgilimiz de kalmadı. Basın inan kurumuyla yani aslında belki ağır gidecek aslında keşke kendilerini de duymasını isterim. Benim için basın ilan kurumu değil de basın imha kurumu diye ismin değişmesi lazım. Fakat eee onlar da işte mevcut yasalar böyle dediği için eee bize de acımadılar. Çünkü bu bir 55 yıllık emek vardı ama o saygı gösterilmedi. Biz de artık pes ettik. Dolayısıyla haftan olarak gittiği yere kadar devam edeceğiz. Ama dediğim gibi zaten yerel gazetelerin de önü kapalı dediğim 2033'leri bulur belki. Hadi bulsun 2034'ü. Ondan sonra daha zaten ilanlar da azalıyor bu sefer yani diğer maliyetler çoğalıyor. Mümkün değil yani. Eee taşma gibi yerde işte asgari ücretle çalıştırdığımız insan işte sesapleri, stopajlarıyla beraber yani bu işi yapabilecek başka insanlar varsa gelsinler Taşivada gazete çıkartırlarsa bizim kendi Taşı Gent haber sitemizden istedikleri gibi haber alabilirler ki şu anda Amasya'da çıkan günlük gazetelerin ve diğer

Merfond'a çıkan günlük gazetelere biz hepsinde zaman zaman bir araya geldiğimiz zaman her türlü haberimizi yani isim belirtmeksizin yani kaynak bile yazmamıza gerek yok. Haber adı üstü haber yayılması lazımdır. Bu da benim kendi bir ilkemdir. Eee, Taş Gentr diye yazmanıza da gerek yok. Yani o açıdan eee biz hep zaten yardımcı olduk bu tür Amasya'da çıkan diğer gazeteci arkadaşlarımıza. Ama dediğim gibi artık resmi ilan sayfası bizim için kapandı.

Şu an gazeteniz resmi ilan kurundan ilan al almıyoruz alamıyoruz daha doğrusu.

Gereklilikleri, yeterlilikleri sağlam

yani. Ama bunun dışında işte gene taşovagentr'nin belli bir reklam geli de var. eee bazı özel haberlerden dolayı da eee tabii haberden para almıyoruz ama şöyle tabii bir yerde bir kazanç varsa bir esnafın yaptığı açılıştan bizim para almamız gazetecilik değil. Ama bana diyor ki ya abi benim ön haberimi diyor senle yayınlar mısın diyor. Ha o zaman işte iş değişiyor. Yoksa eee yaptığı açılıştan biz asla para almadık. Almayız da ama buna benzer başka türlü reklam çünkü bir para kazandığı bir konu. Ondan dolayı bunlar özel aray statüsünde taş genelin hostingtir işte domaindir. Buna benzer masraflarının karşılanması noktasında belli böyle bir gelirimiz var. Bir de tabii reklam gelirimiz de var. Taş Gent'de böyle devam edeceğiz gittiği yere kadar.

Bu şu an Taşova Havadis haftalık çıkıyor. Eee

**tirajı nasıl şu an? Tam
yani şu anda derken zaten
bayağı düştü oran**

ya. Başından beri zaten biz Sil taşıma vadis gazetesini çıkartmadan önce de düştü. Niye? Çünkü eee gazeteyi zaten internette bizim haber sitesinden okuyor. Biz bunu 31 Ocak 2008 yılında kurduk. Taşovagen.tr

internet gazetesi

tabii 18 yıl oldu. Yani bu aslında bizden önce de taşada gene eee bir haber sitesi vardı hala devam eden. Onun dışında başka haber siteleri vardı. Onlar ayak uyduramadılar. Güncel haberleri işte şey yapamadılar, ekleyemediler. O zamanlar uzantısı çok meşhurdur. Yani ilk akla gelen com uzantısı. Bizim o zaman com Taşom başka birindeydi. Bizim en basiti olan gen TR olarak almak zorunda kaldık bu usantıyı. Ama buna günlük haber ekledikten sonra comde ne olursa olsun hiçbir anlamı yok. Çünkü burada bizim kitlemiz, izleyici kitlemiz özellikle haberlerin anında duyurulmasını istiyor ve eee devamlı haber güncellenmesini istiyor. Biz de bu işi yaparken büyük bir fedakarlıkla yani anında haber servisi yapıyoruz. Günlük olarak böyle sürekli ortalama 89 civarında bir haber atıyoruz her gün. Bunları da dediğim gibi aynı gün vermeye çalışıyoruz. İşte bugün polis günüydü. İşte polis günü haberini yayınladık. Polis günün dolayısıyla bir başka haberi yayınladık. Yani derken işte eee kar yağmış. İşte o kar haberi de çok ilgi çekiyor bizim kitle tarafından yani izleyici kitlesi tarafından özellikle haber sitesinde yani bizim dediğim gibi internet arayacılığı konusunda çok iddialıyız. Yani bu iddiamız zaten böyle eee sözde de kalmaz. Eee Taşma Gent'ye girip incelediğiniz zaman e şunu göreceksiniz. Yani 16.700 mü 17.600 mü? Şu anda unuttum yani. Eee Instagram'daki takipçi sayımız bu. Amasya'nın hiçbir sitesinde yok böyle bir sayı. Yani Facebook'ta da 23.590 civarında. Yani bu işte valilik, Amasya valili, Amasya Belediyesi gibi veya bir iki tane belki bizim üzerimizde bizden eski kurulmuş olandır. Belki bir tane iki tane Amasya genelinde merkez ve ilçeler dahil eee bizim kadar böyle bir kitlesi olan başka haber sitemizde yok. Bunu da bunla söyleyebilirim.

Şu an o zaman genellikle odaklandığınız kısım internet haberciliği.

Tabii ki. Yani tamamen ona odaklandık. Başka da zaten bakıyorsun hani ben şimdi yaş olarak ileri bir yaşıyım. 68 yaşımdayım ama şimdi valilikte bir toplantıda valin yani çok kıymetli bir

insan. Gelmiş geçmiş şimdiye kadar Amasya gelen valiler içerisinde bir tane çok kendisine saygı duyuyorum şeyleri çağırdı. E dijital içerik üreticisi Amasya’da eee görev yapan ilçelerinde görev yapanları. Ya bizimkilere bir haller oldu ya bunlar işte vergi vermiyorlar, şunu yapmıyorlar. İşte bunlara niye çağırdı, bilmem şuydu buydu. Ya ben bunları anlattım dedim arkadaşlar bakın. Hatta benden çok çok daha genç yaşlı olanlara da dedim iş artık buraya kayıyor. Bu gazete işi gittikçe daha da kötü olacak. E birisi dedi ki bana Ahmet abi sen de bizi ya gömdün. Dedi. Ya gömdün derken dedim bakın yani gerçekleri görmek zorundayız. Bu iş artık yani tamamen bu dijital içerik üreticiliği veya internet haber sitesinde hızlı haber yayını Buna hayır dedim. Yoksa bu kağıda basılı gazetelerin ömrü çok az dedim. Hatta vali bey geçen sadece onlara yönelik cumartesi günü kaç gün oldu? 6 gün önce bütün Amasya ile ilgili yayın yapan o dijital içerik üreticisi sosyal medyanın şeylerini eee bizleri çağırmaksızın sadece onları çağırarak onlarla güzel bir toplantı yaptı. Yani bunların vergi verme yani bu bana göre de ölçü bir şey değil. Önemli olan bulunduğu kent aidiyet duyduğu işte Amasya’yı daha fazla kitleye ulaştırmak. Yani biz de mesela asisten Trabzonluyuz. Ben of sitesine hiç girmem. Aklıma bile gelmez. Ama Taşan’ın Boroboy gölünü yani bu haber sitesi çok büyük yani zirve yaptıracak şekilde ki kendisi oğlum. Böyle kendimizden bahsetmeyi çok da sevmiyorum ama yani o kadar güzel eee içerikler, o kadar güzel fotoğraflar buldu. Güzel makaleler yayın adı kim isim olarak kay geçmesini

yani Alper Yasin Günaydın yani şu anda yurt dışında bu oğlumun çok büyük katkısı var taşıma bamyasının eee tanıtılması bunun tesilini Amasya’ya yaptırdı aslında Amasya’nın birkaç köyünde ancak yapıyor bamyaya taşıma demek bamyaya demek aynı zamanda Borubo Gölü ve Bamyaya iki tane değerimiz var bizim yani o bamyaya noktasında da çok büyük gayretleri oldu. Derken biz Saşuvayı eee yani bulunduğu konumdan çok çok daha ötelere taşıdık. Yani hani biz olmasak da olmaz mıydı? Olurdu belki ama daha geç olurdu. Yani o açıdan şeye çok önem vermek lazım. Bu gençlerin önünü açmak lazım. Yani buradan benim hani böyle bir mesajım, çağrım olarak da kabul edebilirsiniz. Çünkü her şey artık sosyal medyada yani işte dijital ortamda.

Eee o zaman şu anki yazılı matbağa gazetesinin tirajı nasıl şu an?

Yani şu an işte o rakamda kalıy verebilecek misiniz?

Yani bizim 2008’de çıkarttığımız Taşuagen TR onun öncesinde 2003 yılında başlayan ki 23 yıl olmuş Taşanet. Dolayısıyla bunlar Taşuagenet’e o zaman biz 2008’e kadar yani eee haber sitesini kurmadan önce de onlar bizden müsaade alıyorlardı. İşte Kürşat onlara her çıkarttığımız sayıyı eee link olarak gönderiyordu. Eee Sonradan tabii böyle bir mecburiyet de geldi. Bize dediler, “Siz niye kendiniz bir haber sitesi kurmuyorsunuz?” Öyle işte benim ortancısı oğlum gene Abdullah Faruk Günaydın’la işte yine Kadir Kaya diye bir arkadaşı kurdular bu eee genimizde taşılırlık var eee sloganıyla işte 18 seneyi geçti. 31 Ocak bugün mesela Nisanın 10’u polis günü. Polis gününü de kutlamış olalım bu arada. Yani dediğim gibi bu iş artık tamamen eee internet sitesine kaydığı için tilacım ta 2008’lerden sonra azala azala yani işte en son 180 civarında.

Hı. Yani şunu söylüyorsunuz. Kendi internet sitenize okuyucunuz eee yazılıdan çok internet sitesinize uğruyor.

Tabii ki. Tabii ki.

Tabii.

Yani baltanın sapı açan işte ağacı kesen yine e onun bir ürünü. Yani internet haber siteleri de maalesef bu tür yazılı bas olarak bizi de çok etkiliyor. Sadece bizi değil bütün şeyleri eee gazeteleri, basın kuruluşlarını etkiledi. Tabii

o zaman böyle soru listesine bakıyorum. Çok benim gözden kaçtığım, sormadığım şu anki

bakışınla eee eksik bir soru kalmadı galiba.

Yani Taşada tabii gene eee yayın kuruluşları içerisine eee gireceği açısından belki Taşvad'daki radyo ve televizyonun tarihçisini bir anlatabiliriz. Eee bu konularla ilgili Taşagentr'de zaten eee hep kendi yaptığım haberler de var. Onlara da kısaca değinmek isterim. Siz uygun görürseniz.

Eee Taşovanım radyo ne tam olarak ne dediniz?

Tabii radyo yani Türkiye'de bu sihirli kutu dediğimiz e radyo olayı biliyorsunuz eee tekeldi. Yani sadece TRT yani TRT'nin radyosundan başka radyo dinlenemez diye. Bu ne oldu? İşte Starbuck eee denilen televizyon. Ondan sonra peşinden işte bu radyolar, mantar gibi bitti. Bunlar bu sefer Anadolu'ya sıçradı. İşte o dönemleri ben çok iyi biliyorum. 93 yılında Taşuva'da radyolar vardı. Bir ara işte Taşuva efendim veya değişik adlar altında. Sonradan ne oldu? Eee, bu iş televizyona kaydı. 1995'te düşünebiliyor musunuz? Yerel ve ulusal e 231 olarak Ritük'ten lisans aldı. Radyo televizyon Üsk Kurulundan Taşova televizyonu. O dönemde hala beraber çalıştı. İmız televizyonun teknik konularından da anlayan Cesarettin Tuzla ağ beyimle. Tabii ben o zaman yine kendisine yardımcı oluyordum. Bizim de zaten sorumlu müdürlüğümüzü de yaptı. Cesarettin Tuzla. Günlük 89 tane haber çıkartabiliyorduk düşünün. Yani bunların en az 67 tanesi de Taşan'ın mali haberleri. Yani televizyon eee haberleri çok basit gibi gözükse de anında spontane bazı olaylar oluyordu. Onları böyle işte ufak tefek motosiklet kazası bilmem nedir bunları eee eee böyle çok ciddi şekilde bir şey kitlemiz oldu Taşua içerisinde ve yani o uydudan çeken köyler burada vericiler vardı uydudan derken pardon eee mesela Niks'ın Kümbet köyü Taşua televizyonunu izliyordu. İşte o zaman

o müzik programları filan vardı. İşte müftümüz Ali Aslan'ın haftada bir gün dini programları, değişik programları vardı. Ben haber noktasında katkı sağlıyordum. 1995 yılında başlayan Taşuada televizyon macerası eee aşağı yukarı 9 'larda eee 2000 yılını ancak buldu. Ara kesitler de oldu. Yani Taşar bu noktada eee küçük bir ilçe gibi görülmesine rağmen eee çok aydın bir ilçe. Yani eee öyle nüfusuyla özdeşleşebilecek bir konular değil bu. Hem radyo konusunda hem eee televizyon konusunda düşünün. Yani bizde televizyon varken işte Erbağ işte bizden birkaç ay önce kuruldu. Merson kuruldu. Amasya'da da vardı televizyon başka yoktu ve Türkiye genelinde sadece dediğim gibi 231 tane televizyon vardı. Ritüklen lisanslı. Mersbon televizyonu da o kadar büyük birçi olmasına rağmen Ritk'ten bizden sonra lisans alabildi. Sonra kapandı tabii Taşova TV gibi. O da kapandı. Yani basın yayın deyince akla gelebilecek son işte eee moda tabirle bu dijital içerik üreticiliği, sosyal medya derken taşon yine birçok ilçeden önde. Bakın yani İstanbul'daki Bu işi yönetenlerin gene birçoğu Taşuvalı. Yani o kadar ilginç ki taşada sadece yani Amasya'nın sesi, Asmasya'nın sesi, ne bileyim Amasya Haber, haber Amasya sahipleri hep taşuvalıydı. Yani biz bu kadar böyle bu konulara yatkın bir ilçeyiz. O açıdan bu noktada 2000 eee 3 yılında Taşuvanet'le başlayan bu macera o dönemlerde Taşuvak vardı, kapandı, Taşuvalıyız, biz vardı kapandı. E taşam.com uzantısıyla yayın yaptı. Daha aklıma gelmeyen birkaç tane daha vardı ama bu iş süreklilik isteyen bir iş. Yani eee bir an böyle boş vermeye gelmeyen bir iş. İnternet haberciliği. O açıdan şu anda Taşuva'da yayın yapan iki kuruluşumuz var. İşte biri Taşuvagentr, biri Taşuvaet. İşte İstanbul'da da gene bu yayını devam ettiren Taşuvalar arkadaşlarımız var.

O zaman eee teşekkür ed Ben teşekkür ediyorum. Çok kaliteli, eee, keyifli bir röportaj oldu. Evet, ben teşekkür ediyorum.

Buradan da röportajı sonlandırıyorum artık.

Röportaj sonu

ii. Yusuf Günaydın Röportajı:

Ses kaydında başlattım. Boşa gitmesin. Şey muhabbetlerden itibaren değil mi?

Yani bu soruyu normalde Ahmet abi için, Ahmet dayım için başta düşünmüştük. Biraz kendini tanıtabilir misin bu mesleğin şeyin matbaile ilişkin?

Eee Turan günaydın. Ben eee matbaacı Ali Günaydın'ın oğluyum. matbayı kuran babam. Eee, babam matba kurduğunda işte 71 ben daha eee, ilkokul 1'e yeni başlayacaktım. O sene başladım. Matbaa kurulduğu sene. Eee, dolayısıyla hani matbaanın, eee, çocukluğum matbaanın içinde geçti diyebilirim. Babam matbaayı ilk açtığımda eee, tabii hani, eee, matbacılıktan gelmiyor. Eee, böyle bir durumda bir usta tutması gerekti.

Nurettin usta, Nurettin Özgencil diye bir ustamız vardı.

Hayatta hayatta diye biliyorum. Şeyde Tokatlıydı. Tokat'ın Tokatlı

Turhal ilçesindendi. Eee o iş arıyormuş. O onun çocukluğu İstanbul'da matbaalarda geçmiş zannedirim. Yani orada eee çok küçük yaşlarda öğrenmiş. İşte kurşun harflerle matbaık yapımı daha doğrusu yazı dizmeyi. eee babam gerekli malzemeleri almış fakat e tabii matbaacılık nasıl yapılır? Gazete nasıl çıkartılır? Şöyle gazete nasıl çıkartılır? Hani eee gazetenin eee işte bu hazırlık aşaması, kurşun harflerle dizilmesi, ondan sonra o yazıların kalıp haline getirilmesi ve baskı makinesına konulup basılması. Bunları bilmiyor o, eee, süreç içerisinde Nurettin usta eee kaç sene çalıştı? En az ik sene şeyde çalıştı. Matba bizim çocuk yıllarımızda. O bizim aynı zamanda

hemen evimizin yanında kiraya verdiğimiz bir şey vardı. Ev bizim eve bitişik kiracımız da aynı zamanda eee bize de yakın oturuyorlardı. Eşini çocuk çocuğu alıp gelmişti şeye taşaya. Hı hı.

Eee babam matbacılığı ondan öğrendi. İşte kurşun harflerle yazı nasıl dizilir? Kalıp nasıl bağlanır. Sonra makineye yerleştirip nasıl basılır? Ondan sonra eee memleketine döndü. Kendisi bir eee matbaacı orada.

Ofta

yok şey değil
bu taşada oluyor.

Ha usta mı?

Ustadan bahsediyor. Tokat değil mi?

Efendim?

Usta tokat. Evet.

Yani usta matbaayı eee abam artık matbacılıy kendi memleketine döndü. Yani yakın zaten taşet. Fazla uzakta

zaten bir ara Tokat'a bağlıymış değil mi? Taşova

Taşova ilk kurulduğunda ilçe olarak

45'te

Tokat'a bağlı Tokat Valisi İzzettin Çağar diye bir vali var. Eee İnönü'ünü döneminin sonları işte 45 7'de biliyorsunuz değil mi 48 50'ye kadar İnönü dönemi diyebiliriz. 50'de galiba Demokrat Parti geliyor. İşte o döneme kadar

eee Taşova 1952'de galiba şeye bağlandım. Amasya'ya

Amasya'ya

Amasya merkeze daha yakın. Tokat'a biraz hem ters düşüyor hem daha uzak. Ondan sonra eee işte o zamanki idari şeyler, kararlar vesaireler alınır. Taşo ilçe olarak Amasya'ya bağlanıyor.

Bir şey sorabilir miyim?

Tabii.

Matbaanın kurulmadan önce Taşua'da haberler, bilgiler, yeni şeyler

taşada matba yoktu duyuluyordu. Aynen. İlk matbaa İlk matbaa babamın açtığı matbaşova matbaası. Fakat eee Ferruh Dinçer diye Samsunlu bir eee matbaacı var. O eee Taşua'nın ilan potansiyelini, resmi ilan potansiyelini değerlendirebilmek için yani tamamen para kazanmak amacıyla Samsun'da Taşuava diye bir gazete çıkarmış. Tabii Taşuva haber olarak ya da eee hiç alakası olmayan bir gazete ben Onun eee şey sayılarını, mevcut sayılarını milli kütüphaneye gittim gördüm. Milli Kütüphanede koleksiyonu var. Hım.

Milli Kütüphanede eee o var mesela ama mesela babamın çıkardığı şey eee yok. Halbuki basın eee yayın kanununa göre biz düzenli şey gönderirdik. Eee basın yayın enformasyon genel müdürlüğüne her sayıdan gönderilirdi. Göndermek mecburi zaten. Hani basın yayın kanununa göre Türkiye'de çıkan bütün basın eee yayınlardan eee gönderilmesi zorunlu yerler var. Onlardan birisi gazete olduğu için şeydi. Basın eee yayın enformasyon genel müdürüydü. Oraya hay sayı giderdi. Ayrıca derleme müdürlükleri vardır Türkiye'de. Eee oraya da gönderilir. En az ü tane mi gönderiyorduk? Ü tane gönderiliyordu. Onlar bir tane milli kütüphaneye Ankara milli kütüphane tane İzmir'in milli kütüphanesine birini de İstanbul'daki milli kütüphane hükmünde olan eee Beyazıt Devlet Kütüphanesi'ne gönderiyorlar.

Beyazıt Devlet Kütüphanesi de Osmanlı döneminin milli kütüphanesi. O da derleme kütüphanesi kabul edilmiş Cumhuriyet döneminde hiçbir kayıta geçmemiş mi gazete? Eee Beyazıt Devlet Kütüphanesi'ne bakmadım tabii ama burada eee o 70'li yıllarda işte Bursun gibi gördüğümüz sayılar maalesef şeyde yoktu. Yok.

Sonra bizim oftan döndükten sonra çıkmaya çıkarmaya başladı babam yani 80'den sonra çıkarmaya başladı gazetenin say 84 müydü sanki? 84.

Havaadis miydi adı? Yok Havadis sonradan gazetenin adı Yeni Taşova oldu.

Bu Yeni Taşova. Bu ilk gazete. Taşova. İlk gazete. Taşova gazetesi. Sadece Taşova. Ondan sonra ofa ofa gittiğinizde işte matbağa kapandı. Sonra geldiniz geri açtınız. Matba I götürdü babam ofa matbağı götürdülerin makineleri de mi götürdü? Makineleri her şeyi offa götürdü. O'ta da gazete çıkardı. İşte şu of gazetesi. Hı hı.

Bu orada kaldığımız süre içine hemen gider gitmez çıkarmaya başlayamadı. Tabii de orada da kaldığımız süre içinde dönünceye kadar çıkardı babam bunu. Sonra Taşo'ya dönünce bu sefer eee yeni başvuru yapması gerekti.

Basın şey ilan kurumunda mı? Biz giderken Taşua gazetesinin eee şey hakkını, yayın hakkını eee Taşuada gazeteği yapan Şükrü Soyal vardı. Ona devretmişti babam.

Evet.

Eee Şükrü Soyal gazeteyi böyle ağır aksak çıkardı herhalde. Bilmiyorum ne yapı tam olarak. Eee çünkü bildiğim kadarıyla matbaası yoktu onun.

İşte Erbağ'da, Amasya'da falan

öyle ne kadar yürütebildi tam bilmiyorum ama babamdan çıkmış oldu. Paşova ismi.

Hı hı.

Yani tescilli bir isim olarak babamdan çıkmış oldu.

Evet.

Babam da dönüşte eee yeni taşıma adıyla gazeteyi yeni taşıma adıyla çıkardı. O sayılar da bende var. Fakat onları tamam. Mesela eee şuraya koymuşum. Onu da ben bunu ne olabilir abi? Zahmet. istiyorsan ben şey yapayım ya.

Silah yukarıda kaldı ya. Burası nasıl biraz soluş şöyle bir yani isminin yeni olması

döndükten sonra çıkan sayıların ilk cildi bu herhalde. Cildi

bu arada çay içer misiniz

abi zahmet vermeyelim ya. Ben aslında biraz ayarlayabilsem çayı siz gelmeden

o zaman abi hiç zahmet etm yapma. Yok yok

böylece vakitten de takalım pek bir şey olabilir

şimdi oldu. aşaması

yani babamın gazetecilikteki

ilk taşova gazetesi, sonra off gazetesi,

üçüncü olarak da yeni taşova.

Ha bu üçüncü oluyor. İkinci of

ikinci off.

Bu da 3üncü aşaması oluyor. Bunun da iç sayısının çıkış tarihi.

Peki ofta Ken bu gazetede ki kesinti Taşova'da yani bir boşluk nasıl bir boşluk bırakmıştı birinin tabii onun gözlem oldu.

Eee

o da doğru tabii.

Biz orada değiliz tabii o zaman.

Peki niye taşındı acaba? Yani

eee o taşınma sebebi eee Taşova'da siyasi olayların çok tırmanmış olması gibi. Taşa eee terör olaylarının diyeyim çok yoğun yaşandığı bir geldi. E şimdi babam gazeteci bir belli bir siyasi görüşü var. Eee, matba silahlı gençlerce saldırıya uğradı.

Hım.

Babam matbaanın bulunduğu bina belediye binasıydı. Belediye binasının üstünde de şehir kulübü vardı. Şek kulübünde otururken kurşun saçlarının arasından geçti filan. Olaylar bu kadar tırmanmıştı.

Biz de aslında Ofluyuz. Babam dedi ki artık dedi şeye dönelim. Memleketimize dönelim.

Yani burada bizi yaşatmayacak. Öyle eee dedem aslında 45'e gelip yerleşmiş aşova'ya. Babam 6 yaşında o zaman. Yani oftan geldiklerinde babam 6 yaşında. Eee babam da kaç odada büyümüş sonuç itibariyle. Eee Biz artık kendimizi oralı hissediyorduk ama bu terör olayları maalesef biz de böyle bir şey yaşattı.

Evet.

Bunun tarihi yani sebep oydu. 1984. Evet.

Hı hı.

3 ay.

Şeyin 3 ayı 84 6 3984'te sayısı çıkmıştı. Bu yeni taşova eee yalnız şey pazartesi hariç her gün çıktı. Günlük olarak çıkm.

Öyle mi?

Evet.

Şu an ama sanki güncel olarak haftalık

haftalık çıkıyor.

Haftalık ya. Şimdi eee ne kadar böyle gitti bilmiyorum. Biz geldiğimizde o bahsettiğim Taşova gazetesi çıkıyordu.

Elbada görmezdik. Ortalıkta herhangi bir şey yoktu.

Adı var sadece.

Eee onlar da galiba biraz şey ilan eee resmi ilanlar o zaman bayağı iyi para ediyordu. Buna da bakmak isterim. Şim

eee Yani demek istediğim o gazete olunca biraz onunla rekabet için herhalde biraz başka sebetlerle

günlük çıkartmak.

Günlük çıkartmak istedi babam. Günlük çıkardı. Eee tabii şimdi burada gördüğünüz yazılar hani eee o teknolojiyi hiç gözlerinizde gördünüz mü bilmiyorum. Bu harfler kurşun harfler kasalarda eee bölmeler var. Eee o bölmelerin içinde her harf eee dolu A harfi, B harfi, C harfi, neyse işte onlarla tek diziyorsun bunu. Kumpas denen bir alet var. Eee ve o dizdikten sonra da o harfi kullanıp atamıyorsun tabii. Ondan sonra tekrar dağıtıyorsun o harfleri.

Bütün alfabenin şeyi o zaman

o kasalara yerlerine yerleri belli.

Kağıdın üstüne koyuyorsun.

Eee baskı yapıldıktan sonra eee mürekkebini temizleyip eee yerlerine dağıtıyorsun. Tekrar kullanıyorsun. Kurşun harflerle eee dizilip şey yapmıştı. Tabii günlük olunca çok büyük bir iş yükü bini. Şimdi bir gün içinde gazetenin şeyini diziyorsun. Dört sayfa basılıyor.

Tekrar dağıtıyorsun.

Bu sefer ertesi gününkü hemen peşinden neredeyse ertesi günün

yazılarını. Bu arada tabii bunlar için haber bulacaksın. Eee bir de haberle basın yayın kanununa göre eee mahalli gazetelerde

eee şey olması gerekiyor. Yüz 70 oranında mı? %80 oranında mali haber olması gerekiyordu. Yani

normal sadece haber

haberler şey olmayacak. Sadece Türkiye geneliyle ilgili haberler olmayacak. Haberlerin o yöreyle ilgili olma zorunluluğu da vardı. Belli bir yüzdeliği vardı onun.

H

o bakımdan hani bir de öyle bir durum var. Eee bayağı bir koşturmaca yaşamıştık yani.

Kaç kişi çalışıyordu matbaada? En başta

matbağadaada eee

ne kadar değişti yıllardan yıllara? matbaada ilk yıllarda yani şu ilk sayıların çıktığı yıllarda Nurettin Usta'dan başka babam ve Nurettin Usta'dan başka kimse yoktu. Fakat

iki kişilerde

babam daha sonra eee en azından hani matbaadaki birtüm zaruri ihtiyaçları şey yapmak üzere işte o zaman sobayla ısınlıyor sobayı yatmak ne bileyim işte çay kahve şu bu falan filan.

Babam bir de çırak aldı. Yani ondan sonraki dönemlerde bir çırakta oldu. Çıraklar ayrıldıkça yerine yenileri alındı.

Hı hı.

Şeye kadar eee bu böyle gitti. Biz of'a gidinceye kadar. Ama eee tabii yani 78'de gitmiştik şey 778'lerde eee bu şey iş potansiyeli daha da arttı.

H

sadece gazete değil eee şey iş potansiyeli de matbu bir takımın işte düğün davetiyeleriydi, fişti, faturaydı, bilmem buna benzer şeyler de eee arttı.

Dolayısıyla babam eee yani sadece bir çırak değil eee sürekli bir usta da aynen ilk yıllardaki gibi

olsun

o Nurettin usta gibi eee sürekli bir usta. Çırak değil matbaa gibi yani bu tipo usulü deniyor buna. Bu elle dizgi yapılan şeye tipo usulü deniyor.

Tipo usulüyle eee yazı yazmayı onları dağıtmayı, harflerin yerini vesaireyi bilen, kalıp yapabilen eee ustalar bulundurdu MB.

Biz of'a gidinceye kadar hep böyle oldu. O'ta ben orta 3'teydim. Artık şeyi öğrenmiştim ben de. Yazı dizmeyi.

Yazı dizmeyi şey yapmayı.

Ondan sonra orada tabii biraz maddi açıdan sıkıntı çektik. Ofta da hiç matbaa yokmuş bir gitmeden önce. Eee oranın insan yapısı da bizim Bu şeyden çok farklı.

Tavadan farklı.

Yani mesela adam matbaaya gelmiyor. Sen ona gidip bir şey alacaksın. O ahalişi böyle bekliyor.

Neden? Çünkü yıllarca Trabzon'daki matbaalar, matbacılar gelmişler. Oradaki işleri eee işte eee haftada bir mi geliyorlardı, iki mi geliyorlardı bilmiyorum. Toplayıp götürüyorlar.

Trabzon'da basıp tekrar kendileri getiriyorlarmış. Böyle alıştıkları için biz belki bir sene kadar filan babam bayağı bir iş sıkıntısı çekti. O da tabii usta filan da tutamadı. Yalnız eee dayım, dayılarımdan Hamit dayım o zaman matbaada çalışmaya başladı. Eee Hamit dayım hem bizde kalıyordu hem de eee şey yapıyordu. Matbaada çalışıyordu işte. Ben de okula gidiyorum. Okuldan çıkışta matbaaya gidiyorum. Matbaada bir de cilt işleri yapılıyor. Kitap ciltleme işleri. Ben merak ettim. Eee o zamana kadar babam yapıyordu. Eee ben orta de ilk defa bu kitap kitleme işlerine merak sardım, öğrendim. Ondan sonra babamın işi bana devretti.

Yani orta işte ben matba gelen kitapları kitlemeye başladım. Sonra üniversiteyi kazanıncaya kadar matbaadaki cilt işleri benim üstümdeydi. Yani lise sona kadar

taşaya döndükten sonra da eee matbaada yapılan cilt işlerini hep ben yaptım sürekli. Eee o zaman da taşımaya döndükten sonra da babam Yine eee bir usta eee tuttu. Matbaada kendisi çalışıyordu. Ben çalışıyordum. Amcam çalışıyordu. Amcam şeyde de çalışıyordu. Yani matba kurulduktan sonra da bir müddet sonra da babamın yanında çalışmaya başladı.

Eee dedem sağken çalışmadı herhalde de dedemin vefatından sonra herhalde amcam babamın yanında çalışmaya başladı.

Ondan sonra eee bu anarşi olayı sebebiyle amcam hapse girdi. Eee, Taşova'da bir savcı vurulmuştu. Taşova savcısı. Bu arada tabii şöyle bir şey de oldu. Babam, eee, amcamı şeye gönderdi. İstanbul'a, Matbaa Meslek Lisesine. Matbaa meslek lisesini de okusun.

Hı hı.

Hani, eee,

öğrensın

bu işin şeyi mektepli olsun.

Mektebinden öğrensın.

Orada da şey eee, Fadim Alam annem. Anneannenın

Evet.

Orada anneannenın yanında kaldı şeyde İstanbul'da.

Hı hı.

Alım alamla birlikte kaldı. Orada okuyordu. Bir 15 tatilde Taşova'ya geldi. Taşova böyle şey gibi

karişik

çok siyasi açıdan acayip eee karişik bir yerdi. Yani küçük Moskova derler. Şimdi dolayısıyla eee orada o savcı vurulunca e bir cenaze namazı esnasında Taşova solcuların vurduğu bir gencin cenaze töreninde oluyor. O savcı da eee solcu bir savcı tabii. Eee orada şey karşı karşıya taş orada hükümet konağıyla eee cami karşı karşıya.

Hükümet konağının önünde de böyle deniz bir kaldırım vardı. Orada böyle eee çaka satarak dolaşıyormuş adam. Bir kursun geldi. Nereden nasıl oldu hani Gladio diyorlar ya. Hiç kimse tam olarak çözebilmiş değil aslında.

Tek bir kurşun çok uzak bir mesafeden atıldığı söylenmişti. Yani böyle basit bir silahla, basit şeyle, tek kurşunla bir insanı öldürebilir miyik o zaman? Nasıl bir şeydir? Akıl almıyor yani. Tek koşunlu adamı yere serdiler o cenazede, o savcıyı. Ondan sonra ortalık karıştı. Cenaze töreninde bulunan herkesi tutukladılar. Bu arada amca cenazle solcusuyla

efendim

sağcısıyla solcusuyla herkesi tutukladılar. tutuklamadılar.

Öyle mi?

Tabii. Şimdi eee vurulan solcu

vurulan solcu olduğu için

eee şey daha önceki gün birkaç gün önce vurulan genç ülkücü. Hı hı.

Onun cenazesinde bulunanlar da sağcı ve ülkücü. Dolayısıyla o cenazede bulunanlara suç tabii otomatikman

eee şey yapmış oldu.

Oradaki bütün gençleri tutukladılar. Amcam da cenaze namazı için orada. O da tutuklananlar arasındaydı. İşte amcam tabii geri dönemedi. Okuyamadı. Eee eee uzun sürdü. Biz o arada gittik işte of'a gitmemizin sebepleri arasında böyle olaylar bu olay da var tabii. Amcam tutuklandı. Ondan sonra ister istemez eee biz Taşova'dayız. Taşova'da bir hapishane vardı o zaman. Şimdi o hapishane binasını yıktılar.

Orada yattı. Ondan sonra Amasya hapishanesine. Ondan sonra Bursa'ya. Bursa'dan Mamak. Burada Mamak'ta eee

Ankara'ya kadar geldi yani.

Tabii tabii. Kaç sene sürdü? 5 sene falan sürdü. Herhangi gibi suçu yok. Cenazede bulunmuş orada bulundu.

Eee biz her şeyde bizi götürmüyorlardı da çocukluk işte babam Fadimalan Fires alan eee kalkıp mahkemeye bir şeyle gidiyorlar. Eee mutlaka çıkacak çünkü mahkemede şey görülse.

Fakat abiciğim her seferinde 5 sene boyunca erteliye erteliye

5 sene amc amcam hapiste yaptığı son ilk çıktığı şeyde de

tabii bir suçu olmadığı için bera etti ama 5 yıl suçsuz yere yatmış olu

mahkemeyi görmedi. Yani

böyle kaç tane genç Tabii aynı mizan solcu gençleri de kurdular. Onlara da başka yerlerde, başka şehirlerde yani 12 Eylül öncesi sağcı solcu bütün gençleri bu vaziyete düşürmüşlerdi.

Onları yaşadık. Yani ben o zaman çok ufak. O yüzden hani bizzat o işlerin içine girecek yaşta değildik ama her şey gözümüzün önünde oluyordu. Kurşun sesleri, eee, böyle şey haberleri Türkiye'nin her yerinden İşte ölüm haber mesela babam da eee o sırada işte kurşunu şey yapmış olsaydı alnımdan yemiş olsaydı babam da öldürülenler arasında olacak.

Onu

eee bu şeyi soracaktım ya eee konu konuyu açtık adım. Sizin matbağınız açılmadan önce

Taşova'da o zaman hiçbir şekilde haberleşme

yok

şeyleri. Ne yap şimdi? Eee efendim

bir yerlerden bir şey geliyor muydu? Yani bir gazete bir haber mahalli olarak yok ama eee tabii ki günlük gazeteler gelirdi.

Bak diğer gazeteler

ulusal gazeteler dediğimiz gazeteler hepsi gelirdi. Gazete bayi vardı işte milliyette o zaman tercüman milliyet babam mesela 10 tane gazete alırdı.

Hepsini inceleyer mi?

Hepsi matbağada okunurdu. Tabii 12 Eylül öncesi havayı biraz yansıtabilmişimdir. Matba aynı zamanda lokal gibiydi.

Gençler sürekli oraya gelirlerdi. Orası bir iş yeri olmakla birlikte aynı zamanda bir tür lokal gibiydi de eee gazeteleri okurlardı. Babam gazetelerin dışında eee abone olarak matba

getirttiği dergiler. O dergilerin dışında işte şeyde satılan eee bayide satılan dergiler. 10 gazetenin dışında belki 10'a yakın da dergi girerdi bulunmakta.

H

bunlar giriyordu ama bunlar zaten Türkiye'nin her yerinde gazete bayileri vasıtasıyla dağıtılan gazetelerde mahalli şey olarak yoktu. Y mahalli gazete olarak Babamdan önce yoktu. O gazeteydi. Taşı da kimsenin alıp okuduğunu sanmıyorum. Babamdan önce çıkan.

Çünkü ben baktım ya bir tane ilaç için mi taşayla ilgili haber koymaz insan? Hepsi diğer gazetelerden alıntı yapmış şeyler reklamlar ilanlar.

İlanların haricinde haber olması gerekiyor ya işte o haber kısmını ulusal gazetelerden almış koymuş adam.

İşte Zeki Müren şurada konser verdi, bilmem şu bu falan. Hiçbirisi taş taş ilgilend

buna benzer. eee, bir o da çok uzun sürmemiş zaten. Bir seneyi bulmuş mu, bulmamış mı ancak

o zaman böyle geleneksel kahvelerde kulaktan kulağa haberler o şekilde yani taşanın içinde bir şey oldu.

Hayır, mahalli haberler, yörenin, yakın yörenin taşovan haberleri ancak o şekilde yani kıraathanelerde yoksa ya da

kahvehanelerde filan konuşuluyor. Bu şey dediniz ya eee gençler gelirdi sohbet ederdi.

Aslında bir tane de öyle bir sorumuz var. Toplumsal etki üzerine Eee, soru şu şekilde.

Gazeteniz Taşova'da halkın belirli bir kesimini ortak bir görüş oluşturmada yardımcı oldu mu? Olduysa nasıl bir rol oynadı?

Eee, tabii tabii. Onu birinci derecede bir etki oluşturduğunu söyleyebiliriz. Babam hiçbir zaman eee, mahalli haberlerin dışında haberlere yer vermezdi. Onun dışında kendisi köşe yazısı yazardı. Tabii orada eli kalem tutan ister taşal olsun ister taşova'da öğretmenlik veya çeşitli görevlerle bulunan kişiler olsun gazetede yazılar yazarlardı ve bu eee şeyin yazıların eee oluşturduğu bir şey eee görüş birliği şeyde ortaya çıkardı matbaada. Orada görünür olurdu.

Eee tabii ki biraz böyle hani kitap okumak, dergi okumak, bir şey buna benzer şeylere ulaşmak isteyenler matbaaya gelirler.

Tabii sağ görüşlü olanlar,

sol görüşlü olanlarla da şeyler yapılırdı. Benim hatırladığım ben yakından şahit olmadım ama böyle zaman zaman bir araya gelir fikir tartışmaları yapılırdı.

O bir tane e makale atmıştım WhatsApp'tan. Bu birisinin şey tezinde yüksek lisans tezinde böyle bir şeyden bahsediliyor. Aliza Günaydın'ın şeyinde karşı fikirler gelirdi, konuşurdu, konuşurlar mıdı diye bir alıntı var.

Onlardan zaman söz ettiklerini hatırlıyorum ben. Ama matbaa o matbaaadaa değil. de eee müsait bir kahvehanede ya da buna benzer bir yerde oluyordu. Hı hı.

Bir ya da lokal gibi bir yerde olabilir. Çünkü o zamanlar bir de öğretmen eee cemiyetleri vardı. Öğretmen lokalleri vardı. İşte eee sağcıların, solcuların ayrı ayrı öğretmen eee cemiyetleri vardı.

Hı hı.

Taşvada bunların hepsi vardı. Yani solcuların mesela Körpler diye bir öğretmen cemiyeti vardı. Taşuvanın solcu eee öğretmenleri ya da işte erkek entelijans yası diyelim. Orada otururdu şeyler eee Ülkü 1 diye eee sağcı ve ülkücü öğretmenlerin de ya da işte böyle eli kalem tutan okuyan yazarların da oturup kalktığı cemiyetin ismi Ülkü birdi.

Ü

babamın eee asıl kitapları eee matbaada değil Ülkü 1'in salonunda bulunuyordu. Çokça kitabı vardı o kitaplar eee orada seminerler verilirdi gençlere yönelik. Eee oradan yararlanmak

isteyen öğretmenler olsun, öğrenciler olsun o kitapları oradan alıp yararlanabilirlerdi. Okurlardı, iade ederlerdi. Eee tabii biza gittiğimizde, OF'a göçtüğümüzde o kitaplar orada kaldı. Bu arada tabii anarşi dönemi devam ediyor. 12 Eylül biz oftayken oldu.

Hım.

Eee 12 Eylül'de de bütün siyasi cemiyetleri kapattılar. Sağ olsun, sol olsun bütün siyasi cemiyetleri kapattılar ve o cemiyetlerin eee mal varlıklarına el koydular. Bu kitaplar da babamın kitapları da o cemiyetin mal varlığı arasında sayıldı ve SEA'ya gönderildi. Seka neresi

babam? Seka o zaman Türkiye'nin tek kağıt fabrikasıydı. Yani böyle siyas geri dönüşüme mi?

Evet. Geri dönüşüm

yani şöyle yapıyordu. Eee o zaman yasak kitap çok yakalanırdı. Haberlerde. Çok görüldü. O eski haberleri izleme imkanınız olsa da görseniz şimdi solcu militanlar yakalanmış. İşte ülkücü militanlar yakalanmış. işte şey koyarlardı. Bir masa şeyler e yakalananlar böyle başları şey bir vaziyette masanın gerisinde önünde ya bir daktilo olur ya teksir makinesi ya da işte bir de şey silah varsa bulmuşlarsa silah bir de kitaplar

yasaklı kitaplar siyah kitaplar o yüzden kitaplar böyle derdest edilir sık sık eee SEKA'ya gönderilirdi. O çocukluk bizim aramızda şey espri konusu oluyordu. Yani böyle kitapla ilgili bir şey olduğu zaman kitaplarını SEKA'ya göndeririz ha filan diye. O kadar şey olmuştu yani. Çünkü haberlerde sürekli izliyorduk bu manzaraları.

Gazetenin okuyucu kitlesi nasıldı? Herkes okur muydu? Görüş okuyucu kitlesini birkaç gruba ayırmak lazım.

Öyle mi?

Şimdi bir Taşovalı olup da eee bu yerel haberleri takip etmek isteyen okuyucu. Bunu birinci gruba koyabiliriz. Bu taş halisi bir de taşıvalı olup da eee eee Türkiye'nin çeşitli yerlerinde ağırlıklı olarak da Almanya'da bulunan şeyler taşovalılar.

Hı hı.

Eee bunlar tabii gazeteyi abone olarak okuyorlardı. Gazeteyi biz düzenli onlara gönderirdik. Eee adresleri

yurt dışına da giderdi. Yani

yurt dışına da giderdi. 110 100 küsür abonesi vardı Almanya'da da. Bunlara birkaç tane Fransa ve Avustralya'yı da katabiliriz. Ağırlıklı olarak Almanya'daki Taşovalı işçiler, Türk işçileri eee abone olurlardı her eee yani onlara düzenli gönderirdik. Eee ve mesela onlardan ben şöyle bir şey hatırlıyorum. Bazen işte abone hüccresini ödemek için filan Taşoya izne geldikçe eee matbaaya da uğrarlardı.

Hem abone borçlarını

orada şöyle bir şey yoktu yani işte bir aylık abone olmuş adam. Bir ay boyunca gönderilmiş ödemiş. Ondan sonra ödemeyince kesilmiş filan yok. Babam sürekli gönderirdi. Ya adam

diyelim ki 3 yıl hiç taşovaya gelemedi. 3 yıl boyunca gönderilirdi. Para göndermez adam olur. O zaman böyle para havale işleri filan herhalde çok pratik değildi.

Taşaya geldiği zaman öder. Topluca öder. Ne kadar borcumuz var? İşte şu kadar. Bu abone eeeer ben şöyle şeyler söyleyenleri dinledim. Yani babamla gelip konuşurlarken sohbet ederlerdi. O zaman şöyle demişti bir tanesi ya demişti Ali abi demişti şu resmi ilanlar var ya demişti. O bu memleket Et hasreti o kadar kabarıyor ki insanın içinde demişti. Bu resmi ilanları bile satır satır okuyorum demişti. Yani sadece memleketle ilgili haberleri değil ya. Resmi ilan normalde okunacak bir metin değil. Yani onu kim okur? O ilanın muhatabı olan kişi okur sadece. Yani genel okuyucunun ilgi duyacağı bir şey değil. Fakat işte Almanya'daki bir eee taşoğalı bir işçinin eee memleketine duyduğu o özlem bunu ona yaptırıyormuş. Yani bunu ben bizzat bunu eee ikin yani bunları eee, bir grup sayabiliriz. Gazetenin aboneleri. Abone olarak eee gazeteyi şey yapanlar. Bir de Taşua'da eee mesela şöyle bir şey olurdu. Eee

gazeteyi matba gelip alanlar vardı. Haftalık çıkıyordu o zamanlar. Eee bir de babam eee gazeteyi mesela bu şeyde eee taşua içinde gezip dağıtacak eee çocuklara da verirdi. Onlar da gazeteyi şeyde satarlardı. sağda solda

çarşıda, pazarda gezerek onu görünce ondan alanlar da çok olurdu.

Kiraji 600'dü. Onu net hatırlıyorum.

Hı hı.

Yani 600 gazetenin eee 100 kadarı Almanya'daki aboneye gidiyordu. Eee sanırım bir 400 küsürü eee şeye Türkiye'nin çeşitli illerine, ilçelerine dağılmış taşoğullara abone oldukları için A gönderiliyordu. Kalan da eee Taşuva içinde ne kadar satılırsa.

Hı hı.

Ama şunu diyeyim hani eee bu elden satış yoluyla mahalli gazetelerin para kazanması pek mümkün değildi o zamanlar. Ancak bu resmi ilanlarla eee gazeteler gelir sağlardı. Eee şey de buna göre düzenlenmişti zaten bu basın yayın kanunu. Basın yayın kanununda cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren madhal basını geliştirmek için onları desteklemeye yönelik çok şeyler vardı. Destekleyici maddeler vardı. O yüzden eee mesela resmi ilanlardan terde edilmi ilanlardan başka biraz para kalırdı. Zai ilanları vardı mesela bunlardan da kalırdı.

Hı hı.

İşte gazetenin okuyucu kesini sormuştun değil mi?

Yani birinci gruba şeyi yerleştirelim. Taş içinde olup da Kaşığ olta mahalli gazeteyi, mahalli şeyi takip etmek isteyenler

ikinci gruba aboneler, Türkiye'nin değişik ilçelerinde, illerinde ve Almanya olarak üçüncü gruba da hani siyasi açıdan

eee makaleler filan da yayınlanıyor ya gazetenin o yönünü de eee bunlar en az sayıca en az olanlardır.

Bu üç grubu sayabiliriz başlayacak.

O zaman şöyle bir sorum olacak. Bu eee genelde bizim okuduğumuz yerlerde basının özellikle tek bir basın varsa, matba ile yerel yönetim arasında böyle köprü tarzı bir görev gördüğünü yazmışlardı.

Eee

yani böyle halk ile yönetimin arasında

bu sayılarda olabilir. Eee

nasıl bir ilişki

hız yapmıştır? Bu, bunu babam burada yapmaya çalışmış. Birkaç örnek de gösterebilirim size.

Hı hı.

Şimdi ben de o soruyu okuyunca bunu hatırladım. Mesela burada eee gazetede şeyler var.

İdarecilerimizle röportajlar diye bir köşe var. Hangi sayıdan itibaren? Eee hangi sayıda

başlıyor? Tam olarak onu hatırlayamıyorum. Ha bizleri yönetenler mesela bakın bu köşede

Hı hı.

bizleri yönetenler köşe Taşova'da bir şekilde idarecilik yapan

Hı hı.

işte kaymakamla yapılmış. Bu kim mesela bu sayıda?

İlk öğretim ilk öğretim müdürü.

Niet Tural. Çok meşhur bir adamdı. Benim ilk okula başladığımda kaydımı yapmayan adam.

Ya benim çocukluk arkadaşlarım hep sabah kalktım oyun arkadaşlarım yok. Nerede diyorum

Ünal nerede? Okula gitti. Okula yazıldı. Cemal nerede? Okul kimi sorsam benden

büyükmüşler benim. Ben de başladım. zırlamıyor. Beni de götür. Ben de ama 5,5 yaşındayım.

Daha annem çaresiz kaldı. Ben al diyorum. Mükmemizin bir komşumuz vardı. Mükümme

Müküme abla vardı. Beni aldı elimden tuttu buraya götürdü. Kayıt yapıyor adam hala şeyde

nadir traf ismini oradan hiç unutmuyorum. Ben sırada bekliyorum. Sıra bana geldi. Nüf

cüzdanımı verdi herhalde şey tam hatırlamıyorum. Baktı bir sinirlendi adam. Biz dedi burada

dedi çocuk avutmuyoruz dedi alın getirin bunu dedi. Kaygımı yapmadı adam. Adam çıktı.

Yani benim sildiğim böyle o zaman eee tabii şöyle eee bu halkla idareciler arasında da bir

kontakt eee sağlamaya yönelik şeyler. Bu bunlara sorulan sorular ayrıca incelenebilir. Eee o da

Hı hı.

Bu bir yekün tespit ediyor yani epeyce.

Hı hı.

sürmüş gazetenin birçok sayısında var bu bölüm. Öyle bir fonksiyonu vardı mali gazetelerde.

Eee tabii eee zaman zaman hani yaptıkları bazı faaliyetlerin duyurulmasını eee isteyen şeyler de olurdu. Eee idareciler.

Hı hı.

Yani şey olabilir mesela belediye başkanları eee buna benzer eee babam yapıcı bir rol

oynamaya çalışıyordu. Yani o konularda şey ayrımı yapmazdı. İşte sağ sol ayrımı yapmazdı.

Ama o dönemde siz yapmasanız bile sağ sol ayrımı o kadar keskindi ki yani çocuklar

inanılmaz büyük şeydi yani. İnanılmaz boyutlarda. otomatikman eee adam sizinle selamı

kesmiş. Yani istibatı yok böyle eee durumlarda olurdu. Onun dışında babam her zaman şeyi

gözetirdi. Yani ilçe genelini yok sağcıymış yok solcuymuş falan bunları düşünmeden herkese ulaşmaya çalışırdı.

Eee şey peki bu Taşova'nın yayın hayatı boyunca matba gazetenin yönetimle yaşadığınız böyle

herhangi bir destek olur sıkı olur ya da müdahale oldu mu böyle hiçbir şey böyle olduysa da

yani yönetim derken yerel yönetim

yerel yönetim

yerel yönetimlerin e yapabileceği çok bir şey yoktu yani eee destek olarak eee yalnız şeyi eee

yine o zamanki yasalara göre şimdi hala öyle midir bilmiyorum Taşova'daki asayiş olayları ile

ilgili haber yapabilmeniz için eee Taşova merkezdekiler için Emniyet Müdürlüğü den haber

almak zorunluluğu vardı. Şeyler için köylerde kasabalarda Taşo'ya bağlı köy ve kasabalardaki

eee asayiş olayları, cinayet vesaire gibi olaylarla ilgili haber yapabilmek için de jandarmadan

gidip

Hı hı.

o olayın haber paslını alıp eee şey yapmanız gerekiyordu. Yani mesela bir köye gidip ben

kendim bu olayı soruşturacağım diyemiyordum. Bu bir mecburiyetti.

Ama aynı zamanda bir tür destek gibi. Çünkü babam mesela eee bu tür olaylar da yer vermek

için emniyete gittiğinde ya da işte jandarmaya gittiğinde hiç eli boş dönmezdi. Yani oradan

haber metinlerini

işte not defterleri vardı, blok notları vardı. Onlara yazar dönerdi. Böyle bir destek sağlıyordu

oranın eee bu tür bu idarecileri. Ama mesela onun dışında eee şeyde zaten eee diyelim ki

belediye başkanıyla ne yapabilirsiniz? İşte röportaj yapmak istersiniz. O da size röportaj verir. Tamam. Buna benzer şeylerde sorun olmuyordu. Ama yani asıl destek genel ülkenin genelinde eee şeye mahalli basına sağlanan destek yani işte eee ilan ücretleri bayağı iyiydi. Hı hı.

Onun dışında bu bahsettiğim basın eee ilan kurumunun eee şeyinde yönergesinde yer alan şeyler esaslar mali basını destekleyici yöndeydi ama yerel bazda eee söyleyecek ol olursa babamın eee büyük bir sorun olarak eee sadece yaptığı bir haberden dolayı eee ilçe şeyiyle kaymakamıyla ilgili bir habden dolayı bir sorun yaşadığını babam anlattığı için hatırlıyorum. Eee o bu gazenin koleksiyonlarında o haber bulunabilir. Eee soyadı Bak bakoğlu soyatlı bir eee şey olacak.

Kaymakam

kaymakam eee kaymakam şeyde İşte Taşova'nın tabii o zaman içkili lokantaları filan belli yerlerde bir ilçe. Eee, sarhoş oluyor ve iktidarda şey var. Eee, Adalet Partisi Başkanı Süleyman Demirel Başbakan.

Adam kendinden geçiyor. Süleyman Demirel'e karısına anav sövüyor. Babam da bunu haber yapıyor. Şimdi tabii bu haber yapınca adam hemen teksip göndermiş gazeteye. Babam bunu defalarca anlatmıştır. Oradan hatırlıyorum. Eee, yalan haber yaptı diye babam hakkında dava açmış mahkemede eee karşıma diyor bir sürü diyor yalancı şahit dizilmişti diyor. Hepsi biz oradaydık işte eee kaymakam böyle bir şey söylemedi. Ali Rıza Günaydın kaymakama iftira atıyor. Hepsi ortaklaşa böyle ifade veriyorlar. İçlerinden bir tanesi de eee taşoda bekçilik yapan birisi.

Hı hı.

Sıra ona geliyor. Önce biraz tabii ona da önce den bu şey yapılmış, tembihlenmiş, şey yapmış. Fakat adamın insafı el vermiyor. Diyor ki, eee, "Hayır" diyor efendim ben diyor oradaydım. Aynen gazetede yazılı oldu deyince babam paçayı yürütüyor. Yani böyle bir sorun yaşamış. Evet. Bu tip şeyler yaşanıyordu anladığım kadarıyla.

Hım. Bu şeyle ilgili bir sormak istiyorum. Matbaada şimdi yayın içeriği yüzde kaç dediniz? Şeyden oluş. eee ilanlardan ekranlardan oluşuyor.

Ş ilanlar hariç gazetenin ön sayfasında bir köşe yazısı ve eee mahalli haberler olması lazım. Benim hatırladığım kadarıyla en az %70'si

Hı hı.

%70 %80 arası mahalli haberler olmalı.

Yani yurt geneli ile ilgili haberler yayınlanmaz diye bir şey yok.

Hı hı.

Ama tabii şimdi Taşova Gazetesi'in eline alan vatandaş için Evet. Taşovla ilgili genel gazetelerde yayınlanmış televiz onlarda, haberlerde söylenen bir şeyi buradan okumak ister mi? İstemez. Buradan mahalli haberleri okumak ister, değil mi? O yüzden babam ona çok özen gösterirdi. Eee, bu arada bize mesela bizim gazete gönderdiğimiz eee, Türkiye'nin çeşitli yerlerinde babam gibi böyle gazete çıkartanlar kendi çıkardıkları gazeteleri gönderirlerdi taşoya, matbaaya.

Oradan da biliyorum yani içinde gerçekten o geldiği ille, ilçeyle ilgili doğru düzgün olmayan gazeteler gelirdi. Gördü. gördüğümü hatırlıyorum ama babam o konuda hassastı. Hiç şey yapmadı. Ülke geneliyle ilgili haberler çok çok önemli bir şeyse ancak o zaman.

Hı hı. O zaman şeydeki gazetede manşetleri, içerik olacak konuları hepsini Ali Rıza Günaydın dayım şey yapıyordu. Evet.

İkinci bir isim şey yapan yani farklı ya başka bir muhabir var mıydı haber yapan? Yoksa hepsi Ali Rıza Gön dayımda mıydı? Taşada eee, haberleri babam, eee, işte amcam daha o zaman eee, yaşça küçüktü. Hem de bir müddet sonra İstanbul'da okumaya gitmişti. Ama böyle bir

şeye babamın, eee, asıl OF'a ihtiyacı oldu. Yani of gazetesini çıkartırken her ne kadar biz Arslan oralıysak da hani orasının yabancısı gibiydik. Oraya intikal edemedik uzun. Yani burada bazı haberler için eee, birtüm gençlerin eee, muhabirlik yaptıklarını hatırlıyorum. Bunlar arasında dayım da vardı. Matba'da çalışan Hamit dayım. Hamit günaydın. Eee, babamla amcam amca çocukları oldukları için soyatları annemle babamın aynıydı biliyordu.

Eee, Hamit dayım ve Salih miydi? Bir arkadaş daha vardı o zaman genç biriydi. Matbaada onları görürdüm. Onlar da haber yazar getirirlerdi. Haber toplayıp getirirlerdi. Muhabirlik yapan şeyler eee, kişiler bu Of gazetesi döneminde özellikle

Hı hı.

vardı. Pardon.

Çünkü babam Taşova'daki kadar etrafı, piyasayı tanımadığı için böyle bir takım bu konularda yardımcı olacak kişilere ihtiyaç duyuyordu herhalde. O zaman eee şey diyebilir miyiz? Ali Rizer Günaydın'ın gazetesinde bir birazcık da olsa hani eee içerik politikası siyasi aidiyet üzerinde şekilleniyordu. Eee ama bir kısmı da şeyde vardı. Taşova'nın yerel sorun yerel şey ortak sorunlar ikisine de

öncelik Taço'nun eee yerel sorunları. Eee bu konuda

yani a'dan z'ye bütün Taşovaları ilgilendiren

hususlar önde.

Ama siyasi bir bilinç oluşturabilmek için eee orada haberler yoluyla değil de eee köşe yazıları Hı hı.

işte arka sayfalarda, iç sayfalarda bazı tarih konularında olsun ya da ne bileyim buna benzer konu konularda ya da işte belirli gün ve haftalar olduğunda onlarla ilgili bazı bölümlerde işte bize göre mesela bize göre üst başlık şeydi o köşe yazısının e üst başlığıydı.

Eee babam orada eee yazı yazardı. Onun dışında başka yazarlar da vardı. Böyle kendilerine köşe isimdi onun.

Oralarda siyasi görüşü yansırdı. Tabii ki gazeteye çıkartan kişi.

Mesela bir tane de sorumuz eee 80 darbesi sonrası içeriklerin, gazete haberlerinin bir tık daha böyle siyasi açıdan zararsız, radara yakalanmayacak haberler yapıldığı ile ilgili bir şey okumuştuk mesela. O zaman onu bu durum için herhalde söyleyemeyiz. Çünkü 80 darbesinde 80 darbesinin dönini çok iyi hatırlıyorum ben.

Yani 80 darbesi biz oftayken oldu fakat çok geçmeden biz Taşo'ya döndük. Neden? Çünkü Taşo bir şeye alışamadık. alışamadık. Bir de sürekli Taşuvayı özlüyoruz. Taşuvada biz gelirken bizim evde de şey kaldı. Halam, küçük halam iğne evlenmişti. Feride Alam.

Hı hı.

Feride Alam Taş'da. Orada akrabalarımız yine var. İrtibatımız sürüyor. Ama aynı zamanda eee biz de çocuklar olarak şeyi özlüyoruz. Biz 12 Eylül'den kısa bir süre sonra şeye döndük galiba. 12 Eylül eee Eylül ayında oldu. O dönemin okullar bitti. Eee bitene kadar yani okul dönemi bitinceye kadar kalmış olabiliriz en fazla.

Okul bittikten sonra hatta şöyle bir şey de olmuştu. Babam matbayı taşımıştı. Okul devam ettiği için ben eee bitirene kadar ben kalmıştım. Evi taşımıştık. Matbaada yatıp kalkmıştık bir müddet.

Eee yani soru neydi?

Soru darbe sonrası hani haber konular

darbe sonrası haber konularında kısıtlamalar vardı.

Değiş. Hı hı.

Çünkü sıkı yönetim vardı.

Evet. Şimdi sıkı yönetim devam ettiği sürece basın özgürlüğü kesinlikle kısıtlanıyor.

Hı hı. Yani buna çok sahip oldu. Yani siyasi haberler eeeen çok yani olabildiğince işte

kültürel haberler,

işte köşe yazıları

bunlara ağırlık verildi. Gazetede mesela biraz böyle siyasi bir yazı yazıldığı zaman eee bazı

şeyler hatırlıyorum. Hani direkt ben muhatap olmadığım için Bunu şey yapmıyorum ama

babamın anlattığı bazı şeyler, bazı uyarılar eee geldi

insanlar tarafından

şey tarafından yani bu ya jandarma ya da işte eee şey olabilir, kaymakam olabilir.

İlçelerde daha çok bu iki şey vasıtasıyla bu yapılıyordu. Bir de 12 Eylül askeri olduğu için

hani daha çok asker kanalında şimdi babam diyelim ki bir cinayet haberi yapacak. Yine tabii

şeye gidiyor. Jandarmaya gidip almak zorunda.

Öyle bütün haberleri vermezlerdi. İşte bazı haberlere kota koyarlardı. Evet. 12 Eylül'den sonra

Özal dönemine kadar böyle devam etti. Özal'dan sonra daha şey oldu tabii. Eee, siyasileşme

oranı daha arttı.

Artı

yani. Daha serbest oldu. Eee, şeyden biraz sormak istiyorum. Matbaanın iç yapısıyla ya

personel, kurumsal olarak matbaada, eee, ilk başta az kişi çalışıyordu. fiili olarak çalışması

gereken eee kişi bir usta başı mutlaka vardı. Hı hı.

Bir de babam sahibi olarak hani ne yapabilirse onu yapardı. Hehtinde yazı da dizerdi icabında ama eee işte haber toplamak.

Haber toplamak

buna benzer şeylere katılmak eee sonra mahalli Türkiye'deki bütün mahalli grafikelerin

sahiplerinin katıldığı Türkiye genelinde bir şey olurdu. Basın yayın enformasyon genel in

düzenlediği bir

mali gazeteler eee kongresi olurdu. Her sene babam oraya da giderdi.

Her sene Türkiye'nin farklı bir ilinde yapılırdı. İşte bu tip işleri takip edecekler lazım. Gazete

içinse o bahsettiğin şey kadro. Bunlar isim olarak dönem dönem hani eee değişmiş olabilir.

Zorunlu olan sahibi olacak. Şimdi jenerik kısmında Hı. Hı hı.

Sahibi zorunlu.

Yani resmen bunu e şeye deklare etmek zorundasın. Eee işte çıkartmak için izin alırken

ilan şey

ilan şey

yok önce eee ilçenin eee yerel şeylerinden işte jandarmadan ve şeyden izin alıyorsun.

Eee kaymakamlıktan izin alman gerekiyor. Oraya izin alırken senden basın yayın kanunuunun

istediği bir gazetede bulunması zorunlu çalışanlar olarak sahibi mesul müdür sorumlu müdür

den sonra buna sorumlu yazı hisü de bu ikisi mecburiydi. Hı hı.

Bu ikisi bundan sonraki dönemlerde eee arttı, eksildi galiba. Şimdi sorumlu yazı işleri müdürü

yasal olarak bir gazetenin nedeninde yer alması gereken bir şey.

Bunlar eee gazetede işte bahsettiğim türden şikayetin mucip haberler yayınlanır, şu olur bir

takım şeyler şikayet edilirse

eee gazetenin sahibinden çok eee bu son dönemlerde iyice oturmuştu artık bu şey. Mesul

müdür gider. O ilg

muhatap olurdu şeyde mahkemede.

Tabii mezun müdür eee yasal bir zorunluluk olduğu için şeydi. Sembolik bir isimdi uzun yıllar.

Yoksa

uzun yıllar yani sembolik bir isim olarak yer aldı. Yani yasada böyle birisi bulunması gerekiyor diye. Mesela bunlara eee maaş ödenmesi şeyi filan gibi bir zorunluluk yoktu başkan. Fakat daha sonraki yıllarda özel döneminden sonra galiba bu işler biraz daha şey yaptı. Eee profesyonelleşti.

Profesyonelleşti Mesela işte gazetelerde eee sorumlu eee müdür şey olacak. Maaş alacak. Maaş aldığını ona maaş verildiğini bir de belgelerle gösterecek ki defterdarlıkla muhataps

eee her ilçede şey vardı. Defterdarlıklar illerde, ilçelerde vardı. Defterdarlar bunları düzenli kontrol ederlerdi yani. Ondan sonra eee önce bir taneydi galiba sonra 3'e kadar çıkardılar. Bir fikir işçisi çalıştırdı. Yani derslerin yazılarını dizecek.

Hı hı.

İşte maddi şeylerini karşılayacak şey değil. Gazetede köşe yazısı yazacak kişiler olacak. Bunlar da maaş alacak. Maaş aldığında onlara maaş ödediğinde gene şey yapacaksın filan.

İşler

eee biraz daha profesyonelleştirildi ama tabii hani gazeteler eee resmi ilan yayınlanmadığı sayılarında bedavaya çıkmış olur. Yani çok bir geliri olmuyordu o zaman bedava şey olunca

yani satıştan para kazanamayacağı için mahalli bir gazeteyi tek satarak

Hı hı. o O gazeteyi çıkaran kişi para kazanamayacağı için eee ilan gelirse şey yapılıyordu. Sonra mesela bazı zorunluluklar zamanla kaldırıldı. Mesela zayi ilanı dediğim ilanlar mecburiydi. Biz nüfus cüzdanınızı kaybettiniz, değil mi?

Hı hı.

Eee hani bir ilçede yaşıyorsanız o ilçede yayınlanan mahallinde yayınlanan bir gazeteye zai ilanı vermek zorundaydınız.

Kayıp ilanı.

Kayıp ilanı. Sonra camilerin şeyleri olurdu. Yaptırma yaşatma dernekleri olur. Onlar kurulduğu zaman tüzük yayınlamak zorundalardı. O tüzükler mecburiydi. Bir mahalli gazetede yayınlanması mecburiydi. Bunları eee şöyle diyeyim. Peyderpey kaldırdılar bu zorunlulukları ve dolayısıyla mali gazetelerin mali gazeteler için bir gelir kaynağı olan bu tip şeyler zaman içerisinde azaltıldı.

Azaldı

fakat şey artırıldı. Eee külfet artırıldı. Yani işte diyor ki sana maşall fikir işi y mahalli gazet tane köşe yazarına köşe yazarı olacak. Bunlar düzenli yazacaklar ve sen de bunlara şey ödeyeceksin, maaş ödeyeceksin. Şeyler olmaya başladı. Eee sonra eee başka şeyler de kaldırıldı. Mesela işte eee ilanların, resmi ilanların o mahalde o bölgede, o beldede çıkan bir gazetede yayınlanma zorunluluğu kaldırıldı filan falan yani. Bu o zaman eee matbacılık, gazetecilik ilk kurulduğu zamanlarda hani basın kartı yok. Eee şeyler iletişim var. Basın kartı

basın kartı var mıydı?

Var tabii tabii.

Yani şöyle sarı basın kartı mali basın mensuplarına da veriliyordu. Eee sarı basın kartı eee için tek resmi zorunluluk şeydi galiba. Lise mezunu olmak.

Hı hı.

Yani lise mezunuysan ve o resmen yapıyorsan ki hani resmen yapıyorsun çünkü vergi

mükellefisin zaten. Bunu

Evet. belli oluyor.

Şey yapabilmen, açıklayabilmen de çok kolay. O bakımdan eee mali gazete çıkartanlara eee belki sadece sahiplerine ve bir de belki bir de muhabirlere olabilir şey eee verilirdi.

Bizim sorumuz şu şekildeydi.

Sarı basın kartı verilirdi.

Eee çalışanların basın kartı, eğitim eksikliği ve benzeri durumlar gazeteciliğin profesyonel bir meslek yerine geçici bir iş olarak görülmesine neden oldu mu çalışanlarda, halkta?

Soru böyle bir şeydi. Basın kartı olduğunu bilmiyordum.

Şöyle eee basın kartı eee siz başvurduğunuz takdirde veriyorlardı.

Yani siz mesela illa,

eee, sen bu işi yapıyorsun, ben sana basın kartı vereceğim demezdi. Şey yani basın yayın enformasyon bu işlerle onlar deniyordu. Böyle bir şeyi hani bir tür mecburiyet gibi tutmuyorlardı. Ama şimdi sen eee diyelim ki eee Amasya'da Amasyaspor'la diyelim ki Beşiktaş ya da şey maç yapacak.

Hı hı. Bir şekilde gitmen lazım.

Sen oraya gitmen lazım. Çünkü taş orada da olsa buna haber yapmalısın. Oraya girerken eee gazeteci olduğunu ispat edersen hani basın kartını gösterdiğin zaman kapılar açılıyor sana.

Yoksa almazlardı yani herkes kolay kolay. Ben gazeteciyim deyip haber yapmak istiyorum deyip her gideni almazlardı ama sarı basın kartı olduğu takdirde mesela bu tür durumlarda işe yarıyordu.

Basın kartı kimlerin vardı? Var mıydı? Başvurulmuş muydu?

Basın kartı şöyle babam eee sarı basın kartı sahibi olmadı hiçbir zaman. Çünkü babam liseyi bitiremedi. Lise 2'den tertti.

O bakımdan eee işte dışarıdan bitir eee bir diploma şey yap. Yani o işleri eee ayarlamak da çok zor değildi herhalde o zaman. Fakat babam hiç o taraflı olmadı. Şey yapmadı.

Önemsemedi yani. Babamın mesela sarı basın kartı hiçbir zaman olmadı ama daha sonraki dönemlerde amcam aldı zannediyorum. Şeyin de vardı zannedirim. Hamit dayımın da vardı.

Hı hı. Eee o zaman

şeyin Kürtatın filan var mı

şu an? Var şu an mı? Şu an amcamın

zaten ömür boyu

amcamın da şeyinde eee benim Taşura'daki biraderim, matbaile ilgilenen biraderimin de sarı basın kartları var. O tip şeylerden yararlanıyorlar. Başka haklar da var tabii.

Bu haber yapma konusuyla sınırlı değil.

Eee birtüm imkanlardan yararlanmak bakımından da işte bir otoparkta mesela önceliğiniz var filan falan

park ederken filan bunlardan. O zaman matba bir tık aile şirketi tarzında ilerliyordu.

Tabii tabii. Taşta'da özellikle böyleydi. Hatta taşta bırak yani Amasya merkez de dahil birçok il merkezinde bile öyleydi.

Öyle ol. Eee, bu peki sizin şahit olduğunuz kadarıyla, bildiğiniz kadarıyla hiç böyle bir otosansür yarattı mı haberlerde? Yapılan haberlerde

otosansür eee yani babamın eee gazeteyi çıkartan kişi olarak kendisinin uyguladığı şeyler. Hı hı.

Şimdi babamın böyle birkaç kere eee başardığını hatırlıyorum. Mesela bir cinayet olayını yazmıştı babam gazetede. Fakat bizim karşı komşumuzun akrabalarınınmış. Cinayetin işlenme tarzı da tabii çok eee kötü olduğu için, korkunç olduğu için o komşularımız bize küsmüşlerdi. Eee şimdi bu tabii şey değil kanuni bir engel değil ama şimdi komşuluk ilişkilerini taşı bir

verde ufak bir ilçede bu tip şeyler zedeleyebiliyor. Niye bunu haber yaptınız? İşte bizim akrabamız da onlar şudur budur. Epeyce bir şeyi olmuştu. Şimdi babam ondan sonra zannedirim hani bu tip konularda biraz daha hassas olmaya çalıştı. Yani kendi kendine buna benzer.

Eee çünkü sonuçta taşova küçük bir ilçe birbirinin yüzüne bakıyorsun. Komşusun, ne bileyim akrabasın, şusun. Yani mecbur o tip şeyler bu örnekten yola çıkarak başka da olmuştur büyük ihtimalle

ama babam onları yansıtmamıştır herhalde. Kimseye bize yansıtmamıştır. Yani benim bildiğim bu örnek var.

Bu haftalık değil de günlük çıktığı eee oftan döndükten Sonra günlük çıkıyordu. O zamanlarda

eee şeyin matbahanın içindeki görev dağılımı tam nasıldı?

Matbağın içindeki görev dağılımı ben okul

ya da genel olarak matbaanın içinde görev dağılımı aslında.

Evet. Evet. Şimdi babam gazetenin haberlerini babam ve amcam eee 12 Eylül'den sonra eee amcam hapisten biz oftayken çıktı. Eee ve söyle diyeyim 12 Eylül olmamıştı amcam hapse girdiğinde daha.

Hı hı.

İşte E amcam hapisten çıktığında ofa geldi. Babamla tekrar çalışmaya başladı. Çok geçmeden biz Taş'a döndük. Amcam tabii o zaman daha eee yetişmişti. Yaş da eee şey yapmıştı.

Dolayısıyla babam, amcam haber toplamaini birlikte yürüttüler. Ondan sonra eee gazetenin kurşun harflerle diziliyor olmasından dolayı ve her gün çıkıyor olmasından dolayı bu kurşun harfler dizilecek, dağıtılacak. Bu ihtiyaçtan dolayı eee, dizgi yapacak elemana, eee, çok fazla ihtiyaç oldu.

İnşallah.

Dizgi işini uzun bir süre amcam ve ben

yürüttük. Ben okuldan çıkıyordum. Direkt hiçbir yere gitmeden matbaaya gidiyordum.

Matbaada gazetenin yazılarını yazıyorduk. Eee, o harfler kullanılır. Birinci sayfa basılır.

İkinci sayfa basılacağı zaman gene o harflere ihtiyacım vardır.

Dağıtman gerekir aynı harfleri işte

onları dağıt yap derken eee bu işlerle ilgili çalışacak eee amcam ve ben uzun bir süre.

Hı hı.

Sonra babam eee bir de bu cilt işleri vardı matbaada yapılan. Eee o zamanlar eee çok fazla cilt gelirdi. Cilt kitap cilt demek için. Çünkü gazeteler ansiklopedikleri verirdi hemen hemen her gazete veriyordu. Onlar bir bittiği zaman matbaa dolardı. Cilt işlerini ayırdığımız bir masa vardı. O masanın üstü böyle

gelen iş lerle dolardı. Cilt işleri sadece benim üstümdeydi.

Hı hı.

Cilt işlerini ben üniversiteyi kazanıp Ankara'ya gelinceye kadar benim sonra eee tabii eee işç potansiyeli işliğı arttıkça babam eee bu konuda matbaada yardımcı olacak gene bir çırak almıştı.

Hı hı.

Yani söylediğim babam, amcam, ben eee bunlar eeean babam ve amcam haber toplama konusuyla ilgileniyorlardı. Amcam, ben dizgi işleriyle ilgileniyorduk. Ben ayrıca eee şöyle ilgili

kitapşıyla ilgileniyordum.

Eee bir de çırağımız vardı. O da eee matbaada buna benzer daha önce öğrenmiş bir matbaada çalışmış bir sımız da oldu.

H

hiç eee bu işleri bilmeden girip ilk defa orada öğrenenler de oldu. Onlar da o an hangi iş lazımsa onu eee yaparlardı.

Yani şöyle diyeyim. Kadro eee 3 4 5 kişiyi bulmamıştır herhalde hiçbir zaman.

Hı hı. O zaman

şeyler hariç tabii resmi olarak işte bu sorumlu yazı işleri müdürü,

köşe yazarları filan

onlar hariç.

O zaman bir usta çırak ilişkisi oluyordu klasik muhabbette?

Usta çırak ilişkisi konusunu şöyle anlatayım. Eee eski usta çırak ilişkisi Babam matbaayı ilk açtığımda eee şeydi vardı. Nasıldı o?

Mesela şimdi babam hani matbaayı açmış. Gazete çıkartıyor. Matbaanın sahibi gizgi işlerini o usta olarak çekirdekten yetiştirme bir ustaydı o Nurettin.

İlk usta

Nurettin Özgencin. O mesela gazetenin her şeyini dizgisini yapar, kalıbını bağlar, şey yapardı. Babam şöyle bir şey anlatmıştı. Ben hani onu ona bakarak ya şurayı nasıl yapıyorsun. Burayı nasıl yapmak lazım filan dediğim zaman terslerdi beni diye anlatmıştı. Neden böyle yapıyorsun dediğinde de

biz eee böyle öğrendik. Usta hiçbir zaman

sorgulanmaz

çırağını anlatmaz. Çırak ustanın eline bakarak öğrenecek

derdi diyor.

Babama hiçbir şey anlatmamış. Göstermemişti onu. Bu şeyden de kaynaklanıyor olabilir. Eee yani o o işi yapıyor ondan maaş alıyor. Dolayısıyla hani o iş oranın sahibi öğrendiği zaman diyecek ki ya kardeşim bunu ben yap. Artık senetlik değilebilir. Bilmiyoruz tabii tam olarak.

Eee, babam mesela bana da cilt işini böyle yaptı. Yani ben öğrenmek istiyorum. Babam ilk e formları dikerken otururdum başına cilt kapaklarını, su cilt kapaklarını yaparken mesela seyredirdim ama sadece seyretmek yetmiyor. Şimdi bir takım incelikleri var.

Üst noktalarını sormak gerek yok.

Ben sorardım. Babam bana bunu anlatırdı. Benim ustam derdi bana anlatmadı. Sen de elime bak öğren. Derdi. Ben de

taktım. Ya kafaya bu cildisini babama epeyce bir süre izledim, izledim, öğrendim. İlk cildimi yaptım. Cilt kapağını yaptım. Dikiş kolay.

Dikiş herkes yapar.

Fakat şu kapağı oturtabilmek, şey yapabilmek çok

incelikleri olan bir şey. Şimdi kitabı dil koydum. Ondan sonra eee tutkalla kapakla şu kapak bilmiyor. Bunu yapıştırdım. Şeye koyuyorsun. Mengeneye koyuyorsun. Ağırlık koyuyorsun üstüne. Birkaç saat kalıyor. Kuruyuncaya kadar kalıyor. O mengene de kuruması gerekiyor.

Yoksa eğri büyürü oluyor. Onu yapmazsam. Ama heyecandan ölüyorum böyle. Açmak istiyorum yani bir an önce. Tabii kuruma vakti geçti. Kurumuştur diye hemen yeniyi açtım.

Kitabı aldım. Öyle bir heyecanla açacağım. Açılmıyor. Şu kadar şu kadar açılıyor. Bakıyorum sağına soluna ne var bunda? Birisi mi bir şey yapıyor? Nedir bu filan açılmıyor kitap.

Zorlasam yırtılacak şurular şey olacak. Reforma olacak tabii. Neredeyse ağlar vaziyette gittim babama. Baba dedim bu dedim açılmıyor dedim. Böyle bak ha dedi. Sen dedi şurayla şu sırtla

şu mukavvanın başladığı yerde yarım cantimlik bir boşluk var. Sen dedi bu şeyi tam dibe

yaslamışsın dedi. Hiç boşluk bırakmamışsın dedi. O yarım cantik boşluğunu bırakmamışsın

dedi. Dedim baba bana bunu şey yapsana.

Evet söyle

önceden söyleseydin ya. Neydi öğ dedi işte deneme yanıma böyleydi yani. Bayb

İkinci ses kaydı:

Eski tarz usta çırak ilişkisi

yakın zamanlara kadar o eski tarz usta çırak ilişkisi sürdü. Sonra tabii o şeyler kalmadı yani.

Şimdi bir de matbaalarda artık kurşun harflerle şey kalmadı. Bilgisayarlı matbaacılık

Hı hı.

yayıldı. Yani şöyle diyeyim. Benim bu üniversiteyi kazandığım yıllarda, ilk yıllarda uzunca bir süre 90'ların sonlarına kadar filan mesela Amasya merkez de dahil birçok il merkezinde bile ofset makine yoktu. Yine böyle tipo dediğimiz elle dizgi usulüyle

Hı hı.

çalışan matbaalar vardı. Şey yoktu yani. Eee ofset tekniğiyle yapılan şey yoktu. Ama sonra tabii bilgisayarlı matbaacılık hızla yayılınca babam da eee ofset makineler aldı Taşova'ya.

Taşova gibi küçük bir ilçede bile Yine uzunca bir süre offset makinede basıldı.

Hı hı.

Makineleri yenilemesi gerekti yani.

Eee o zaman makinelerde demişken makinelerle ilgili de sorularım var aslında. İlk makine bulurken şu

tabii.

Efendim? Ha karde bir dakika.

Eee soruyu tam bir bulmaya çalışıyorum. Bu ilk Atbağa açıldığında makineler nereden getirildi? Nasıl getirildi?

Şimdi o konuyu çok net hatırlıyorum. Babamın eee ayak pedallı bir baskı makinesi vardı.

Matbaayı ilk açtığımda.

Hı hı.

Matba makineler o zaman

yarı otomatik elektrige de bağlıydı. Eee fakat eee şeye eee ayak pedalı vardı. Eee ayak pedalına bir kere bastığınızda tablası vardı. Tablaya kağıdı koyuyordunuz. Gazete kağıdına. Şu boy kağıdı. Kalıp karşıda sabit. O tabla pedala bastığınızda şeye yapıştıyordu. Kağıdın bulunduğu tabla karşıdaki kalıp yere yapıştıyordu ve böylece şey çıkıyordu. Şeyi eee elektrikle

dönen etrafında böyle kocaman bir çark gibi bir şeyi vardı. O e şeyi sağlıyordu. Merdanelerin dönmesini. Merdaneler mürekke Şim.

Hı hı.

Tabii bir kere baskı yapıldığında mürekkep azaldığı için tekrar o merdanenin aşağıya inip çıkması lazım. Böyle bir makinesi vardı. Bu makineler o zamanlar İstanbul'du. Merkezi İstanbul'dan gidip alınırdı. Babam İstanbul'dan almıştı. Fakat bu makinenin enteresan bir özelliği vardı. Onu söyleyeyim. H babama satan kişi babama demiş ki yani bu makineye demiş iyi bak. Eee çünkü demiş bu makine eee Erzurum Kongresi'nin bildirinin basıldığı makine demiş.

Ha

bir kış karların altında kalmış Erum'da yine de eee çalışıyor, sağlamlığını yitirmemiş bir makine filan diye babama tembih etmiş. O makine öyle bir makineydi. Makineyi da eee makinenin eee arka kısmında bir yerde yine metal bir levha vardı. Küçük bir levha. Eski harflerle, Osmanlıca harflerle Kohenka biraderler yazıyordu. Herhalde e Türkiye Yahudilerinden biri Bu işin Türkiye'de eee ticaretini yapan bir firmaydı herhalde o.

İlk şey yapan.

Evet. Öyle bir makineyle başladı. Eee Taşova'da sürekli o makineyle çıkardı gazeteyi. Diğer işlerin işte fiş fatura, düğün davetiyesi filan basılma işleri bununla yapıldı.

Düğün davetiyesi daha küçük boy bir şey olduğu için ve kart vizit çok bastırırlardı.

Kart vizitler küçük boylu olduğu için el pedalı denen daha küçük bir pedal vardı. Kolu vardı.

Elinle şey yapıyordun. İşte kart ya da dü onun yeri vardı oraya koyuyordun. Pedalı

indiriyordun. Kalıp şeye değdiği zaman

tabladaki eee kalıp mürekkeple yine merdan mürekkepleyordu şeyi kalıbı.

Böyle baskı yapılan bir el pedalımız da vardı. Küçük işler onda yapılırdı. Eee fakat ofa gidince işler değişti. Eee şimdi o el pedalı yetersiz kalmaya başladı. O sırada galiba Maliye Bakanlığı Bu fiş ve fatura basma işini

zor şey zorluğunu

e şeyle izinle yapabiliyordunuz. Şey vardı. Maliye Bakanlığı'nın kaşesi basılırdı şeye, fiş ve faturalara.

Hı hı.

Maliye Bakanlığı'nın kaşesini kullanmak da belli bir izne tabiydi. Onun için de ayrıca bir ücret ödüyordun Maliye Bakanı. Yani

yani bu tip işler olunca şey de değişti. O makine yetersiz kalmaya başladı. Şimdi numarator diye bir şey var. Numaralı iş basacaksın. Nummeratörün Her baskıda bir sonraki sayıya geçmesi için belli bir düzenek gerekiyor. Bunun için de biliyorsunuz matbaa makineleri Alman tandanslıdır hep. Babam o zaman şey almıştı. Eee, Albert Frankental bir makine aldı.

Hı hı.

Bu tam otomatik bir makineydi. Yani onun kağıt haznesine kağıdı koyuyordun. Kalıbı şeye yerleştiriyordun. Düğmesine basıyordun. O kendisi basıyordu bitene kadar.

Hım.

Babam eee O matbaacılık teknolojisinde yani makine teknolojisinde böyle bir gelişme eee yapması yapmak zorunda kaldı. Biz off'a gittiğimizde Oftan döndüğümüzde o makine vardı.

Yine bu yeni taş, gazetenin yeni taşova aşamasında da

yine o makineyle eee uzunca yıllar çalıştı babam. Ta ki bu 2000'lerin başında ya da 2000'lerin ilk eee 5 yılında diyelim bilgisayarlı matbaacılık iyice kendini artık hakim kılınca orada e

babamlar şey aldılar. Eee burada Ankara'dan eee Ajans Türk matbaasının daha önceki kullandığı şeyleri satıyorlardı. Ofset makineleri onları aldılar taşada. Ondan sonra o

makinelerla
bastılar yakın zamana kadar eee o şekilde iler

şimdi de hala onları kullanıyor olsalar gerek.
Hala aynı o makine. Evet. Evet. O
daha güncelleme y
ondan sonra herhangi bir güncelleme gerekmedi. Yalnız şöyle bir gelişme oldu.
Matba gazetelerin bir elektronik versiyonu eee ortaya çıktı. Elektronik versiyon şeyden öne
çıkıktı artık. Matbu

Hı hı.

Matbu nüsaha eee şey için hani gazetede yayınlanan resmi ilanlar vesaireler gerektiğinde
onlara işte o ilanları yayınlayan kurum ya da kişiler eee işte bakın bu ilanı yayınlattık diye eee
sunabilmeleri için gerekiyor herhalde artık.

Yani eskisi gibi hani matbu gazeteyi alıp okuyan da herhalde ilçe içinde de pek kalmadı
zannediyorum. Çünkü internete giriyor. Eee Taşva Gazetesi'nin aynı zamanda internet
versiyonu var. Oradan okuyor insanlar.

Bu mürekkebi İstanbul'dan mı alıyorum demiştiniz?

Evet. Bütün malzemeleri babam asıl itibariyle kağıt matbaa mürekkebi denet O matbaa
mürekkebi eee özellikli bir mürekkeptir. Hiçbir zaman tam olarak kurumaz.

Hım.

Yani mesela şimdi o 70'li yıllarda, 60'lı yıllarda çıkmış gazete koleksiyonlarını tarıyorum ben
şeyde milli kütüphanede zaman zaman başka gazeteleri şeyleri. Yine işimi bitirdiğimde şu
elim şeye temas eden hala mürekkeple bulanıyor. Kurumuyor. Babam derdi. Matbaa
mürekkebi hiçbir zaman kurumaz derdi ki ona şahit oluyorum. Böyle bir mürekkep o her
mürekkebi kullanamazsın. O mürekkebi kullanman gerekiyor. Onun dışında kurşun harfler
zamanla şey yapar, yıpranır, kırılır.

Eee, kurşun harfler alırdı babam.

Onların asıl şeyi İstanbul'du.

Kurşun harfler ne kadar olur? Mesela bir alfabe var. Bir alfabe daha mı var? Yani bir alfabe
kadar var.

A'dan Z'ye bütün harfler var. Ama bunun dışında yabancı dillerdeki

Türkçede olmayan, yabancı dillerde olan işte A'lar, e,

yok. Mesela bir harf seti var. O zaman birden Yani eee bir sayfayı dolduracak kadar
kelimenin, harfin çok olması lazım yani.

Tabii tabii. Şimdi şöyle diyeyim. Eee şu masanın yarısı büyüklükte bir kasa.

Kasanın bölmeleri var.

Eee kare şeklinde bir kısmı az kullananlar, az kullanılan harfler daha azdır. Orada bir kasada
kaç tane eee kutucukta kaç tane harf var hiç saymadım doğrusu. Hı hı.

Ama yani şöyle diyeyim. Bir gazetenin şu gazetenin bir yüzünü rahatça diz ileceğin kadar bol
olacak.

Bol olurdu.

Ama şimdi noktalı harfler de noktalar çok çabuk kırılırdı. Özellikle i harflerinde
küçük olduğu için

eee evet küçük dar. Bir de nokta mecburen yukarı doğru çıkık oluyor. Altı boş oluyor.

Desteksiz oluyor.

Evet.

Eee onlar kırıldıkça bazı şeyler eskidikçe bufat babam yeni harfler alırdı.

H

eee onları yenilememiz gerekirdi yani zaman zaman. Eee makine olarak bu makinenin dışında da işte böyle kurşun. Kurşun derken eee üç maddeden alaşım yani kurşun ağırlıklı e antimon ve bir şey daha vardı. Kalay mı? Kalay. Kalay. Antimon kurşun karışımı bir şeydir o. Onu eee şeyde eee kalıpta harf harf üretiyorlar.

Hı hı.

O harf yıpranıncaya kadar onu kullanıyorsun.

Bu o zaman elektrik kes kesintilerinde matbaa tabii elektrikinden öyle etkilemiyor.

Çal hiç öyle uzun bir elektrik kesintisi olmuş muydu? Taş orada?

Eskiden olurdu.

Eskiden h

olurdu. Yani şöyle diyeyim hani çıkmasını önleyecek kadar değil fakat eee geciktirecek eee şekilde şeyler elektrik kesintileri olduğunu hatırlıyorum.

Bu yani mesela günlük çıkıyor demiştiniz.

Günlük çıktığı dönemlerde elektrik kesintileri bayağı uzun elektrik kesintileri olduğunu hatırlıyorum.

H o zaman o sayı o gün haber güncel şeyini etkiliyor. Eee birazcık Taşova eee aslında birazcık da konuştuk da gene bir sormak istiyorum. Matbaa kuruldu. Ha bu arada şeyi geçmeden söyleyeyim. Eee o zaman matbahanın makineleri güncelle yakın yani güncel teknolojiden çok uzak değil.

Şu an ihtiyacı karşılayacak düzeyde

şu an yok. Şey diyorum ilk kurulduğu zaman çok böyle zamanın gerisinde değil o zaman. İlk kurulduğu zaman Türkiye ölçeğinde özellikle Türkiye derken İstanbul, İzmir ve eee Ankara'yı dışarıda bırakarak konuşalım. Yani bu şeyin bu üç büyük şehrin taşrasında kalan şehirlerle hemen hemen aynı müzeydeydi yani.

Tamam. Eee bu matbaa ilk kuruldu. Şeyin halkın bir tepkisi oldu mu? Yani böyle halktan nasıl bir tepki, nasıl bir algı uyandırdı? Ne tepki verdiler? Eee, o zaman şöyle bir şey vardı. Eee, yani Taşova gibi bir yerde bir matbaanın bulunması Taşovalılar için şeydi. Ben bunu komşularımızdan filan da, eee, yansıtırlardı hissettim. Bir övünç vesitesi olarak görülürdü.

Hı hı.

Çünkü eee, her ilçede de zannediyorum matbaa yoktu. Yani düşünün biz işte 78'de göstük.

Of'ta matbaa yoktu. Of'ta hiçbir zaman matbaa olmamış.

Of kaldı ki taşoya göre çok daha fazla nüfus barındıran bir şeydi. Buna rağmen şey yoktu.

Matbaa kurulmamış mesela orada. O bakımdan eee Taşova'da bir matbaanın bulunması bir de ayrıca bir mahalli gazetenin de çıkıyor olması yani Taşovalılar için genel anlamda ortak ortak bir değer miydi?

Evet. Evet. Genel anlamda eee şey karşılanan eee güzel karşılanan hatta o ilçenin eee diğer birtüm ilçelerle boy ölçüşebilmesini sağlayan bir unsur olarak görülürdü. Tek şeyi şu olabilir.

Ben o konuda bir yansıma Hatırlamıyorum. Yani işte gazeteyi çıkartan kişinin siyasi görüşü.

H

o görüşün dışında kalanlar için ya görüyor musun? İşte bakın bizim adamlarımız çıkartmıyor da işte bakın şu siyasi görüşe sahip böyle bir şey olabilir olsa olsa. Ha bununla ilgili bir yansıma hatırlamıyorum yalnız eee matbahanın kuruluşunda Taşova'nın Taşova'nın okuryazarlığı ne kadardı? Yani

şeyi kaldırabilecek

gazete kültürünü kaldırabilecek bir şeyi var mıydı? Yeter Eee, Taşova bizim işte o çocukluk yıllarımızda uzun bir süre 6.000 6200 filandı nüfus. Hı.

10.000'e hiç bulmamıştı.

Fakat Taşuva eee 10 tane belediyelik kasabaya sahipti. Yani Taşuvan'ın köylerinden 10 tanesi belediyesi vardı ve o kasabalar da çok okuma yazmaya önem veren eee kasabalar olarak bilinirlerdi.

Hatta bu kasabalardan birinde eee müze vardı Romal dönemi. Selçuklu Osmanlı döneminden kalma eserlerin o bölgeden çıkan şeylerin değerlendirildiği. Alpastan diye bir kasabası vardı. Şimdi köy oldu. Yalnız bu son 10 yıl içinde bu 10 kasabanın hepsi bakanlar kurulu kararıyla tekrar köy oldu. Çünkü çok göç verdi. Nüfus kaybetti.

Evet.

Belli bir nüfusun altına düşünce de biliyorsun şey yapıyorlar. Tekrar köy yapıyorlar belediyelik kasabaları. Öyle olunca yani taşoda her zaman şey vardı. Yani nüfus olarak çok fazla olmasa da e gerçekten ciddi anlamda okumuş yazmış insanların yettiği bir ilçeydi. Okuma yazma oranı zannediyorum her zaman çok yüksekti. Yani o açıdan taş eee birçok ilçeye göre daha eee iyi bir durumdaydı diye hatırlıyorum ben. Eee Ayıza Günaydın dayımın. Peki matbaayı kurmasındaki hani eee sosyokültürel sermayesi Yani ve de mesleki mesleki olarak bir ilgisi yok. Öyle dediniz. Mesleki olarak ilgisi yok. Fakat babamın anlattığı eee her zaman bir gazete çıkarmak istemişimdir.

H

eee bir dergi yayınlamak istemişim. Yani çocukluğumdan beri hep kitaplarla iç dışlı olmuş babam. Onların döneminde zaten böyle canlı bir kültür ortamı varmış. Görece bir kültür ortamı da olsa varmış yani bugünle kıyaslanmayacak kadar da olsa.

O bakımdan babamın içinde bu bir şey olarak varmış. Heves olarak.

Hı hı. Eee, tabii daha sonraki dönemlerde eee, bu konuda görüş birliği içinde olduğu arkadaşları da devreye giriyor. Babamın matbaı açmasında en önemli etkenlerden biri de babamın e, babamla aynı yaşlarda hemen hemen eee, öğretmen olan Taşuvalı, Taşova'nın bu bahsettiğim Alpaslan kasabasında doğup büyümüş bir öğretmen olan Zeki Alan isimli arkadaşı çok büyük. bir teşvik.

Hı hı.

Şimdi kendisi devlet memuru olduğu için o da babam gibi böyle gazete çıkarmak, dergi yayınlamak filan böyle hevesleri olan bir genç. Eee, babamla da yakın arkadaşlıkları var. Zaman zaman bir araya geldiklerinde de bu mevzuları konuşuyorlar. E tabii şimdi, eee, ortada şey var. Bir heves, bir azim, bir şey var. Fakat yani tam olarak ne yapacaklarını bilmiyorlar. Eee, işte bunun için

biraz sermaye de lazım. İşte o O zaman babam eee bulabildiği kadar bir sermaye ortaya koyuyor. Şeyde eee Zeki amca Hı hı.

Zeki Alan. Zeki Alan da eee romanları filan olan eee o dönemin belli başlı ulusal dergilerinde şiirleri filan yayınlanan entelektüel bir adam. Yani tabii o zamanlar yazıyor muydu bilmiyorum ama şeyde eee ne derler o daha sonra Ankara'ya geldi. Ankara'da Milli Eğitim Bakanlığı'nda bürokrat olarak çalıştı. Uzunca yıllar emekli olmuş kadar yazar yani eee şiir ve eee çocuk oyunları, şiir eee kitapları ve şeyleri var. Kitabın böyle eee basılmış kitapları var çok sayıda.

Hı hı.

Eee babamın eee matba kurmasında büyük oranda hani onu teşvik eden, etkileyen arkadaşlarından biri ve zaten ortak olarak açıyorlar. Yani matbaı ortak açıyorlar. Matbaa ilk açıldığında şimdi matbaaya giderdim. Eee, oraya Zeki amca da gelirdi bana gösterler. Derdi ki, "Bak matbağa sadece sizin değil ha. Bak yarısı bu adamın filan derlerdi. Ben böyle şey bakardım." Eee, tabii sonradan babam la dostlukları her zaman devam etti. Fakat o Ankara'ya gelince şey olarak işte bürokrasiye bağımlı biraz

dahil olunca babamla olan şeyleri, ortaklıkları da bitti. Babam zaten ondan sonra kendi ayakları üstünde durmaya başladı.

Eee, ama ilk başlangıcında böyle bir şey var. Böyle bir teşvik unsuru var. Hı hı. Eee, şöyle bir kontrol ediyorum soruları. Ekonomik yapıda resmi ilan. Resmi o zaman resmi ilan gelirleri ile ilgili de şunu söyleyebilir miyiz? Biraz mali bağımlılık eee söz konusuydu. Yani şeylere, ilanlara şeyler.

Eğer

normal gazete vermek. Eee, şimdi şöyle diyeyim.

Gazeteyi sadece gerçekten sadece sırf para kazanmak için çıkartıyorsan, eee, mali açıdan ilan gelirlerine bağımlısın.

Hı hı.

Bu bir gerçek. Ama şimdi babam hiçbir zaman, eee, bu konuda şey olmadı. Yani eee, sırf para kazanayım, ilanları alıp eee ilan yayınlayarak bu gazete üzerinden para kazanayım hevesinde hiçbir zaman olmadı. O gerçekten o gençlik hevesini eee, yerine getirdi ve ayrıca eee, buralarda yazdığı çokça yazıları da var. Hani Bu şekilde taşla da küçük bir eee kültürel muhit oluşturdu.

Hı hı.

Makba dediğim gibi lokal gibiydi.

Toplanırdı.

Kültürel bir lokal gibiydi. Aynı zamanda

babamın abone olduğu dergiler, gazeteler, ayrıca babamın tanıştığı birçok entelektüel insan vardı. Çünkü sık sık Ankara'ya da gelirdi. İstanbul'a giderdi. Oralarda tanıştığı, yazar, çizer şeyleri vardı. Onlar da kitapları çıktıkça mesela matbaaya gönderirlerdi babama. Öyle çok şey de gelirdi böyle şeyler. Babam ayrıca hani matbaanın ihtiyaçlarını, kağıttı, mürekkepli buna benzer ihtiyaçlarını almak için İstanbul'a her gittiğinde aynı zamanda elikol kitap dolu olarak gelirdi.

Kitap da satın alır gelirdi. O bakımdan eee yani asıl itibariyle sırf para kazanmak istiyorsanız tabii ki o ilan gelirlerine bağ bağımlımanız ama yok ben bu işi idealistçe yapıyorum. İdealistçe yapmak istiyorum. Ben bundan para kazansam da yapacağım, kazanmasam da yapacağım diyorsanız hem işinizi güzel yaparsınız hem de eee o işten olayı herhangi bir yani işte bu sayıda resmi ilan alamadık. Eee, doğru düzgün para kazanamadık diye bunu dert edersin. Yani etmezsin.

Evet.

Babam o şekilde eee bakıyordu.

Bu eee hiç kağıt temini, mürekkep, matba mürekkebinde teminlerde zorluklar ya da ekonomik zorluklar yaşandı mı? Yaşandıysa da bu matbaı nasıl etkiledi?

Ya kağıt temini vesaire gibi matbaanın bazı ihtiyaçlarıyla ilgili olarak eee oftayken sorun yaşadık. Çünkü matbaa orada uzunca bir süre. Biz orada işte 3 yıla yakın kaldıysak ilk bir yıl kesinlikle halk tarafından benimsenmedi.

Hım.

Yani yine Trabzon'daki matbaacılar geliyorlar. Esnafı dolaşıp işte onların kartlı, düğün davetisiydi, işte fişti, faturaydı buna benzer şeylerini toplayıp götürüyorlar. Babam da matbaaya gelsinler diye bekliyor. Öyle epeyce bir sinek avladığı bir dönem oldu. Tabii burada gazeteyi de çıkartmaya başladı. Eee her sayıda çıkartması gerekiyor. Öyle orada maddi açıdan sıkıntı yaşadık. Eee bu tabii matbaanın ihtiyaçlarının karşılanmasına da yansıdı o dönemde ama işte eee bir şekilde onlar hallediliyor. Eskiden hani dayanışma ruhu daha fazlaydı. O zaman özellikle dedem çok katkıda bulundu.

Annemin babası olan dedem, dayılarım onlar çok desteklediler. Mesela o bahsettiğim Albert Frankent Almesini dedem satın aldı.

Hım.

O zamanın parasıyla 330.000 liraydı. Yani 100 Şimdi kaç net geliyor bilmiyorum. O parayı mesela dedem vermişti. E şimdi eee böyle destekler bulabiliyordum. O zamanlar bu dayanışma ruhu akrabalar, yakınlar, komşular arasında, arkadaşlar arasında daha güçlüydü. Yani o sıkıntılar yaşansa da bir şekilde eee ayakta durabiliyordu.

Eee bu Hüseyin Menç'in Amasya Basın Tarihi diye bir kitabı var hiç.

Onun çok kitapları var. Evet. Amasya ile ilgili çok kitabı var. Basın tarihini gördün mü acaba? 2018 baskılı yanında getirmedim. Getirecektim onda da eee Amasya'nın çevresinde yani ilçelerinde ilini tabii ki bir de eee geçmiş basım şeyleri var. Eee çıkan gazeteler, dergiler. Böyle bir kitabın son sayfasında da bir satır bir şeyde Taşav Havadis gazetesi diye eee 2014'te yayın 2014 yazıyor galiba 2014'te yayına başlanmıştı diye. Eee, sadece Taşova Havadisi almış.

Sadece Taşova havadisi almış.

Şimdi ben Hüseyin Menç'i tanıyorum. Hüseyin Menç Amasya tarihi üzerine çalışan bir Amasyalı şey Amasyalı bir araştırmacı. Taşıya matbaaya da çok sık girip gelirdi. Babamla da çok iyi tanışır, amcamla da çok iyi tanışır. Fakat bende bulunan birkaç eee şeyi de var, kitabı da var. Eee, acaba neden bilmiyorum. Hani adamın şeyini çok yakından tanımadığım için eee özellikle babamı babamın çıkarmış olduğu Beyi buna benzer şeyleri dışarıda bırakıyor çalışmalarında hiç zikretmiyor.

Niye bilmiyorum mesela biz

siz de farkındasınız yani.

Tabii tabii bu farkında olmayacak bir şey değil. Sana şunu söyleyeyim. Biz eee üniversitede öğrenciyken Yeni Taşo Gazetesi'nin sanat eki olarak 2 yıl bir dergi çıkardı. Bu sun bu kültür eee şeyin şö tek sayısı da var. Tek sayıları da var. Ben bunları çıkarttığım sayıları bir de cilt dedim. Bu Türkiye çapında bir dergiydi. Şöyle söyleyeyim. Burada mesela şimdi ilk şiirlerini burada bizim yayınladığımız şeyler var. Bazı şairler var. Şu an eee Türkiye'de ün sahibi birçok kitabı yayınlanmış şairler. Bir kısmı yazarlar.

Hım.

Şimdi bu dergi bir müddet çıkıp da böyle ilgi görünce ki derginin çıktığı zaman eee bir ücret olarak bunları çeşitli gazetelerin kültür sanat sayfalarına gönderiyorduk. Tanıtımları filan da çıkıyordu. Eee, geldi Taşova'ya. Benimle tanışmak istedi. Şimdi bunun yöneteniim benim yönet dergiyi yöneten kişi işte tanıştık, ettik, çok takdir etti, şey yaptı filan.

Bu mesela Taşuva çapında daha doğrusu aslında Amasya çapında önemli bir faaliyettir. Hiç bahsetmez. Niye bilmiyorum. Gerçekten bilmiyorum ama burada eksik bilgi vermiş. oluyor. Çünkü 2014'ten ona bakan kişi 2014'te Taşova'da bir gazet

bu

bu araştırmacının Taşoğlulara karşı bir şeyi olabilir genel anlamda. Şimdi bunu ben şuna dayanarak da söylüyorum. Eee Taşova 1952'de Amasya'ya bağlandığı için eee eskiden beri Amasyalı olanlar

Taşoğlulara karşı her zaman biraz böyle kendilerini şey hissediyorlar, uzak hissediyorlar. Bir de Taşoğlulardan çekiniyorlar. Mesela bizim çocukluk yıllarımızda şöyle şeyler anlatılırdı. Taşoğlular çok şey adamlardır. Böyle tuttuğunu koparan eee işte ne bileyim biraz da böyle dişli, kavgacı eee insanlardır. Uzak durmak gerekir bunlardan gibi bir algı vardı Amasya genelinde. Mesela şöyle anlatılırdı işte Taşova'da bizim çocuklarında futbol da çok eee şeydi. Bilmem kaç tane mahalli takım vardı. Yani futbola çok iyi futbolcu lar da eee vardı yani şeyde taşiodda

eee çok sevilen, çok önemsenen bir eee spordu. Amasyasporla tabii eee altlerde şeyler oluyor.

Karşılaşmalar filan

şöyle anlatılırdı yani Taşovalılar eee Amasyaspor'u yenseler de Amasyalıları dövüp Taşovaaya dönerler. Yenilseler zaten dövüp dönerler diye böyle şeyler anlat.

Bunlardan kaynaklanıyor olabilir. Hani sadece babama bize, amcama karşı bir şey olmayabilir. taşuvaya ve taşuvalılara karşı genel bir e soğukluktan da kaynaklanıyor olabilir. Taşla da maalesef bu tip şeyler oluyor.

Evet.

Bu var yani.

Eee bu şimdi matbaa kuruluyor 71'de. Gazet de aynı zamanda yani ikisi de planlı bir şekilde çık çok geçmeden çıkıyor zaten. Hani babamın matbaa kurmasının sebebi asıl itibariyle gazete çıkarmak.

Gaz eee şey oldu mu? Bizim hocamız ondan bahsetmişti. Bazen Taşra'da eee bir matbaada iki gazetenin de çıktı. oluyor. Hatta genellikle işte sağ görüş, sol görüşün gazetesi aynı matbağada çıkıyor. İşte matbaa biraz böyle eee gene ortak bir kamuoyu oluşturmada, bir kamusal mekan oluşturmada işte Euroolu oluyor. Hiç öyle bir şey olmuş mu? İkinci bir gazete çıkma isteği

şimdi tabii Taşova'da olmadı fakat eee Amasya'da olabilir. Daha doğrusu bu bahsettiğiniz şey il merkezlerinde taşın il merkezlerinde olabilecek bir şey. Neden?

Çünkü Atbayı kuran adam hani ekmek parasını çıkarmak için kurmuştur. Gazete çıkarmak, şunu bunu yapmak gibi bir şeyi yoktur. Özellikle bir hedefi yoktur. Ama tabii ilan geliri şu bu için matbam var. Gazetede çıkarayım diyebilir. Siyasi bir tavrı yoktur. Dolayısıyla şimdi sen gazete çıkartan eee şu fikriyata sahip kişi olarak ona gidersin. Senin gazeteni de basar. Ondan sonra tam zıt fikriyata sahip biri de orada o matbaa vardır. Ona gider. E onunkini de basabilir. böyle oluyordu büyük ihtimalle. Yani burada babamın eee matba kurarkenki amacı hani gazete çıkarmak, yayıncılık yapmak gibi bir amaçla başlamamışsa o matbaaya hangi işi götürseniz onu basar yani.

Hı hı.

Bu da ancak şeyde olabilir. Eee, il merkezlerinde olabilir. Zaten ilçe merkezlerinde bir tane gazete çıktı mı eee, şey olur. Ne denir? Yeter yani. İkinci bir gazete için bir girişin de bulunmak.

Doğru

çok zor zor bir ihtimaldi. Taşuvada olmadı.

Hı hı.

Yani onu biliyorum.

Eee olsa olsa şeylerde olmuştur. Eee Taş'daki il merkezlerinde böyle bir şey olmuş olabilir. Bu aynı zamanda dediğiniz hocanızın anlattığı o eee sosyolojik şeyi de sağlamış olabilir. O zemini de sağlamış olabilir tabii.

Eee şimdi şu an bakıyordum soruları genel olarak üstünden epey bir geçtik. şeyler zaten anlattıkları bir soru da anlattıklarınız diğer soruyu da cevapladığı için konular olduğu için Evet. Zaten şey de zaten nasıl bu e Yeni Taşova Gazetesi'nin yan ürünü bu yani 2 yıla yakın çıkardık bizim burada Ankara'daki edebiyatçı arkadaşlarla çıkardık.

H

ben bunun için her ay geliyordum Taşoya.

Eee bu iki sayfa olarak çıkıyor. Bir yaprak arkalarında iki sayfaydı. Sonra dört sayfaya çıkardığımız bir dönemde oldu. Şöyle. Şimdi ben bunun dizgisini yapıyordum. Eee, baskısını da yapıp e göndereceğimiz yerleri de postalama işlemlerini yapıp Ankara'ya dönüyordum.

H.

Eee, işte mezun olmama yakın senelerde çıkardık. Bayağı bir benim derslerimi falan da etkilemişti.

Tam muhakkak.

Bu

geç geç mezun oldum zaten. Seni uzattım.

Eee, bu 2014'te Havadis Taşova vadisi olarak devam ediyorsun.

Yeniden başlattı amcam. Eee,
bir ilan yasağı duydum. O ilan yasağını biliyor musun sen? O
bu 2014'ten sonra filan mı?
Ya o isme ilan yasağı gel ya. Ben de çok ayaküstü şey
şimdi tam şöyle diyeyim. Onu şöyle açıklayabilirim.
Basın yayın kanununa göre eee mahalli gazetelerde iki şey var. İki kategori var. Vasıflı Mili
gazeteler, vasıfsız mahalli gazeteler.
Vasıflı mahalli gazete şudur. O bahsettiğim işte tane fikir işçisini çalıştıracak, düzenli
maaşlarını ödeyecek,
basıncayın kanununda gerekli bütün şartları yerine getirerek çıkartırsa o gazete ilan alabiliyor.
O şartlarda alabiliyor zaten.
H
mesela diyelim ki aynı ilçede ikinci bir gazete daha var ama vasıfsız bir gazete. İşte fikir işçisi
çalıştırmıyor, şey yapmıyor. Tamam ona da sen gazete çıkartamazsın demiyor kimse ama o
ilan alamıyor.
Hım. Basın yayın kanunundaki düzenlemelerden kaynaklanan bir şey. Eee, babam emekli
olduktan sonra bir süre amcam eee, bir ara bir şirket kurdu arkadaşlarıyla. Bizim Kürşat eee,
işçilik anlamında tamam çok iyi fakat işte bu iş yönetimi bakımından eee, pek anlamadığı için
gazete bayağı bir ara şey oldu.
Hım.
Yalpaladı. O dönemde vasıflı gazete olma özelliğini yitirdi.
Hı hı. Anladım.
O zaman tabii ilan alamadı. Yasak dediğin şey o yasak değil.
Fakat sen şartları yerine getirmediğin zaman, basın yayın kanunundaki o şartları yerine
getirmediğin zaman, eee, ilan alamıyorsun. Kanun gereği alamıyorsun.
H
ben gazete çıkartıyorum illa bana vereceksin diyemezsin. Çünkü kanunda diyor işte şu şu şu
şartları yerine getirdiğin zaman
ilan alabilirsin diyor. Baştan bunu söylemiş.
Öyle bir dönem oldu. Evet.
H
eee şeyleri ödeyemediler. Eee vergi borçlarını ödemediler, defterdarlığa öyle bir dönemleri
oldu. Eee çünkü matba ilgilenmiyorlardı. Ben mesela buradan gidiyordum. Babam zaten
emekli olmuş artık. Eee yaşlı hissediyordu kendini başka işler yapmaya çalışıyordu.
Ben gidiyordum matbaada müşteri geliyordu işte bazen Kürşat bazen amcam. O sırada
Taşo'ya bir yeni matba açılmıştı.
H
ikinci bir matba açılmıştı. Hala da var.
Hala da var mı?
Var. Var. Kamadan matbaası ama onlar gazete çıkartmıyorlar. İşte matbaada basılacak diğer
türden
şeyler için, işler için kalp bizim.
Millet şeyi tanıyor. Bizim matbaı tanıyor. Tabii 71'den bu yana taşda matbaa dediğin zaman
bizimkiler akla geliyor.
Bizim matbaanın bir ismi var mı yoksa? Taşova
Taşova matbaası.
Taş yani resmi adı uzun yıllar Taşova matbaasıydı. Ondan sonra eee gazetenin ismi değişti.
Matbaanın ismi yine aynı olabilir resmiyette. Bilmiyorum. Dolayısıyla şimdi bakıyordum yani
başka işlerle uğraşıyorlar. Kürşat zaten iş yönetimi diy sıfır bizim biraderdi. Eee ya işte orada
bir matba oraya gidin diye müşterileri o matba gönderiyorlardı. Böyle bir dönemleri oldu. E

tabii böyle çalışınca da eee hem eee gazetenin vasıflı gazete olarak çıkması şey olmuş oldu. Eee o yönü bitmiş oldu.

Hem de doğru düzgün matbaadan para kazanamamaya çalıştılar. Kürşat gitti merzonda eee bir bilgisayar şirketinde iş buldu. Bir ara taşıvadan taşındı. amcam sadece şeyle ilgilendi o şirketle. Sonra şirket battı filan falan derken gene döndüler şeye, matba. Fakat en son gelişmeler eee şu düzeyde benim eee öğrendiğim kadarıyla eee birçok ulusal gazete de artık matbu olarak basılmıyor, basılmamaya başladı.

Eee fakat mali gazetelerde şey zorunluluğu devam ediyor hala. Matbu olarak da basılma zorunlu Bunu belirleyen işte Basın Yayın Kanunu diye bir kanun var. O belirler bunları. Şimdi o kanunda da tabii yıllar boyu bir sürü değişiklikler oluyor. Yeni değişikliklere göre, en son değişikliklere göre bu zorunluluk devam ediyor. Ama internetten asıl itibariyle gazeteyi okutabiliyorsun insanları. Artık

eğer şöyle bir gelişme bekleniyormuş. Basın yayın kanununda şöyle bir değişiklik olursa mahalli gazeteler isteğe bağlı olarak basılır. İstemezlerse basmayabilirler ama internet üzerinden yayın yapabilirler diye bir şey madde gelirse matbu olma zorunluluğu ortadan kalkarsa hiç kimse aynı zamanda şeyi de basmaz. Matbu bir gazete basmaz. İnternet üzerinden yayın yap.

Evet.

O zaman ne olur? Mesela bizim matbaadaki baskı makineleri şu anda zaten iş yapmıyorlar. Sadece gazete basıyorlar. Benim bildiğim işte o fiş, fatura vesaire gibi işleri öbür matbağa yapıyor. O artık Bunu eee oraya kaydı bir defa o iş şey.

Evet.

O bir de onların matbaası çarşı içindi. Bizim matbaa şeyde mahalle içind dışında.

Dolayısıyla eee yani büyük ihtimalle makinelere da ihtiyaçları kalmayacak yakın bir gelecekte.

H

böyle bir ihtimal var. Sürekli değişiyor çünkü bu ortam. Soru benim şey yaptığım, unuttuğum bir şey yok herhalde.

Vallahi işaret yok şu an

daha. Evet. Soru zaten her bir kategoriden

evet

soruları şey yaptık. Şu şeylerin fotoğraflarını çeksek aslında iyi olur.

Gazetelerin mi?

Gazetelerin şeylerin onlar. Tamam. Şurada var böyle. E1 boşaltabilir. Şey birkaç sayı olur.

Sonra sonlara da harika. Bu mu? Şimdi tabii Nurettin abinin ne kadar hani eee kültür ve şey işlerinden uzak olduğunu gösteren bir mesela babam bunu asla yapmaz. Bunu böyle yap.

Bunu ben de gördüm.

Neden? Şimdi bu kullanmış ama buraya sığmayınca devamını daha küçük bir uygulama.

He

yani hani şanssızlık denebilir.

Ha evet.

Neinin işte bu yani hepsini aynı puntoda daha küçük puntoda bir şeyde yap. O zaman diğer kalıp

şey olsa onu Word'te hemen şey olurdu. Bunu sayı olarak bunu çekebilirsin. Işık için istersen şuraya alabilir.

Yok şöyle dursa sıkıntı olmuyor. Bir de şöyle bir özellik var galiba. Bunu yaptı. Tam

çekmedi.

Hatta dur bir dakika. Bende uygulama vardı ya.

Tos mı?

Aynen. Cam scanner. Ondan yapayım. Onu alıyor. Hepsini açılın tabii. Evet. Şimdi Taşova Gazetesi'nin eee bu da ikinci sayfası. O zamanlar böyle iki sayfa çıkıyor. İstedğin yerle şimdi bak şey bu babamın işte ortağı olan Zeki amca.

Zeki amcam burada röportajları da var, şiirleri de var. Eee yani

şöyle çekeyim ya zaten hepsini koymaya eee şeye makale yetmez. Bu ikinci sayıyı da çekim. Fazla çek istersen istediğini koyarsın seçersin yani.

Evet. Hocaya da zaten sorarız nasıl olur

sonraki dönemde eee huruf hatta vesairede de değişiklik oluyor galiba. Öbür cilt o

ondan da çek birkaç örnek.

Tamam bunları iki sayı çektim zaten. Yeter herhalde.

Eee şurada bu 200 sayılar filan mesela şey değişiyor biraz daha görüntü. Ha sonra şey deniyor. Yüz ölçüm deniyor mesela. Yüz ölçüm de 12 Eylül'den sonra çıkan sayıda yüz ölçümü genişledi. Bu yüzölçümleri belirleyen şeydir. Basın yayın kanunu hepsi fiks bir şeye sahip.

Kurala sahip.

Bunları nereden kesmiştik? Ha şeyim Taşova Gazetesi hakkında diğer gazetelerde zaman zaman yayınlanan şeyler bunlar bize geliyor. Mesela Yozgat'tan gelen bu gazete Yozgat Gazetesi

H.

Orada eee İsa Kayacan bu aslında mahalli basında çokça yazılar yayınlayan O Yeni Taş Gazetesi 9 yayın bize de yazı gönderirdi. Babam da yayınlardı. Bizden bahsetmiş.

Böyle birkaç küsur daha olacaktı ama bu mesela şeyin ilk sayısı.

12 Eylül'den sonraki

Hım.

Bu da 12 Eylül'den sonraki ilk sayı. O zaman 4. sayfa burada ben de kitap dünyası diye bir köşem vardı. Ben de ilk ilk yazılarımı burada yay almaya başladı. Lise sonlardaydım o zamanlar. Bak mesela şu ilan tarifesini

Hım.

Bu şeye göre belirlenmiştir. Basının kanununa göre.

Orada babam biraz daha düşük tutardı fiyatlarını.

Fiyat üst fiyat. En üst fiyat değil biraz daha düşük bir fiyat.

Şu şeyin bu gazetenin Şu şey hemen koyacağız.

He oradan daha rahat çekilebilir.

Ya buradan bence daha iyi olur. Şey

buradan mı?

Buradan çekmek daha rahat.

Bu biraz daha kıvr şey filan. Bu ilk sayısı kültür edebiyat. Sanat eki şeyin Yeni Paşova Gazetesi'in şeyin alt başlığında da var zaten.

Gazetenin şeyin

başlığın altında da var. Bu ciddi bir edebiyat dergisiydi Yavuz.

Siz de yazmışsınız.

Evet. Evet. Ben burada

yani profesyonel anlamda eee

kitap yorumlaması mı yapıyor Daha çok yani

e burada şiir yayımladım ben.

Şiir birkaç saniye kitap yorumlamışlar. Kitab

kitap da kitap şeyi de var ama burada kitap yazısı daha azdır. Benim şurada eee bu yeni taşada şöyle kitap dünyası diye birşem vardı.

Burada her sayıda değilse de her pazar günü çıkan sayıda mı? Mesela burada işte Necip Fazıl'ın Şilesini tanıtmışım. Böyle bölüm yazı

burada var. Burada sadece kitap tanıtma yazıyorum. Onun dışında Of gazetesini de çekebilirsiniz.

Tamam. Tabii.

Of gazetesi de babamın yani gazetecilik hayatının bir başka şeyi lehşesi.

Hı hı.

Bu deneme sayısıydı.

Deneme sayısı derken çıkmadı mı yoksa

bu sayıyı babam eee resmen değil de bir deneme sayısı olarak çıkarttı. Asıl birinci sayı şu.

H Kaç bu say? Kaç sayfaydı? Daha fazlayı sanki.

Bu da iki sayfa. Ha

öyle mi?

Bu hiç 4 sayfa olmadı.

Sadece bir yaprak bir

A

sayfa 3 diyor. Evet.

Oa

h evet.

Bunun da ilk sayısını çekelim.

İlk sayıyı isterseniz.

Şimdi şunu çektim. Şunu şöyle çekim. Bu Zafer Hacı Salihoğlu gazetede mi? yapan bir gençti o zaman.

H

hım.

Böyle yazı da yazıyordu. Eee onun dışında

şunu da çekeyim. 3 sayfa. Bu da 4. sayfa. Bu sayının bütün şeyi bu. Burada tam seleksiyonu var.

H

son sayısı kaçınıcı?

Son sayısını da çekeyim.

75 sayı çıkmış. Yani 81. Yani 7 ayın 81'inde biz oftayız daha. Şuraya dönmemişiz. Yani buraya bakarak taşıya tam o. Aa pardon ya tek sayfaya düştüğü için sonradan tek sayfaya düşüyor.

Evet. Evet. 76 sayıymış. Şimdi of da garip bir yerdi gerçekten. Hani bizim asıl memleketimiz ama

tam o sıralarda nüfus sayımı oldu. İlçe merkezi 10.000 küsur fakat 4.000 çıktı. Tam Karadeniz işi yani. Niye filan Sonra babam biraz araştırdı. Şeymiş tam çay kırma mevsimiymiş. Ofta yaşayanların çoğu köyle bağlantıları var. Şeyi filan takmamış adam. Nüfus sayımı var, şu var, bu var filan. Hiç umurunda değil. Gitmiş köyüne.

Köyünde sayılmış. Köyünün de çay kırmakla uğraşılıyor. Gelip de nüfus sayımı var diye ofta kalayım, sayımdan sonra gideyim diye bir şey. Tam bir Karadenizli fıkır.

Ondan sonra tabii bu nüfus sayımlarına göre şey alıyor. İlçeler eee hazine

hazineden destek alıyor. Tabii. Bir sürü mesele oluyor orada. Yani o hazineden alacağı şey düştü filan falan bir sürü işte

o zaman ses kaydını da kapatalım